Regd. No. H-18.

ఏడి|పతి 30 పైసలు.

శు|క్రవారం 25-6-71

అన్నిస్కూళ్ల
యూనిఫారం బట్టలకు
మాడరన్ స్టోర్సు
డీలర్సు: బెన్నీ, మెట్టూరు
|ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 43 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 25

25-6-71 శుక్రవారమునుండి
నెల్లూరు శ్రీ లీలామహల్ లో
Secret Agent
777
Invitation to Kill
సీక్రెట్ ఏజంటు - 777
ఇన్విటేషన్ - టు - కిల్
కలర్ గూఢచారి చిత్రం.

మైపాడు మాయావహమైన ఉదంతం—ఈవారం పరిణామాలు

కళ-చంద్రికారాణుల చావుల రహస్యాన్ని ఛేదించడానికి ఇంకా గట్టి చర్యలు అవసరం

ఎస్. ఐ. ని సస్పెండు చేయడం సరిపోతుందా?

డి. కె. డబ్ల్యు. కాలేజి ఫ్యాన్సీ డ్రెస్ పోటీల్లో చంద్రికారాణి (1971 మార్చి)

సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు మనోహరం సస్పెండ్ చేయబడినాడు; దర్యాప్తుకు హైదరాబాదునుండి సి. ఐ. డి. లు కోరబడినారు అనేవి మినహాయిస్తే కళ - చంద్రికారాణుల చిత్రమైన చావులకు సంబంధించి వెలుగులో కొచ్చిన కొత్త విషయమే లేదు!

కళారాణి అస్థిపంజరమైనా దొరికింది; చంద్రికారాణి భౌతికకాయం ఈనాటికీ అంతులేదు. అన్వేషణ విరమించబడింది కాబట్టి ఇక దొరుకుతుందనే ఆశ లేదు!

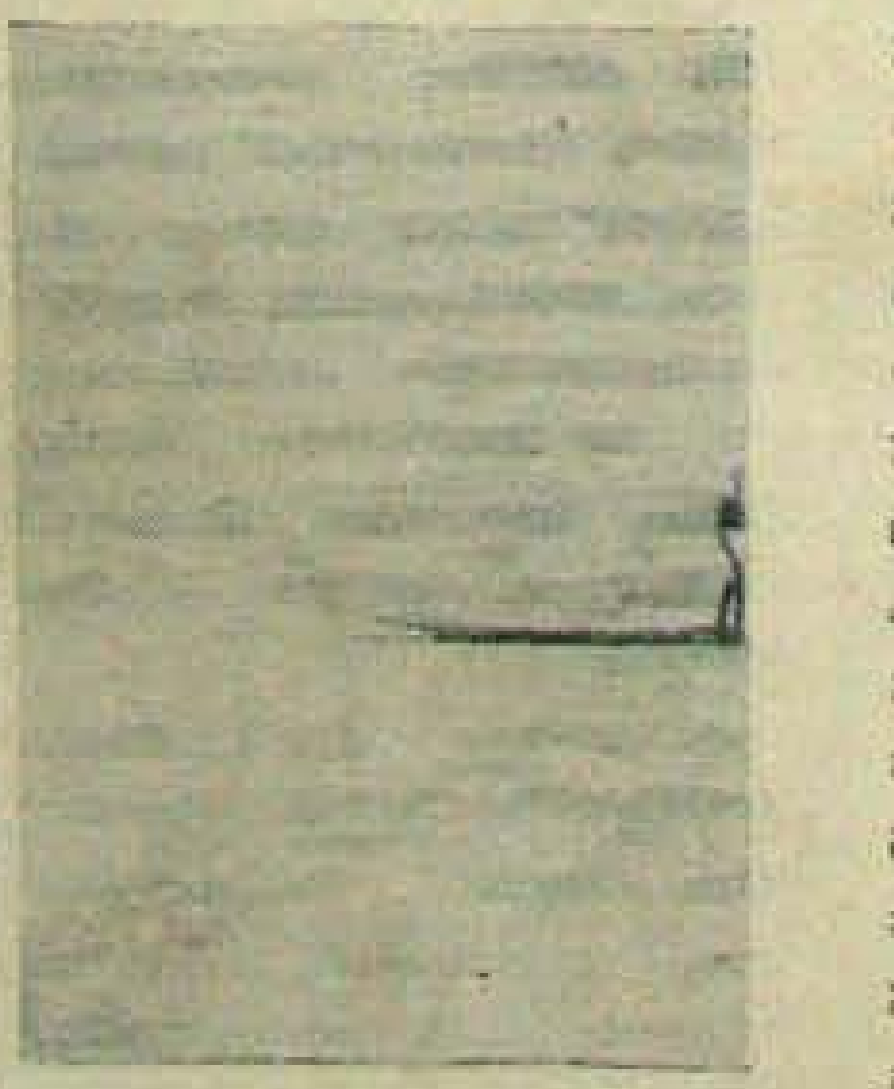
ఆత్మహత్యలనో, ప్రమాదవశాత్తు సంభవించిన చావులనో సరిపెట్టుటకు అనుకూలంగా జరుగుతుండిన దర్యాప్తు పత్రికల రచ్చవల్లనో, ప్రజల్లోని అలజడివల్లనో, కలెక్టరుగారి ప్రమేయంవల్లనో దారుణ హత్యలుగా వుండ వచ్చుననే కోణంవైపుకు మళ్లింది; ఆ మార్గంలో సాగుతున్నది. కాని వీరి చావు రహస్యాన్ని ఛేదించడానికి ఇంకా గట్టిచర్యలు అవసరమనే అభిప్రాయం ప్రజల్లో గాఢంగావుంది. ఎస్.ఐ.ని సస్పెండు చేసినంతమాత్రాన చాలదనే అభిప్రాయమూ తీవ్రంగావుంది. ఆలోచించినకొద్దీ, ఆరాతీసినకొద్దీ హత్యలుగా వుంటాయనే అనుమానాలు ప్రబలమవుతున్నాయేకాని, సడలడం లేదు.

కళారాణి - చంద్రికారాణుల చావుల స్వభావం అంతుపట్టడంలేదు. కళారాణి భౌతికకాయమన్నా తేలిందికాని, చంద్రికా రాణి ఎముకలగూడుకూడా దొరకలేదు. ఇవి ఫలానివారి శవాలని తెలియకముందు, పోలీస్ దర్యాప్తు ప్రారంభంకాకముందు ఒకశవం అక్కడ తేలింది ఇక్కడతేలిందనే వదంతులైనా వుండినాయికాని, ఇప్పుడు అవికూడాలేదు. ఎవరుబట్టినా మేము చూడలేదు మేము చూడలేదు అంటున్నారట. ఆ ప్రకారమే స్టేట్‌మెంట్లు తీసుకొని పోలీస్ ఆ అధ్యాయాన్ని ముగింపు చేసినట్లుంది. ఒక శవం ఆ పరిసరాల్లోనే తేలగా, ఇంకొకటి ఆ దరిదాపుల్లో నైనా తేలాలిగదా! ఈ మహోదంతంలో అదొక ప్రధానమైన అంశమనుకున్నా పొరపాటుకాదు.

ఈ యువతులచావు కల్గించినంత సంచలనం ఇటీవలి కాలంలో ఇంకేదీ కల్గించలేదేమోననిపిస్తుంది. ఏవార్త ఎంతమాత్రం సంచలనాన్ని, అలజడిని, ఆసక్తిని కల్గించేదీ తెలిసికోడానికి ఎక్కడకో పోబంలేదు; మా కార్యాలయమేదాలు. గత శుక్రవారం జమీన్‌రైతుకోసం పడిగాపులు కాశారు. అర్ధరాత్రయినా తెరువాల్సి ప్రజలు మూగారు. పత్రిక తీసుకొని మాకంటే పోయి చదువుకునే స్థిమితం కూడాలేక, ఎక్కడికక్కడే చదివేశాలముందు నిలబడి పత్రికను పారబట్టారు. నిజం చెప్పాలంటే పాఠకులందరికీ ఈవారం జమీన్‌రైతు తట్టుకోలేకపోయింది; పత్రిక వెలువడిన నాలుగైదురోజుల తర్వాతకూడా పాఠకులు వస్తున్నారు. అచ్చేసిన పత్రికలు చాలక, పాఠకులకు అశాభంగం కల్గించలేక, పునర్ముద్రణకు ఏర్పాటు చేయవలసి వచ్చింది. ఇదంతా మాదబ్బా వాయించుకోడానికి చెప్పడంలేదు; అభాగ్యులైన ఈ అక్కచెల్లెళ్ళ దారుణ మరణాలు ప్రజలలో ఎంతటి సంచలనాన్ని కల్గించింది తెలియ చెప్పడానికే వుదహరించవలసివచ్చింది.

—తరువాత 7 వ పేజీలో

మొదటి చిత్రం: కళారాణి శవం తేలిన గంగపట్నం పల్లిపాళెం సముద్ర తీరం. కొయ్యనాటివుండేది భౌతికకాయం తేలినచోటు; వెనుక కనపడుతున్న చెట్లే పల్లిపాళెం; మధ్యదూరం ఒక ఫర్లాంగు వుండవచ్చు.

రెండవచిత్రం: శవంవున్న చోటునుంచి మైపాడు దిక్కువైపుగా తీసిన చిత్రం - దూరగావున్న చెట్లవద్దనే కళా చంద్రికలు ప్రవేశించారని చెప్పబడే చోటు; మధ్యదూరం 1½ మైలు వుండవచ్చు.

కావలెను

HOTEL SAVERA,
MADRAS.
హోటల్ సవేరా
మద్రాసు.

మద్రాసులోని వెస్టరన్ స్టయిల్ హోటల్‌గా ప్రఖ్యాతి బడసిన "హోటల్ సవేరా"లో రూమ్ సర్వీస్ బాయ్స్, రెస్టారెంట్ బాయ్స్, కిచన్ అసిస్టెంట్సు, తదితరమైన పోస్టులకు సత్ప్రవర్తనకలిగి, చురుకైన, చూపరులైన యువకులు కావలెను.

వయసు 25 సం॥ లోపుగావుండాలి. కనీస విద్యార్హత ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. చదివుండాలి. అర్హతలనుబట్టి జీతము నిర్ణయింపబడును.

తమప్రాంతంలోని ఋజువు ప్రముఖవ్యక్తులనుండి "కాండక్టు సర్టిఫికేట్లు" పంపవలెను. సెలక్టుకాబడినవారికి ట్రయినింగ్‌కూడా ఇవ్వబడును. అన్ని వివరాలతో దరఖాస్తులు ఈ క్రింది అడ్రసుకు పంపుకొనవలెను.

పోస్టు బాక్సు నెం. 30,
గూడూరు (నెల్లూరుజిల్లా).

జమీన్ రైతు

శ్రీ విరోధికృతు ఆషాఢ శుద్ధ తదియ శుక్రవారం 25-6-71

ఏదో సహాయం....

ఎన్. జి. ఓ. లకు అలవెన్సులు పెంచుతూ తీర్మానించింది ప్రభుత్వం. కరవుభత్యం ఆరురూపాయలు పెంచింది; ఇంటిఅద్దె, సిటీ అలవెన్సులుకూడా పెంచింది. ఎన్. జి. ఓ. లతో కాటుగా, గ్రామాధికార్లకు కూడా మూడు రూపాయలు హెచ్చింపు జరిగింది. ఈ పెరుగుదల వుద్యోగులకు సంతృప్తిని కలిగించలేదు; ఈ హెచ్చింపు వుండుటవల్ల కారం తల్లినట్లుగా వున్న దంటున్నారు శ్రీ శ్రీరాములు.

నిజమే: ఎక్కువగా ఆశించినప్పుడు, ఈ స్వల్ప పెంపకం సంతృప్తినికూర్చదు. పైగా రెండు నెలలు సమ్మెచేసి, నానా బాధలుపడి, అలసిన పెట్టుకోల్పోయి సమ్మె విరమించుకున్నవారికి కాస్త బాధ గానే వుంటుంది. ఇందుకేనా ఇంత వేదన అనిపిస్తుంది. కాని గ్రుడ్డికంటె మెల్లమేలు కదా అనేది మా అభిప్రాయం. అందుకే ఎన్.జి.ఓ.ల లాగా మేము ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించలేకపోయినా, ఏదో సహాయం చేసిందికాబట్టి, ఇప్పటికి ఇది మేలనుకొని సంతృప్తి పడడం అనేది మా సలహా. ఇచ్చింది తీసుకోవడం, అసంతృప్తిని వెల్ల డిస్తూనే తీసుకోవడం, మళ్ళీ అడగడం బాగుంటుంది. ప్రభుత్వమూ వుద్యోగు లను సమ్మెకు నెట్టకుండా, ఇప్పటివలెనే ఏదో సహాయం చేస్తుండడము మంచిది. ఇప్పుడుచేసిన ఈ స్వల్ప పెంపకంవల్లనే ప్రభుత్వానికి ఆరుకోట్లు అదనంగా ఖర్చవు తుందట. ఎన్. జి. ఓ. లు కోరినట్లు ఇస్తే ఇంకెన్ని కోట్లవుతుందో మరి! సమ్మె విర మించుకున్నారని ఏమి ఇవ్వకుండడం కాకుండ, ఏదో సహాయం చేసినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాము. పూర్తి ఔదార్యాన్ని చూపకపోయినా, కొంచమైనా వుదారంగా వ్యవహరించినందుకు సంతోషపడుతున్నాము. కాని, సమ్మె కాలంలో వుద్యోగుల వేతనాలు ఇవ్వవలసిన దాన్నిగూర్చి మంత్రివర్గం ఆలోచించినట్లు లేదు. నేటి అనేక అనర్థాలకు ప్రభుత్వం దృఢమైన వైఖరినవలంబించక పోవడమే కారణమనేది అందరూ అనుకునేదే. అందు వల్ల ఒక విషయంలోనైనా ప్రభుత్వం గట్టిగా వుండడం, వుండగలగడం ప్రశంసనీయమే. కాని దృఢంగా వుండ వలసిన విషయాలు అసంఖ్యాకంగా వుండగా, జరుగుబాటులేక జీతాలు పెంచ మని అడిగిన ఎన్. జి. ఓ. ల పట్లనే ఈ దృఢవైఖరి నవలంబించవలెనా అనేది అడుగదగిన ప్రశ్నే. ఈ గడ్డుకాలంలో రెండునెలల వేతనంపోతే, వారి బ్రతుకు మరీ దుర్భరమవుతుంది. ఆరు రూపా యలు అలవెన్సు పెరిగినందువల్ల సంవత్స రానికి వచ్చేది 72 రూపాయలు; రెండు నెలలు జీతాలు ఇవ్వనందువల్ల పోయేది ఏడెనిమిది వందలరూపాయలు - ఇంకా ఎక్కువకూడా! ఈ నష్టాన్నుండి వారు కోలుకునేదెట్లా? ఎప్పటికి కోలుకుంటారు? ఈ అసంతృప్తితో, ఆగ్రహంతో, అసహ నంతో వారు పనిచేయడం మంచిదా? అందుకే, సమ్మె కాలానికి జీతాలు చెల్లిం చడం క్రమశిక్షణకు భంగమనుకుంటే, ఆ మొత్తాన్ని మీరాకంగానైనా ఇవ్వడం వుచితంగా వుదారంగా వుంటుంది. అది ప్రభుత్వ బలహీనత క్రిందకురాదు, బ్రహ్మా నందరెడ్డిగారి ఔదార్యంగా వుంటుంది. ఈ సమస్యనుగూర్చి పునరాలోచించమని ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

ఎన్. జి. ఓ. ల వేతనాల విషయం ఈవిధంగా తరచు ఒకసమస్య కావడం మంచిదికాదు. దానివల్ల క్రమశిక్షణ భంగం కావడమేకాక, పరిపాలనా సమ ర్థత కుంటుబడిపోతుంది. ఏదోవాక సూత్రాన్ని పెట్టుకొని, దాన్నిప్రకారం ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలిస్తూ, సర్దుబాటు చేయడం అవసరం. ధరలు పెరిగిపోతూ వుంటే, జీతాలు పెంచలేమనే వాదం నిల వదు, జరగదు. కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యో గులు, రాష్ట్రోద్యోగుల జీతాల మధ్య వ్యత్యాసాలుండడం మంచిదికాదు. దానికి దీనికి సంబంధం లేదనడమూ చెల్లదు. మామూలుగా వ్యవసాయరంగంలోకాని, ఇతరరంగాల్లోకాని ఒకరు నాలుగురూపా యలు కూలియిస్తే, ఇంకొకరు అంత ఇచ్చితీరవలసిందే లేకుంటే పనికి రాదు. అటువంటప్పుడు రాష్ట్ర ఎన్. జి. ఓ. లు కేంద్రోద్యోగుల జీతాలు కోరడంలో వేసబాటేముంది? దాన్ని ప్రభుత్వం నిరాక రించడంలో సబబేముంది? ఈసమస్యను గూర్చికూడా ఆంధ్రప్రభుత్వం ఆలోచిం చాలె.

ఎన్. జి. ఓ. ల పద్ధతికూడా ఏమాత్రం బాగలేదు. సామాన్యుడికి పిల్ల సరిగా సమాధానంచెప్పే స్థితిలోకూడా వుండ డంలేదు. రిక్తహస్తాలతోపోతే వుత్త చేతులు చూపుతున్నారు. ఇవ్వలేని నిరు పేదను కూడా గమనించలేకున్నారు. సహోద్యోగి పనికికూడా చేయిచాపడానికి అలవాటుపడినారు. ఒకరోజులో చేయ తగిన పనికి నెలలు కాలాలు తీసుకుంటు న్నారు. తమపట్ల ప్రజలకు సానుభూతి, సదభిప్రాయం కలుగవలెనంటే, ఎన్.జి. ఓ. లు తమ ప్రవర్తనను మార్చుకోవడం అవసరం. ఇటువంటి మాటలు వారికి అప్రియంగా వుంటాయని తెలుసు. కాని వారి శ్రేయస్సు దృష్టితోనైనా చెప్పక తప్పడంలేదు.

గ్రామోద్యోగులపట్ల ప్రభుత్వం మంచి చూపు చూపలేకున్నది; వారిని అనాద రిస్తున్నది. ఎ. జి. ఓ లవలె వారు బల వంతులు కాకపోవడం, వుత్త బెదిరింపులే కాని ఇంకేమి చేయలేకపోవడమే దీనికి కారణం కావచ్చు. గ్రామాధికార్ల వుద్యో గం చిన్నదికావచ్చు; కాని ప్రభుత్వ వ్యవ స్థకు పునాదివంటిది. వారి పని, బాధ్య తలు తక్కువకాదు. ప్రభుత్వశాఖలు, అధికార్ల సంఖ్య అంతులేకుండా పెరిగి పోయాయికాని, గ్రామాధికారవుద్యోగాలు పెరగలేదు. అన్నిశాఖలకు, అందరు అధి కార్లకు వారు జవాబు చెప్పుకోవాలి. వారి వారి పనులు చేసిపెట్టాలి. గ్రామానికి వచ్చే జవాను మొదలు గజిటెడ్ అధీసరు వరకు సౌకర్యాలు చూడాలి. వారి కాలము, వారిజీతము పిలిచిదాండు. అటు వంటివారికి సరైనజీతం ఇవ్వలేకపోతే వారెట్లా బ్రతకాలి? గౌరవంగా వారెట్లా పనిచేయాలి? ఈ విషయాలను ప్రభుత్వం ఆలోచించడమేలేదు. అందువల్లనే వారు అక్రమార్జనలకు అలవాటుపడిపోయారు; నీతి నియమాలను వదలిపెట్టారు. దీని వల్ల ప్రభుత్వ ఆదాయమూ ఎంతో పోతున్నది; గ్రామపాలనా దెబ్బతింటు న్నది. ఈ సత్యాలను ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం గమనించగలిగినా, వారికి మప్పి మూడురూపాయలుమాత్రం పెంచి వుండదు. గ్రామోద్యోగుల విషయాన్ని పునః పరిశీలించమని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

ఈవారం విశేషాలు

బంగ్లాదేశ్

బంగ్లాదేశ్‌గూర్చి రోజురోజుకు వస్తున్న వార్తలు భయంకరంగా వుంటున్నాయి. మనదేశానికొచ్చి పడుతున్న వేలు, లక్షల శరణార్థుల సంఖ్య మించిపోతున్నకొద్దీ-పోతే పోయారు పీడవొదిలిపోయింది, దేశా నికి భారం తగ్గింది - అనుకుంటున్నట్లు న్నారు పాక్ ప్రభువులు. బంగ్లాదేశ్‌లో యూనివర్శిటీ అధ్యాపకుల్ని, ఇంజనీర్ల్ని వల్పుని ఏరివేరి కాల్చి చంపుతున్నారట. స్వచ్ఛమైన అసలుసిసలు ముస్లిములుతప్ప-నకిలీ బంగ్లా ముస్లిములు, హిందువులు- ఈ బాపతువారు లేకుండా చేసేందుకు ఆ వర్గాల యువకుల్ని పట్టుకుని పిల్లలు పుట్టనీకుండా బలవంతంగా స్టెరిలైజ్ ఆప రేషన్లు చేయిస్తున్నారట.

కుక్క సంతకుపోయినట్లున్న

మన మంత్రుల ప్రయాణాలు

బంగ్లాదేశ్‌లో ఇంతఘోరం జరిగిపో తుంటే ప్రపంచదేశాల్లో వొక్కటైనా నోరెత్తి పాక్‌ను ఖండించడంలేదేమని మనం నెత్తినోరూ బాదుకుంటున్నాం, మన మంత్రివర్యులు కాళ్ళకు బలపాలు కట్టు కుని విదేశయాత్రలు చేస్తున్నారు బంగ్లా దేశ్ ప్రచారబారిగ భ్రమిస్తుంటూ, మన మీద వచ్చిపడుతున్న శరణార్థులకు సహాయ మందజేయమని బిచ్చమెత్తుకుంటూ. మన విదేశాంగమంత్రి స్వర్ణసింగ్‌గారు అమెరి కాలో పర్యటించి, అక్కడి ముఖ్యులతో సంప్రదించి - వాళ్ళ ప్రభుత్వం మనపట్ల సానుకూలంగావుంది, పాక్‌వారికి ఆయుధ సాయమాపుచేసి వారిపై వొత్తిడి తీసుక రావాలని వున్నారంటూ ప్రగల్భాలు పల్కుతూ ఢిల్లీలో కాలు పెట్టాడోలేదో-అమె రికావాళ్ళు రెండు షిప్పులనిండా పాక్‌కు ఆయుధసామగ్రి బట్వాడాచేసినట్లు వార్త వినవచ్చింది. పోనీ అమెరికావాళ్ళిస్తే రష్యా చైనాలైనా తక్కువతిన్నారయా అంటే అదీ లేదు. చైనాకూడా పాక్‌ప్రభువుల పట్లనే సానుభూతి ప్రకటిస్తున్నది. ఇవన్నీ రాజ నీతికింద చెలామణికావచ్చుగాని కనీసమైన మానవనీతికాదు. ముత్తానికి అన్నిట్లో లాగానే బంగ్లాదేశ్ విషయమైకూడా మన రాజకీయం 'బంగిల్' అయింది. శరణార్థు లను మళ్ళీ మనం కూర్చుపెట్టగలమా, తిరిగి పంపేగలమా అన్నట్లున్నది.

మరో "మద్యప్రదేశ్"

మద్యపాన నిషేధాలుపోయి 'మద్య ప్రదేశాలు' ఎక్కువవుతున్నాయి దేశంలో. మద్యప్రదేశ్ పౌరు లెక్కువవుతున్నా రిక్కడు- మహాత్మాగాంధీకాదు, మహాత్మా 'బ్రాందీ', మార్కెట్ 'వైన్', కౌన్సిల్ దార్జ్ 'విస్కీ', హుమయూన్ కబీర్', శ్రీ 'రమ్'గం శ్రీనివాసరావు- ఇట్లా అంతా మద్యప్రదేశ్ పౌరులై అయిపోతున్నారు.

'కవులు పోలిసులులైనబేరు' అని అల నాడు పోతన్నగారు అంటే 'ఆల్కాహోలికు లైనబేరు' అని అంటున్నాం మనమిప్పుడు!

శ్రీప్రకాశ కాలధర్మం

ప్రముఖ కాంగ్రెస్‌వాది సంస్కృత పండితుడు, మద్రాసు గవర్నరుగా నెల్లూరునుకూడా సందర్శించి, జిల్లాల విశ్రాంతి జీవితాన్నిగడుపుతూ, రచనలు సాగిస్తూవుండిన శ్రీ శ్రీప్రకాశ నిన్న (24 తేది) స్వస్థలమైన వారణాసిలో కాలధర్మం చెందారు. వారి వయస్సు 81 సంవత్సరాలు.

శ్రీప్రకాశ్ నెల్లూరు సందర్శంలో ఒక మైకాగనివద్ద చేతులు కడుక్కోడా నికి సోడా నీళ్లు పోశారు. అరోజు గూడూరు సభలో మైకాగని యజమా నులు, గనులగుంటపోయే పాదబాటకూ-సైదాపురంరోడ్డును తారురోడ్డు చేయించ వలసిందిగా విజ్ఞప్తిచేయగా, చేతులు శుభ్రపరచడానికి సోడానీళ్లు వాడే మైకా సంపన్నులు కాము రోడ్డువేసుకోకుండ, ప్రభుత్వాన్ని అడగడం బాగలేదని నవ్వుతూనే ఎత్తిపొడిచారు.

సాధారణంగా గవర్నర్లు తమ వుప న్యాసాలను వ్రాసుకొని చదువుతారు. శ్రీప్రకాశ్‌మాత్రం ఆ సాంప్రదాయాన్ని పాటించే వారు కాదు; రాజకీయ నాయ కుడు మాట్లాడినట్లే స్వేచ్ఛగా మాట్లాడే వారు. అందరితో కలిసిమెలిసి వుండే వారు.

ఈ మద్యపానాల జాబితాలో ఇప్పుడు మద్రాసుకూడా చేరిపోబోతున్నది. మద్యపాన నిషేధాన్ని తమిళనాడులో ఎత్తివేయడానికి రేపు ఆగష్టు 30 తేది ముహూర్తం నిర్ణయించారు కరుణానిధి. ఆ రోజునుండి మద్రాసును మద్యప్రాంతంగా ప్రకటిస్తూ ఆయన వొక చిత్ర ప్రకటన విడిచిపెడుతున్నారు. ఆయన తన రాష్ట్రంలో మద్యపాన నిషేధాన్ని రద్దుచేయడం లేదట, చుట్టూవున్న రాష్ట్రాలన్నిటిలో కట్టిలేనప్పుడు తమ వొక్కరాష్ట్రంలోనే మద్యనిషేధం అమలు కావడం కష్టమట. అందుకని వొక జాతీయ విధానంగా మొత్తందేశంలో అమలు జరిగేవరకు తాము దాన్ని 'సస్పెండ్' చేస్తున్నట్లుగా చెప్తు న్నారు. లేదా తన రాష్ట్రంలో నిషేధం

—తరువాయి 12 వ పేజీలో

జనవాణి

మైపాడు వుదంతం

గతవారం జమీన్ రైతులో 'మైపాడు హృదయవిదారకమైన వుదంతం' చదివాను. అన్నివివరాలు ఇచ్చారు. హృదయాన్ని కదిలించివేసిన ఈ వుదంతంలో ఇందుకూరు పేట ఎస్. ఐ. గారి పేరు మీరు ఎక్కడా ఇవ్వలేదేమి?

ఒంగోలు —పి. వి. రాజారామరెడ్డి.

[ఆ ఎస్. ఐ. గారి పేరు మనోహరం. నెల్లూరులో చాలాకాలం ఎస్. ఐ. గా పని గిరీ అందరినోళ్లలో నానినవ్యక్తిగాబట్టి ప్రత్యేకంగా వారిపేరు పేర్కొనడం మరచి పోయాం. —సం.]

పచ్చిపుండుపై ఎండుకారం!

రాష్ట్రంలో విద్యాసంస్థలు-ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల మొదలు హైస్కూల్లవరకూ అన్నిరకాల స్కూళ్లటీచర్లు ఎన్.జి.ఓ. ల సమ్మె అంతంకావడంతో విద్యా శాఖ పనుల్లో చేరారు, స్కూళ్లకెళ్ళారు. ఈ 56 రోజుల దీర్ఘకాలికమైన సమ్మెలో అప్పుల పాలై ఎక్కువ బాధపడ్డది ఈ టీచర్లేనన డం అతిశయోక్తి కాదు. ఈ చేసినఅప్పుల్ని తీర్చడానికి వచ్చే ఈ 12 నెలలకాలం సరిపోదనే అనిపిస్తుంది. సాధారణంగా ఈ జిల్లా జిల్లాపరిషత్ స్కూళ్లలో టి. ప. లు నెల జీతం తలపెట్టే సాధారణ బదిలీలను ఈసంవత్సరం సమ్మెమూలంగా వాయిదా వేసిన ప్రత్యేక పరిస్థితుల దృష్ట్యా మానుకోవ డం వుచితంగా వుంటుంది. ఈదశలో వాళ్లకు బదిలీలైతే వాళ్లపని చాలా కష్టమౌతుంది. వాళ్లపరిస్థితి పచ్చిపుండుపై ఎండుకారం చల్లినట్లుగా వుంటుంది.

అంతేగాక పంచాయితీరాజ్యంలో ఇప్పుడు మామూలు అభివృద్ధి కార్యాలకే నిధులలేవు వేదిస్తుంటే ఈ సాధారణ బది లీలపేరుతో చెల్లించవలసిన ట్రావెలింగ్ అలవెన్సులు, పేరుడ్యానుల్కింద ఖర్చు పెట్టడం వుచితంకాదుగదా. ఈ దృష్ట్యా కూడామన టి.ప.లు, నటుల్లో సాధారణ బదిలీలను ఈసంవత్సరానికి ఆపుదలచేయ డం వుచితమనిపించుకుంటుంది. ఇందుకు తగినవైన కట్టడి చేయవల్సిందిగా పంచా రాజ్యమంత్రిని కోరుతున్నాను.

బుచ్చి. శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి, ఎం. ఎల్. ఎ.

జిల్లా స్వాతంత్ర్యయోధు లకు వీరపూజ చేద్దాం!

షుమారు 50 వేలు వెచ్చించి ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆదిమజాతి (యానాది, ఎరుకల, సుగాలి) సేవకసంఘంవారు దేశభక్త ఓరు గంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిపేర వొక భవ నం నెల్లూర్లో నిర్మాణమౌతున్నది. మొదటి అంతస్తులో నాలుగుగదులుగాక రెండో అంతస్తులో 2 పెద్దగదులు. అందులో పైన వొకగదిలో జిల్లాలోని స్వాతంత్ర్యవీరుల చిత్రపటాలను అలంకరించెదరు. క్రింది నాలుగు గదుల బాడుగవలన సాలీనా షుమారు 10 వేల రూపాయల వరుంబడితో ఈసత్కార్యం శాశ్వతంగా జరగాలని సంకల్పం.

అంతేకాదు, గాంధీజీ సంబంధించి, ఆయన గ్రంథమాల, స్వాతంత్ర్యవీరుల సంగ్రహచరిత్రలుకూడా దీనిలో వుంటాయి. రెండోగదిలో ప్రపంచ ఆదివాసుల చిత్ర పటాలు, వాటికి సంబంధించిన గ్రంథావళి. వారి సంగ్రహచరిత్రలు, ఆదివాసుల విగ్ర హాలు, వారి యుద్ధపరికరాలు, జీవనప రిమయుల్ని పెట్టాలనికూడా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఇంతవరకు 40 వేలు వ్యయమైంది.

ఈ సంవత్సరాన్ని పురస్కరించుకుని నెల్లూరుజిల్లాలోని స్వర్గస్థులైన స్వతంత్ర యోధుల, జీవించివున్న దేశభక్తుల చిత్ర పటాలు, వారి చరిత్రలకు సంబంధించిన సారస్వతాన్ని కలిగివున్నవారు దయచేసి నాపేర పంపవల్సిందిగా విజ్ఞప్తిచేసుకుంటు న్నాను. వాటినక్లను వుంచుకొని అసలు పటాలను తిరిగి జాగ్రత్తగా అందచేయ గలము. కీర్తిశేషులైన దేశభక్తులకు ఇది మనము చేయగలిగిన కనీసమైన వీరపూజ.

నెల్లూరు —వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య

తలనీలాలు వేలం

నెల్లూరుజిల్లా, ఆత్మకూరు తాలూకా, ఎ. యస్. పేటలోని దర్గాలో తీసిన తల నీలాలు వెంట్రుకలు (సవరముల పెద్ద వెంట్రుకలు, చిన్న వి అన్నికలిపి) ఎ. యస్. పేటలోని దర్గా ట్రస్టీ ఆఫీసువద్ద 30-6-71 తేదిన సా॥ 4 గంటలకు బహి రంగవేలము వేయబడును. వివరములు ట్రస్టీ ఆఫీసువద్ద తెలుసుకొనవచ్చును.

యస్. ఎ. సలామ్,

ట్రస్టీ.

పశ్చిమ బెంగాల్ పరిస్థితి-బాంగ్లాదేశ్ భారం-సోషలిస్టుల కలయిక

భారత ప్రభుత్వానికి తిక్క తిరిగింది. ఏవేవో దాతర్యాలను ప్రయోగించి, పశ్చిమ బంగాళంలో పరిస్థితిని అదుపులోకి తేవాలనుకున్నారు. కడకు ఆర్మీని రప్పించి, ఎన్నికలు జరిపించారు! మార్క్సిస్టేతర సంయుక్తపక్ష ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. ఐనా రోజుకు ఆరు ఖూనీలైనా తప్పలేదు. రాజకీయపక్షాలు - రౌడీలు ఏ విధంగా కలిసిపోయిందీ పాఠకులెరుగుదురు.

ఇక చికిత్స? ఆ రాష్ట్రంలోని పోలీస్ దళాలలో అశాంతిదావకులు పుష్కలంగా చేరివున్నారు; వారిమీద ఆధారపడడం ఇష్టంలేక, వారిని ఇతర డ్యూటీలపై పంపి, బయటినుంచి పోలీసుదళాలను రప్పించి, అశాంతిని దీకొనడానికి ఆ దళాలను వినియోగిస్తారు.

విచారణలేకుండా నిర్బంధించే శాసనాన్ని ఈ చికిత్సలో వినియోగిస్తారో, వినియోగించరో తెలియదు. అటువంటి అధికారం ఇతర శాసనాలవల్ల దక్కుతుందో ఏమో? ఇంకా కొన్ని వివరాలు తెలిస్తేగాని, ఈ వైనం తెలియదు.

ఏమైనప్పటికీ తీవ్రచర్యలద్వారా అశాంతిని అణిస్తేగాని లాభంలేదని ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోనూ - కేంద్రంలోనూ సంకల్పించడం శ్రేయోదాయకం.

ఆ శాసనం పార్లమెంట్‌లో ఆమోదం పొందకముందు ప్రతిపక్షాలవారు పెద్ద గొడవ, రభస చేశారు. ఆ శాసనాన్ని దేశంలో తమకు గిట్టనివారిపై అధికారపక్షంవారు ప్రయోగిస్తారని వారి భయం. స్వేచ్ఛకు, ప్రజాతంత్ర విధానానికీ భంగం వస్తుందని వారిభీతి. ప్రభుత్వం, ఆ విధంగా జరగదని హామీ ఇచ్చింది. ఇచ్చినా, ప్రతిపక్షాలవారికి సంతృప్తికలగలేదు. ఈ వైఖరిని పత్రికా ప్రపంచంకూడా మెచ్చలేదు.

వారం వార్త

దేశానికి అపాయం కలిగినపుడు పాలించేపక్షం- ప్రతిపక్షాలు అన్నీ కలిసి ఒకరికొకరుతోడై వ్యవహరించవలెను. అది ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయం. కాని, మన దేశంలోని ప్రతిపక్షాలు దానిని గమనించక ప్రవర్తించడం శోచనీయం.

శాసనం ఆమోదం పొందినది గాబట్టి, ప్రభుత్వం తన హామీని గుర్తుంచుకుని ప్రవర్తిస్తూ, ప్రతిపక్షాలు శాసనం అమలుకు సంపూర్ణ సహకారం ఇస్తూ దేశాన్ని ఉపద్రవంనుండి కాపాడెదరుగాక!

. . .

పశ్చిమబంగాళపు సరిహద్దు కావలనుంచి వచ్చే జనప్రవాహంతో పాటుగా, తంబురులు కొందరు వస్తున్నారు. వీరు పరమతి పాక్ మిలిటరీ రాజ్యపు రహస్యగూఢచారులు. వీరిని కోర్టుకీడ్చి శిక్షించడం అసాధ్యం. అటువంటివారిని పట్టి బంధించి, విచారణలేకుండా, శాంతిభద్రతల కవసరమైనన్నాళ్లు ఖైదీలుగా వుంచడానికని ఒక శాసనం వచ్చింది.

. . .

బాంగ్లాదేశ్ బాధను మన మేదిథంగా భరిస్తున్నదీ అమెరికన్లకు తెలిసింది. మన స్వర్ణసింగ్‌తో వాషింగ్టన్ నగరంలో అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి విలియం రోజర్స్ అన్నమాటలు వినండి: "ఇప్పుడు అరవై లక్షలకు సమీపిస్తున్న శరణార్థులను స్వీకరించింది మీ ప్రభుత్వం. వారికి సంతోషంతో సాయపడింది. ప్రపంచవుసాయం మానవకారుణ్యదృష్ట్యా శరణార్థులకు సంపాదించడానికి పాటుబడినది. ఇదంతా మహామాన్వితమైనకృషి. ఈ కార్యంలో అమెరికాలో మేము చేయగలిగినంత చేశాము. ఇంకా చేస్తామని మా అధ్యక్షుడు తెల్పుచున్నాడని మీరెరుగుదురు."

వరల్డ్‌బ్యాంక్‌వారు- పాక్ ప్రభువులకు తెల్పినారు: "అత్యధిక సంఖ్యాకుల ప్రతినిధులతో రాజకీయపరిష్కారం చేసుకోండి. లేకుంటే సాయంరాదు."

అమిత దుర్మార్గంగా తన ప్రజలను అణచివేసి, ప్రజలు ప్రజాతంత్రరీత్యా ఎన్నుకున్న ప్రతినిధులతో సంప్రదింపులు నిరాకరించిన ప్రభుత్వంతో వ్యవహరించడంలో అర్థంలేదు-న్యూయార్క్‌టైమ్స్, 16 జూన్ 1971.

గ్రామాలను బంగ్లాదేశ్‌లో పాక్ ఆర్మీ నాశనం జేసింది. పల్లెలనుంచి పారిపోక మిగిలిన ప్రజలు భీతావహులై వున్నారు- లండన్ టైమ్స్, 16 జూన్ 1971.

భారత ప్రధాని ఓపికను అగ్రరాజ్యాలలో పత్రికలు మెచ్చుకుంటున్నవి. ఆ రాజ్యముఖ్యులు పాక్‌రాజ్యాన్ని వంచకరాకపోతే, ఆమె ఇక ఓపిక పట్టలేక, ఒత్తిడికి తాళలేక ఏమైనాచేసే ప్రమాదం వున్నదనికూడా పత్రికలు హెచ్చరించినవి.

శరణార్థులకు అనువైన ఆవాసం నిమిత్తం కొంత ప్రాంతాన్ని పాకిస్తాన్ కేటాయించక తప్పదని మన విదేశాంగ మంత్రి వాషింగ్టన్ నుంచి ప్రకటించారు. అనన్యసామాన్య ప్రతిభగల్గి, ప్రజల ప్రేమాభిమానాలకు పాత్రుడైన ముజీబుర్ రహమాన్ను విడిచిపెట్టి అతడితో రాజకీయ పరిష్కారం చేసుకోవడం న్యాయమని కూడా ఆయన తెలియజేశాడు.

జూన్ 21న అరబ్ రిపబ్లిక్ రాయబారి పార్లమెంట్ సభ్యులను విందుకు పిల్చాడు; పా. న. సయ్యద్ పిలుపును నిరాకరించాడు: 'పరమతి పాక్ మిలిటరీ నేతలకు అరబ్ రిపబ్లిక్ మానసం అడుమానం (తనఖా) పెట్టబడినది. ప్రవక్త వుపదేశానికిది విరుద్ధం. మీతో నాకు సంబంధంలేదు.' - అని ఆయన జవాబిచ్చినాడు.

. . .

దేశాన్ని వేధించే సమస్య మరొకటున్నది. స్థిరత్వం వ్యగ్యమైపోయిన దేశంలో కొన్ని తావులలో కొంత నిలకడ రాజకీయంగా ఏర్పడింది. రెండు సోషలిస్టు పార్టీలు కలిస్తే, అకాస్తా పోయేటట్లున్నది!

రెండు సోషలిస్టుపార్టీలు ఏకంగావడం అందరికీ ఇష్టమే. కాని దానిఫలితం ఇట్లా వుంటుందని ఎవరనుకున్నారు?

కేరళలో అచ్యుతమీనన్ ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టి మార్క్సిస్టులకు మళ్ళీ అవకాశమిస్తారా? అని కమ్యూనిస్టేతర భావాలను వెల్లడించే పత్రికలే బాహాటంగా అడుగుతున్నవి. పశ్చిమ బంగాళంలో నానాఅవస్థపడి మార్క్సిస్టులు మళ్ళీ ప్రభుత్వంలోకి రాకుండాజేస్తే, వాండ్లకే మళ్ళీ అవకాశమిచ్చేపని చేస్తారానికూడా అవశ్యకలంటున్నవి.

మొత్తాన రెండు సోషలిస్టుపార్టీలు విడిగావున్నా, కలిసినా దేశానికి దిక్కేనా?

ఇక రెండు కమ్యూనిస్టుపార్టీలు కలిస్తే ఏమవుతుందో?

—కొరవ 8 వ పేజీలో

ఇది విన్నారా?

సంజీవరెడ్డి ఇద్దివిశాల్ పిట్టి (సంయుక్త సోషలిస్టుపార్టీ) కలిసి, రెండు సోషలిస్టు పార్టీ లేకమైనతర్వాత ఇండికేట్‌తో పొత్తు వుండనేవుండదని దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా తమ పార్టీ విజృంభించబోతుందని పల్కినాడట. ఐతే, కొంతకాలవరకు కేరళ, బెంగాల్, బీహార్ రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వస్థాయిలో ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ కలిసివుండడం బాధాకరం కాబోదని పిట్టిసాహెబు రెడ్డిగారికి తెలియచేశారట. ఫలోగా, రెడ్డిగారు విడిచివేసిన సిండికేట్ మరింత వామపక్షంవైపుకు మొగ్గుతున్నదని వినికిడి. రాజ్యాంగంలోని ముఖ్యమైన హక్కులను సవరించడానికి ఆ పార్టీ సిద్ధపడింది. చేయగలవ్యక్తికి పని దొరకడం ముఖ్యమైన హక్కుగా చేర్చడానికికూడా ఆపార్టీ అంగీకరిస్తున్నది. రాజభరణాలు పోవాలన్నది-అలస్యంలేకండా. అచిరంగా పెరుగుదల ఆరు-ఏడు శాతం కావాలన్నది. ఈ లెక్కన ఇండికేట్-సిండికేట్-రెండు సోషలిస్టుపార్టీల ఏకపక్షం అన్నికలిసిపోయేరోజు దగ్గరకు వస్తున్నదేమో? అదెట్లావున్నా కొత్త ఏకపక్షీయులకు మా హెచ్చరిక ఏమంటే - లోగా ప్రకాశాలు, కృపలానీలు ఇత్యాదయః ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీని కాపాడలేనపుడు, పెద్ద నాయకులని అనిపించుకొనేవారెందరు జేరినా కొత్తపార్టీకి బలంరాదు. రెండవ ముక్క-స్వయంగా చేవలేనిది ఏపక్షం కూడా పైకిరాలేదు. మూడవముక్క-దాని వైఖరి సకరాత్మంగా వుండకూడదు. ఇండికేట్‌పార్టీని పడగొట్టడమే ధ్యేయంగా వుండరాదు.

. . .

120 మంది లేబర్‌పార్టీ సభ్యులు బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో ఒక ప్రతిపాదన చేశారు: 'తూర్పు బంగాళస్థితి ప్రపంచ శాంతికి దెబ్బ. అసిమ్మద్దతు ప్రతీదిగా బాంగ్లాదేశ్ ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించవలెను. అదే న్యాయం.'

. . .

అంతోని మాస్కెరెన్హాస్ బాయికే జేజేలు! నిజం చెప్పడంకోసం ఈ జర్నలిస్టు పాకిస్తాన్‌లో తన సర్వస్వం వదలిపెట్టివచ్చి బాంగ్లాదేశ్‌లో పాక్ ఆర్మీ ఘోరకృత్యాలను లండన్ సండే టైమ్సు వారపత్రికద్వారా లోకానికి వెల్లడిచేశాడు. ఖాసా సుబ్బారావు వంటి జర్నలిస్టులింకా ప్రపంచంలో మిగిలివున్నారు.

——

లోకవృత్తం

లోకసంచారి

అగ్నిపరీక్ష!

ద్వేషం, క్రౌర్యం- ఈ రెంటికీ అవినాభావసంబంధం. మన 'సత్య'సమాజంలో పెద్దలు-పిన్నలు దీనికంగీకరిస్తారు. మహాత్మాగాంధి 'శిష్యులు' ఎవరైనావుంటే, వారు చెప్పింది వినేవారుండరు. ఏసుక్రీస్తు, గౌతమబుద్ధుడు అంతకుముందెన్నడో విస్మరింపబడినారు; వారిపేరట మఠాలెంతగా వర్ధిల్లినవో వారివుపదేశాలంతగా గంగలో కలిపినారు.

బాంగ్లాదేశ్‌లో ఈ తాండవం కనిపిస్తుంది. బెంగాలీయేతరులను మార్చి 25-26 తారీఖులలో బెంగాలీ సైనికులు చిత్రవధ చేశారు; మగవారిని చంపినారు; స్త్రీల కుచద్వయాలను ప్రత్యేకమైన కత్తులతో కోసివేసినారు; బలవంతంగా అనేకమంది మహిళల మానభంగంచేసినారు. కారణం? బెంగాలీయేతరులపాత్ర ఆ సీమలో బెంగాలీయోగక్షేమాలకు ద్రోహపూరితమని బెంగాలీలనుకున్నారు. ఆ ద్వేషం ఈ క్రౌర్యానికి దారితీసింది.

ఇదొకసాకు దొరికింది- పరమతి పాక్ ప్రభువులకు! అదిలగాయతు హిందువులను, అవామీలీగ్ కార్యకర్తలను, విద్యార్థులను, కళాకారులను, విద్యాధికులను, ఉపాధ్యాయులను, కళాశాలలలో బోధించేవారిని, న్యాయవాదులను తదితర మేధావులను వీరి చంపడం జరిగింది. చిత్రవధలు జరిగినవి. చైతన్యంగల హిందువులపై, అవామీలీగ్ అనుయాయులనబడే ముస్లిములపైకి హంతకులను పంపడం జరిగింది. ద్వేషం విపరీతమైన క్రౌర్యానికి దారితీసింది.

ఈ లెక్కన భారతదేశంమీద పాకిస్తాన్ పరిపాలకులకు ఎంత ద్వేషం వుందో సులభంగా మనం వూహించుకోవచ్చును.

ఇక ప్రతీకారం మనకర్తవ్యం కాదా? ఆత్మరక్షణ కంతకన్న మార్గంఏది?

యుద్ధంచేస్తే ఎన్నికోట్ల కొట్లునష్టాయలవుతవో, అన్ని గాంధీశిష్యులను కాపాడడానికి వ్యయమవుతవి. పైగా దేశంలో అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడినట్లు ప్రకటించలేరు (ఈ వంక్తులంతేలోపల ప్రకటించి వుంటే ఆ శ్రమ పడ నవసరంలేదు.) అత్యవసరపరిస్థితి అంటే ఏమిటో వివరించవలెనా?

వెనకటికి ఒక వ్యక్తిని శిక్షించారట; శిక్షలు 500 రూపాయల జరిమానా, 116 కొరడాదెబ్బలు, ఒకసేరు వేయి బ్రాగడం, ఒకవీశ తెల్లపాయలు తినడం; ఇందులో ఆ వ్యక్తి కోరుకున్న ఏ శిక్షనైనా అమలు పిస్తే సరిపోతుంది. శిక్షితుడు తెల్లపాయలతో ఆరంభించి, దెబ్బలదాకావచ్చి తాళలేక జరిమానా చెల్లించాడు.

మనస్థితి ఆ విధంగా లేదా?

దేశంలో అనలైన చైతన్యం వచ్చింది. జనం జీవచ్ఛవాలవలె బ్రతికి వున్నారు.

—కొరవ 8 వ పేజీలో

గమనించారా?

● ముజీబును వదలి బాంగ్లాదేశ్ సీమకు స్వేచ్ఛనివ్వకపోతే ప్రాణాపవేశం చేస్తానని హర్యానా పార్వర్డ్‌బ్లాక్ నాయకుడు బెదిరించాడు.

● ఆస్ట్రేలియాలో సిడ్నీనగరంలో ఒక మహిళ తొమ్మిదిమంది పిల్లలను కన్నది. ఐతే చివరకు కుటుంబ నియంత్రణ జరిగిందిపాపం! ఎంతకన్నాతక్కువేమిగిలి. సృష్టిరహస్యం అందరికీ తెలిసేటట్లు చెప్పగల వారెవరు? ముందుగా జాగ్రత్తపడి, కడుపులోకి అంకరుబిడ్డలు రాకుండా చేసుకునేవరకు జనసశాస్త్రం (వైద్యం) రాలేదు!

● మార్క్సిస్టు పాలించే చిలి (లాటిన్ అమెరికా) సీమలో రాజకీయ విరోధులను చంపించరు. పైగా చంపబడిన రాజకీయ విరోధి హత్యలో ఆహూకి ఉన్నారని పాఠకులెరుగుదురు. ఆహూకిని ముగ్గురు దొరికినారు. ఐతే చేతికి దొరకలేదు. సంపర్ణంలో ఇద్దరిని పోలీసులు కాల్చిచంపినారు. మూడవవాడు ఇద్దరు ఇన్‌స్పెక్టర్లను చంపి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు.

——

మెషీన్ తయారీ

సిమెంటు కాంక్రీటు పైపులు

3 అంగుళముల డయామీటరు మొదలు 4 అడుగుల డయామీటరు వరకు అన్ని సైజులలో అన్నిరకములు ఇండియన్ స్టాండర్డు స్పెసిఫికేషన్ ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును.

మీ అవసరాలనునుసరించి మా యింజనీరుతో సంప్రతించవచ్చును.

కృష్ణా ఇండస్ట్రీస్

నవలాకోతోటలు - నెల్లూరు-2.

— ఫోను: ఫ్యాక్టరీ - 30; ఇల్లు - 539 —

ఒక రంతశోష

ధరలస్థితి - రైతుగతి

నేను కలాన్ని, హలాన్నికూడా వాడినవాణ్ణి. నాగలి పట్టుకొని దున్నకపోవచ్చు కాని, వ్యవసాయంలో ప్రతిచిన్న విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకునేవాణ్ణి. ప్రతి విషయాన్ని స్వయంగా పర్యవేక్షించేవాణ్ణి. కాని ఇదేం దురదృష్టమో, నా సేద్యం వ్యవసాయానుభవానికి, రైతు ప్రత్యక్షంగా ఎదుర్కొనే కష్టనష్టాలను తెలిసికోడానికి మాత్రం వుపయోగపడుతున్నది. ఎంత శాస్త్రీయంగా, ఎంత శ్రద్ధగా సేద్యంచేస్తే అంత నష్టానికి నిర్వాదానికి గురికావలసి వస్తున్నది. నా సేద్యానికి సంబంధించి నాకు చివరకు మిగిలేది ఒకేఒక సంతోషం- వ్యక్తిగతంగా నష్టపడినా, రైతు సమస్యలు అవగాహన చేసుకొని, వారి పరిస్థితులను అధికారయుతంగా ప్రతిభావంతంగా చాటడానికి వుపయోగపడుతున్నదనే సంతోషం మిగులుతున్నది. నావ్యక్తిగతనష్టం సమష్టి ప్రయోజనానికి వుపయోగపడగలిగితే, అదికూడా మహద్భాగ్యమేగదా

నా అనుభవంవల్ల నేనురాగలిగిన ఒకే ఒక నిర్ణయం ఏమిటంటే - ఉత్పత్తికి ప్రభుత్వం రైతుకుచేస్తున్న సహాయం,సహకారం శూన్యమనేది అడుగడుగున తెలుస్తుంది. రైతునెత్తిన అంత దుమ్ము పోయడం తప్ప, ఏ విధంగాను ప్రభుత్వం అతనికి వుపకరించడంలేదు. కాగితంమీద కొన్ని సహాయక కార్యక్రమాలుండవచ్చు; కాని అవన్నీ రైతు పొలంవరకు రావడంలేదు; కాగితంమీదనే వుండిపోయేవి కొన్నైతే, మధ్యలోనే గుటకాయస్వాహా అయ్యేవి కొన్నిగా వుంటున్నవి. ఈ సమస్యను ఇంకోసారి చర్చించుకుందాం; ప్రస్తుతం చెప్పదలచుకున్న విషయం ఇదికాదు.

రైతు పండించే పంటకు ధర నమ్మకం వుండడంలేదు. ఈ ఆటుపోటులతో రైతు నలిగిపోతున్నాడు. వరిధాన్యానికి ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వున్నది కాబట్టి ధరస్థిరంగా వుంటున్నది. అందువల్ల వరికి బాధలేదు. కాని ఇందులోకూడా అన్యాయాలు లేకపోలేదు. ఐ. ఆర్. 8, కొత్తగా వచ్చిన వరిరకాల్లో వుత్తమమైనదని చెప్పవచ్చు. రైతులను ఈ వరి ఆకర్షించినట్లు ఇంకే రకమూ ఆకర్షించలేదు. ఖర్చు, శ్రమ లెక్కచేయకుండా విపరీతంగా వేశారు. ఆఖరుకు నాటిన కొనేవాడు లేకుండా పోయ్యాడు. పుట్టి రూ 400 లకు తెగ నమ్ముకోవలసివచ్చింది. అంత ఖర్చుపెట్టి, అంత శ్రమపడి పండించి; కొనేవాడులేక, కొన్నా హీనమైనధరకు మొగమాటంగా అమ్ముకొని, ఐయట పడడమే దుస్తరమయ్యేవరకు, రైతులోని వుత్సాహం చచ్చిపోయింది; తర్వాత ఐ. ఆర్. 8 వేసేవాడే లేకుండా పొయ్యాడు. రైతుసంగతి ఏమైనా, ఇది దేశానికి నష్టంకాదా?

అంతేకాదు; నిత్యం ఎన్నో కొత్తధాన్యం రకాలొస్తున్నాయి. వీటిలో ఐ. ఆర్. 8 కు, దీనికి పేరులో తప్ప తేడా లేనేలేదు. ఐయకూడా సందిరకం; మొంటిపైరు. పంట

కూడా బాగ ఇచ్చేది. కాని దీనికి ప్రభుత్వం ధర నిర్ణయించలేదు. ఆ కారణంగా ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌వారు ఐ. ఆర్. 8 కు ఇచ్చే ధరకూడా దీనికి ఇవ్వలేదు. రైతు ఏమి చేయాలి? ఎవరికి చెప్పుకోవాలి? తన తెలివితక్కువతనానికి చెంపలేసుకొని, అటువంటి పైరు పెట్టడం మానేశాడు. ఇది ఉత్పత్తికి నష్టంకాదా? వ్యవసాయశాఖవాళ్ళు రోజూ ఎన్నో కొత్తధాన్యం రకాలను ప్రచారంలోకి తెస్తున్నారు, ప్రవేశపెడుతున్నారు, రైతులను వుద్రేకపరుస్తున్నారు. కొత్త రకాలను ప్రవేశపెట్టడంతోబాటు, వాటికి ధరలుకూడా నిర్ణయిస్తే ఎంత బాగుంటుంది? ఈ విషయాన్ని పట్టించుకుంటున్నవారెవరు?

నేను అసలు చెప్పదలచుకున్నది, ముఖ్యంగా వాణిజ్యపంటల ధరలవిషయం- రైతుదావు రైతుదేకాని, దిక్కు మొక్కు లేదు

సిటివల్లనే రైతు కోలుకోలేకపోతున్నాడు. ఏ పంటకైనా ధర వున్నదని వేయడం, తీరా పంటకొచ్చేవరకు అది తగ్గిపోవడం, సాగు ఖర్చులుకూడా రాక దివాలాతీయడం జరుగుతున్నది. వేరుశనగ తీసుకోండి: చాల ముఖ్యమైనపంట. ప్రజల నిత్యావసరమైన వనమురునిచ్చేపంట; వనస్పతి గినస్పతులకు వుపయోగపడేపంట. ఇటువంటి ముఖ్యమైన ఆయిల్‌సీడు ధర అస్థిరంగా, ఒడిదుడుకులుగా వుంటున్నది. గత సంవత్సరం 10 కిలోలు ఏ ఇరవై రూపాయలవరకో అమ్మితే, ఈ సంవత్సరం పన్నెండు రూపాయలుకూడాలేదు. పోయినేడు పుట్టి రూ 800 లు అమ్మితే, ఈ సంవత్సరం రూ500లు కూడాలేదు. అంటే దాదాపు సగానికి సగం తగ్గిపోయిందన్న మాట. ఎందువల్ల ఇంతగా తగ్గిపోయింది? సాగు విస్తీర్ణం ఎక్కువైందా? పంట ఎక్కువైందా? ఇవేమీకాదు. నెల్లూరు జిల్లావరకు తీసుకుంటే, గత సంవత్సరం వర్షాభావం వల్ల మెట్టతాలూకాలలో సగంసాగు విస్తీర్ణం తగ్గిపోయిందనుకోవలసి వస్తున్నది. వేరుశనగ ఎక్కువగా మెట్టతాలూకాలలో సాగు చేస్తారు. ఇక దిటివనతి వుండేదోటు, గత సంవత్సరమంత ఫలితం రాలేదని ప్రతి రైతూ చెప్తున్నాడు. దిగుబడి వలసైయాత్ర తాతమైనా తగ్గివుంటుందని అంచనా. సాగు విస్తీర్ణం తగ్గి, దిగుబడి తగ్గిన ఈ సంవత్సరం డిమాండు ఎందుకు తగ్గింది? ధర ఎందుకు తగ్గింది? ఇదే రైతుకు అర్థంకాని విషయం. ఇదే రైతును నాశనం చేస్తున్న అంశం. అధికార పంట వచ్చినపుడు ధర తక్కువగా వుండడం, రైతులందరూ అమ్ముకున్న తర్వాత నిట్టనిలువన పెరిగిపోవడం కూడా సర్వసాధారణంగా జరుగుతున్నది. వీటన్నిటినిబట్టి ఆలోచిస్తే, మధ్య వ్యాపారస్తులనే దళారీలు ఈ పరిస్థితులు సృష్టిస్తున్నారేమోననిపిస్తుంది. దీనివల్ల రైతుకు ధర రావడంలేదు; వినియోగదారుకు అందుబాటు కావడంలేదు; మధ్యలో వ్యాపారస్తులు భోంచేస్తున్నారు. ఒక్కోసారి ప్రభుత్వ ఎగుమతి దిగుమతి విధానంకూడా దెబ్బతీస్తున్నది.

వేరుశనగ ఖర్చు తక్కువేమీ కాదు. ఎకరా సాగుకు విత్తనం షుమారు 125 రూపాయలవుతుంది; ఎరువులు 100 రూపాయలకు మించుతాయి; దుక్కి, వేత, కృష్యకం, మానూలు, నీళ్ళు - ఇవి ఇంకో నూటదిల్లర వుంటుంది. అంటే దాదాపు ఎకరాకు రూ 400 లు ఖర్చవుతుంది. ఈ సంవత్సరం పండినట్లు పండి, ఈ సంవత్సరం ఫలితం వచ్చినట్లువస్తే, రైతుకు మిగిలేది శ్రమ, కొద్దో గొప్పో అప్పు! ఈ పరిస్థితుల్లో మళ్ళీ సాగుచేయడానికి అతనికి శక్తి వుత్సాహం ఎక్కడ నుండి వస్తాయి? అందుకే, ఏ కొద్దిమందినో మినహాయిస్తే, ఎక్కువమంది రైతులు వీటిలేటికి కృశించి పోతున్నారు, అప్పులపాలై పోతున్నారు. ఈ విధంగా అన్యాయమైపోతున్న రైతును ఆదుకోవలసిన ధర్మం ప్రభుత్వానికిలేదా? ఆయిల్‌సీడ్ కార్పొరేషన్ అని ఒకటుంది. దీనిద్వారా వేరుశనగవంటి పంటలకు కనీస ధర గ్యారంటీయిచ్చే అవకాశంలేదా? ఇటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వానికి రాదా? పార్లమెంటు సభ్యులు, శాసనసభ్యులు రైతుల నుండి పోయేవారే. వారికి ఇటువంటి సమస్యలు అర్థంకావా? అర్థమైనా పట్టించుకోరా? పరిస్థితి దౌర్భాగ్యంగా, దిక్కు లేనితనంగా, వెనుకబడినతనంగా కనబడుతుందేకాని; ఆధునిక ప్రభుత్వం పరిపాలిస్తున్నట్లు అనిపించదు.

—కారవ 10 వ పేజీలో

రైతులకు గొప్ప సదవకాశము

బావులలో బోరింగ్‌వేయు పథకము

ది ఎడ్యుకేషనల్ సర్వీసుసొసైటీ (రిజిష్టర్డు)

వెంకటగిరిటౌను.

వెంకటగిరి తాలూకాలో అమెరికా అంతర్జాతీయ సహాయమండలి (USAID) మరియు కాథలిక్ రిలీఫ్ సర్వీసెస్‌వారి సహాయములో ప్రారంభింపబడిన, బావులలో బోరింగులువేయు పథకము నెల్లూరు జిల్లాలోని ఇతర తాలూకాలకు విస్తరించబడినది.

కంప్రెస్సరు మిషను — 2'' బోరువేయును.

కాలిక్సు డ్రిల్ మిషను — 4'' నుండి 5'' వరకు బోరువేయును.

కపిలబావులలోగాని నేలమీదగాని వేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ అడ్రసువారితో సంప్రదించండి. ఈ సదవకాశమును జారవిడువక వినియోగించుకొనగోరుచున్నాము.

జె. ఏ. నరసింహారావు,
ప్రెసిడెంటు, వ్యవసాయసేవా కార్యక్రమము,
వెంకటగిరిటౌను - నెల్లూరుజిల్లా.

పద్యాలు-గేయాలు

బాపూ-

శ్రీ పి. టి. మోనా

'గాంధీ బ్రాందీ విందు'ని
బ్రాందీ షాపొకటి నేను ప్రారంభింపగ
'గాంధీ శేవిల్ బ్రాందీ
అంపో'మ్మని అరచెనొకడు 'జసి' బాపూ!

అధునాతన కవిలోకపు
మధుమాసుని 'సిరినివాసు'
మధురిమ హౌసున్
విధివంచిత జనమంచిత
రతి శ్రీశ్రీగార్కి మొక్కి వ్రాతును బాపూ!

ముద్దేవద్దట తెరపై
హద్దూపద్దూ నెరుగక 'అనలుదె' చూపన్
ముద్దేమి ఒక్క ప్రొద్దా
వద్దనుటకు బాధపడుదు బాబాబాపూ!

సైతానుల సైతాలిక
ప్రేతాత్మల ప్రళయనాట్య భీతావహ మీ
యాతన భారతదేశము
చేతయుదెమ్మగిలచూచి 'ఛీ' యను బాపూ!

మన తెలుగు తెగులు సెక్సుల
సినిమా అభిమానసంఘ బిస్కెటుల్కన్
తనిలాంటి ది సెన్సారని
తన కెక్కె కళ్లకొరకు తడివెను బాపూ!

కోట్లు మన మంత్రివరులకు
కోట్లు మన 'ప్రసనాలుకల'కు
కుమ్ముక్కులకున్
కోట్లు సకిలి కరెన్సు
తూట్లు ప్రజల బ్రతుకులు ఇది దోపిడి బాపూ!

పంచాయతి ఎన్నికలలో
పంచుకొనుడుము పలుపోట్ల పాపం శాపం
ముంచెదమెంతో మందిని
ఎంతక్కా వుంది దేశ మెరుగుము బాపూ!

'సినిమాయను శని ప్రజలను
తినుచున్నది నేను నీతి దేవుతెనంగున్
సినిమాలో నీను జారిన
జనముల చప్పట్లు మ్రోగు చటచట బాపూ!

ప్రతివానికి తనసుఖమే
అతి ముఖ్యము అందుకొరకు
అన్యులగొంతుల్
సుతిమెత్తగ తెగ్గోయను
బ్రతుకంతానేను హింసపరిచెద బాపూ!

క్రీస్తూ, బుద్ధుడు, నువ్వూ
పస్తులపడి సుంగు మాకు పల్చి అలద్ధం
అస్తుండే వారికి చే
దస్త్రయము దిరలు మహాత్మా బాపూ!

జిల్లా పరిషత్ కసర
త్తుల్లో బడిపంతులు కరుడు జితురైలా
'పల్లో ఐక్షణ' పంతము
నల్లము లోజనముచేయు నోర్చుతా బాపూ!

ఇంతింతై కడుపంతై
ఎంతోవంతై మన ఖల విఖ్యంతై ప్రా
ణంతో ఆహార సమ
స్యంతో న్యాయించె దేశమందున బాపూ!

'కాకా' హోస్టలు స్థాపక
తీకరకాకెయుడు పసిపిల్లల రక్తం

— కారవ 10 వ పేజీలో

ఒక పరిచయం

శ్రీ కె. వి. శివయ్యా ప్రతిభ

పూర్వకాలంలో కవి జనవాడు కవిత్వం చెప్పడానికి ఏవేవో హంగులు, వసతులు, విలాసాలుండాలన్నీ మనుచరిత్ర కారుడైన పెద్దనార్యుడు నిర్వచించి పోయాడు. పొక పద్యంలో—

"నిరుపహతి స్థలంబు, రమణీప్రియ
దూతిక తెచ్చియిచ్చు కప్పురవిడెమ్ము,
ఆత్మకింపైన భోజనము,
ఊయ్యెలమంచము......
దొరికినగాక పూరక కృతు
ల్రచియింపుమటన్న శక్యమే."

పెద్దనార్యుని వైభోగమట్టాంటిది. అట్లాంటి విలాసవాతావరణంలో గాని తనలో కవిత్వం పుట పుటకదనీ, కావ్యమల్లలేననీ చెప్పుకున్నాడు.

ఈ రోజుల్లో కవిత్వం చెప్పదల్చుకున్న వాడికి, రచన చేయదల్చుకున్న వాడికి ఇట్లాంటివన్నీ సమకూరుతాయని అనుకోలేము, సమకూరాలనే నియమమూలేదు. ఆరోజు లెప్పుడో పోయాయి. ఇప్పుడు యీ యుగంలో ఏదో బ్యాంకు క్లర్కుగానో గ్లర్కుగానో వుండందేగాని కవి జనవాడు, రచయిత అయినవాడు ప్రకటలేదని టి. ఎస్. ఇలియట్‌గారో ఎక్కడో అన్నట్టుగుర్తు. నిజానికి ఇదిఅక్షరాలానిజమై కూర్చున్నది. ఒక్క కవిత్వాన్నే రచనల్నే నమ్ముకున్నవాడికి ఈ రోజుల్లో పుట్టగతులుండడంలేదు, పక్కన ఏదో గుమాస్తాగానో గిమాస్తాగానో ఏదోవొక వుద్యోగం వుంటందేగాని బ్రతుకుదెరువు అంతంత మాత్రంగా వుంటున్నది.

కానీ రాను రాను యీ పాలవు అధికారుల్లో సాహిత్యజ్ఞానమే కరువౌతున్నది, కనీసం అభిరుచియైనా అంతంత మాత్రంగానే వుంటున్నది. ఏదో మామూలుపైకంతో నకనకమనువుచరం, నిత్యనైమిత్తిక పరిపాలనా సంబంధమైన కార్యక్షేత్రం లోనే పరిమితమైపోవడంతప్ప యితర విద్యావిషయాల్లో అకెడమిక్ ఇంటరెస్ట్ ప్రత్యేకించి సాహిత్యంలో, యింకా ప్రత్యేకించి తెలుగుసాహిత్యంలో, ఇంకా ఇంకా ప్రత్యేకించి తెలుగు ప్రాచీనసాహిత్యంలో అభిరుచి అభినివేశం వైదుష్యం ప్రజ్ఞాపాటవాలున్న అధికారులు ఇటీవలకాలంలో నెల్లూరుకొచ్చిన జ్ఞాపకంలేదు. ఈ వరలో కలెక్టరు పి. ఏ. గా వచ్చిన శ్రీ కె. వెంకటశివయ్య ఎం. ఎ., ఎల్‌ఎల్. బి. గారిలో పైన పేర్కొన్న లక్షణాలు అపారంగా కానరావడం అరుదైన ఆశ్చర్యకరమైన అంశంగా కనపడుతున్నది. పరిపాలనా సంబంధమైన విషయాల్లో ఏపాటిగట్టివారో యింకా తెలియలేదుగాని సారస్వత విషయికంగామాత్రం గట్టివారుగానే పేరు తెచ్చుకున్నారు. వచ్చి రెణ్ణెల్లయిందో లేదో గాని అప్పుడే ఆయన 'సాహిత్యముద్ర' స్పష్టంగా నెల్లూరుపైపడిందా అనిపిస్తుంది.

—కారవ 10 వ పేజీలో

పల్లె పనులు

వెయ్యిమందికి పది నెలల పని

గ్రామీణ ప్రాంతంలో ప్రతి ఒక్కరికి నెలకు నూరు రూపాయలకు తక్కువలేని ఆదాయమార్గాన్ని చూపాలనేది ఇందిరమ్మ గారి నినాదం. ఆ నిరుద్యోగ నిర్మూలనకు చవాన్‌గారి బడ్జెటులోకూడా కొంత కేటాయింపు జరిగింది. ఢిల్లీలో ఆలోచనలో వుండిన ఈ పథకం నెల్లూరులో కార్య రూపానికి వచ్చింది. విద్యావంతులైన నిరుద్యోగులకే లక్షలవంది వున్నారు. వర్షాధారి మాన్య పి వరదాక్కా చేసుకొని పొట్ట పోసుకుంటారు. వారి వసపుతున్నవారు, డిగ్రీలు గిగిలుకే వారకూడా, కాయకష్టానికి పనికిరా; కష్టం చేయ గలిగినా అది వారికి నష్టంలేదు. ఈ కింది గ్రామంకు స్వర్గంగా వున్నవారిదేకాక; వారి దేశానికి పెద్ద సమస్య. వారి వేదన్యాకాన్ని ఆలోచించకుండా, పథకాలను రూపొందించకుండా; ఎన్నిక నినాదాన్ని చెల్లిన్నామనిపించుకోడానికి 'రూరల్ ఎంప్లాయ్‌మెంటు క్రాష్ ప్రోగ్రాము' లని నామకార్థం అమలుజరపడంవల్ల ప్రయోజన మేమీ వుండదు.

నెల్లూరు జిల్లాలో 1000 మందికి సంవత్సరంలో పదినెలపాటు వృత్తి కల్పించడానికి, ఒక్కొకరికి నెలకు రూ 100 లకు మించకుండా చేత నంబర్వారీ ఒక పథకం రూపొందించబడిందట. ఇందు కూరుపేట, కోవూరు, వెంకటాచలం సమితుల్లో తప్ప; తక్కిన సమితుల్లో ఈ పథకం అమలు జరుగుతుందట. ఈ లెక్కన పథకాలకు 10 లక్షలు, దీన్ని అమలు జరిపే సిబ్బంది ఖర్చులకు 2½ లక్షలు — మొత్తం 12½ లక్షలు అవుతుందట. ఇందుగ్గా 20 లక్షల పనులు చేపట్టవలసిందిగా ప్రభుత్వం కోరిందట. ఇందులో 60 రోడ్డు పనులు, 58 మైనర్ ఇరిగేషన్

—కొరవ 11 పేజీలో

40ఏళ్లనాటి 'జమీన్‌రైతు'లో

'నెల్లూరు మండలవార్తలు' అనేశీర్షిక క్రింద 23-3-1930 తేది 'జమీందార్‌రైతు' లో వచ్చిన ఈక్రింది పొడిపొడి వార్తలను పరికించండి:

★ నెల్లూరులోయుండే శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయమునకు కె. యస్. శేసరిగారు తన అభిమాన పుత్రుని వివాహ సందర్భమున షుమారు రు. 200లు వెలచేయు కుట్టుమిషను ఉచితముగా యిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిరి. (వాగ్దాన ప్రకారం కుట్టుమిషన్ను ధర్మంచేసారనుకుంటాం.)

★ పొర్లపల్లి గ్రామంలో (కోవూరు తాలూకా) ములుమూడి కోటారెడ్డి కుమారుడు షుమారు 25 సం.ల వయస్సుగల యువకుడు గ్రామవీధిలోయుండు రాతిపైన కూర్చుండియుండగా వెనుకప్రక్కన పాము గఱచి హఠాత్తుగా చనిపోయినాడు.

★ నెల్లూరు జిల్లాకలెక్టరువారు వెస్టులేక్‌గారు క్రొత్తగావచ్చి చార్జితీసుకున్నారు. వీరు మంచివారని ప్రతీతి. (అంటే అంతకు ముందాయన చెడ్డవారనా?)

★ కాంగ్రేసు ఫండుకు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు రు. 100 లు చందాయిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

★ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి అధ్యక్షత క్రింద యువజన మహాజనసభ పల్లిపాడు సత్యాగ్రహాశ్రమంలో ఏప్రెల్ 2 తేది జరుగునని తెలియుచున్నది.

★ నెల్లూరు జిద్దరుశాలలో గత వారములో రు 2200 ల జిద్దరు విక్రయమైనదట. (జిద్దరు విక్రయమే ఆ రోజుల్లో 'కాంగ్రెస్ సాంద్రత'కు సూచిక గాబోలు!)

★ నెల్లూరు లిబరల్‌బ్యాంకివారి తర

—కొరవ 8 వ పేజీలో

కూనిరాగాలు

'లోకలిస్ట్'

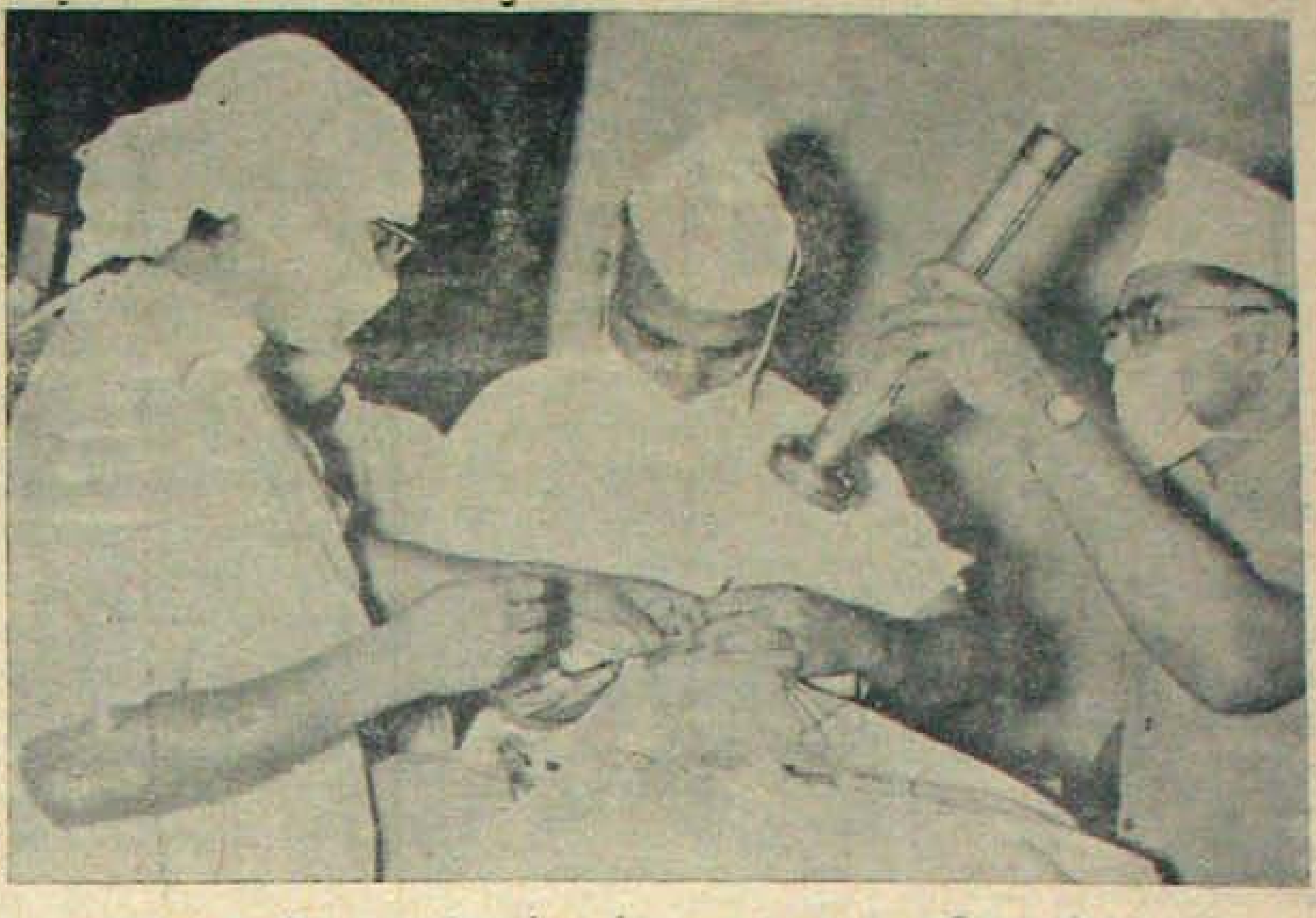
★ బిస్మిల్లాఖాన్ సంగీతాన్నొల్లని నెల్లూరీయులు ★★ పుస్తకాలకు బ్యాంకుల అప్పులు ★★★ వేమన జయంతికబుర్లు—మకోరె గ్రంథానికి పద్మశ్రీ విరాళం

ఒక పెద్దతరం మిత్రజీవల వస్తూ నిలదీసి అడిగాడు— ఏమయ్యా లోకలిస్టు నువ్వేదో సాంస్కృతిక వార్తలకు ప్రాధాన్యతిస్తున్నట్లు అప్పుడప్పుడూ గొంతు చించుకుంటుంటావే. ఈ మధ్యన ముఖ్యమైన ముఖ్యవార్తాకటి జరిగితే దాన్ని 'మిస్' కావడంగూర్చి ఏమంటావ్ నీవు— అన్నాడు.

ముందు నాకేమీ అర్థంకాలేదు. అక్కసు వెళ్లబుచ్చుకుంటూ వివరించాడు—మీ పెళ్లిళ్ల పురాణకర్తలెవరోగానీ, పెళ్ళి ఎంత వైభవోపేతంగా జరిగిందీ, ఏయే ఇలాకాలవాళ్లొచ్చిందీ, పెళ్లిపందిరెంత విశాలంగా కట్టిందీ, విందు ఎంత రద్దీగా జరిగిందీ, విద్యుద్దీపాల వెలుగు ఎంత దట్టంగా వున్నిందీ —అనే అనేకానేకమైన ప్రాణహీనమైన విషయాలనే వల్లిస్తుంటారుగానీ, ఈ పెళ్ళిళ్లలో కట్నాల మార్కెట్ ఎట్లా రిఫ్లెక్ట్ అవుతుండేదే, బ్లాక్‌మనీ ఎట్లా విరజిమ్మబడుతుండేదీ పెళ్లి—ర్తుల దగ్గర్నుంచి ఎంత అట్టహాసమైన దుబారాలు జరుగుతుండేదీ, వీటి వెనుక ప్రతిధ్వనించే నేటి మన సాంస్కృతిక జీవనసరళి— వీటి ప్రస్తావనకే పొరేం. ఇటీవల వొక పెళ్లి సందర్భంగా బిస్మిల్లాఖాన్ అంతటి ప్రఖ్యాత విద్వాంసుని సంగీతకచ్చేరీ జరిగితే దాన్నిగూర్చి మీరు మాటమాత్రంగానైనా వ్రాయలేదేం?— అన్నాడు.

ఓహో, అదా మీరంటున్నది. ఆ కచ్చేరి

—కొరవ 11 వ పేజీలో

కావలి ఉచిత నేత్ర శిబిరంలో ఆపరేషన్ చేస్తున్న డాక్టరు పి. శివారెడ్డి (మధ్యలో వున్నవారు). ఎడమవైపు సిస్టర్ కొయిలో; కుడివైపు డాక్టరు పి. వెంకటరామయ్య.

కావలి నేత్ర శిబిరం

12 వేల మందికి ఉచిత చికిత్స— 3 దినాలలో 750 ఆపరేషన్లు!

15-6-71 నుండి 28-6-71 వరకు కావలి విశ్వోదయ బాలికోన్నత పాఠశాలా ఆవరణలో హైదరాబాదు సరోజినీదేవి నేత్ర చికిత్సాలయాధిపతులు పద్మశ్రీ డా॥ పి. శివారెడ్డి (ఎం. బి. ఎం. ఎస్; డి.ఓ. ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్.) గారి అధ్వర్యంలో ఉచిత నేత్ర వైద్యశిబిరం అపూర్వంగా నిర్వహించబడింది. చికిత్స పొందడానిగ్గా నెల్లూరు, ఒంగోలు, గుంటూరు, కడప, కర్నూలు జిల్లాలనుండి వేలాదిజనం తిరునాళ్ళకు వచ్చినట్లుండింది. చికిత్సచేసిన డాక్టర్లలో సరోజినీదేవి నేత్రచికిత్సాలయ సంబార నేత్రవైద్య నిపుణులేకాక మన నెల్లూరు డాక్టర్లు, నర్సులుకూడా చాలమంది పాల్గొన్నారు. డాక్టర్లు అయితేనేమి, నర్సులైతేనేమి మొత్తం 40 మంది నేత్రవైద్య నిపుణులు శిబిర నిర్వహణలో పాల్గొనడం అపూర్వంగా వుణ్ణింది. చికిత్స పొందడానికి వచ్చినవారిలో మధ్యతరగతి కుటుంబీకుల కన్నా నిరుపేదల సంఖ్యే హెచ్చుగా వుండడం కన్పించింది.

పురుషులకు స్త్రీలకు వేరువేరుగా వార్డులు ఏర్పరుపబడినవి. రోగులకు కావలసిన విద్యుద్దీపాలు, పడకలు, గదులు

మా కావలి విలేఖరి

భోజనాదుల ఏర్పాటు ఇంకెక్కడా జరగనివిధంగా కావల్లో ఏర్పాటు చేయబడిందని వచ్చిన పెద్దలందరూ ప్రశంసించారు. డా॥ శివారెడ్డి—రకూడా అమాటే అన్నారు. మొత్తం శిబిరంలో 12400 మందికి అన్నిరకాల కంటివ్యాధులకు వుచితంగా పరీక్షలు, చికిత్సలు, 752 ఆపరేషన్లు నిర్వాధంగా చేయబడ్డాయి.

ఇందులో కంటిపొరలకు సంబంధించిన ఆపరేషన్లు 500 వరకు వున్నాయి. మెల్ల కన్ను కలవారు 6 మంది వచ్చారు. వారిలో ఒక్కరికి మాత్రము ఆపరేషన్ జరిగింది. మిగిలినవారికి కావలసి సంత 'మత్తుమందు' వారివద్ద లేనందున అయిదు వందలని హైదరాబాదు రమ్మన్నారట. మెడికల్‌శాఖా డైరెక్టరు శ్రీ రమేష్‌పాయ్, కార్యదర్శి యం. వి. రాజగోపాల్ ప్రభృతులు పాల్గొనడంచేత శిబిర కార్యనిర్వహణకొక సంపుదనం సమకూరింది.

20 తేది ఒక్కదినం శివారెడ్డిగారు 350 కంటి ఆపరేషన్లు చేయడం వచ్చిన వేలాది జనులను ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది. పొరలు ఆపరేషన్ చేయబడ్డ 150 మంది నిరుపేదలకు శ్రీ రమేష్ పాయిగారు ప్రభుత్వపక్షాన వుచితంగా కంటి అద్దాలు

—కొరవ 8 వ పేజీలో

కావలి నేత్ర శిబిరం కమిటీవారు 21 తేది రాష్ట్ర ఆరోగ్య శాఖాధికారి డాక్టరు కె. రమేష్‌పాయ్, డాక్టరు శివారెడ్డి గార్లను సన్మానించారు: చిత్రంలో ఎడమవైపు—పాయ్, శివారెడ్డి, రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డి: కుడివైపు—డాక్టరు వెంకటరామయ్య, కలికి యానాదిరెడ్డి.

నెల్లూరు నలుచెఱగుల్లో

విమర్శకుడు

ఇవి పరీక్షలేనా?

10 తరగతి పబ్లిక్ పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి. అన్ని పేపర్లూ ముందుగానే బైట్ అయిపోతున్నాయి ముందుగానే. ఇంత అవినీతిగా పరీక్షలు జరిగేది విద్యాధికారులు గారూ? ఇప్పటికే పరీక్షలు చాలా ఆలస్యంగా జరుగుతున్నాయి. ఫలితాలు ప్రకటించేసరికే ఆగస్టునెల వచ్చేస్తుంది. కాలేజీలో చేరడం ఏ సెప్టెంబరులోనో, అక్టోబరులోనో? పేపర్లు బైట్ అవుతున్నా కాపీలు కొట్టడం తగ్గలేదని, కొందర్ని కొన్ని టౌన్‌స్కూళ్ళలో డిబార్ చేయడం కూడా జరిగిందనికూడా అంటున్నారు. రెండేళ్ల కితం 12వ తరగతి పబ్లిక్ పరీక్ష లప్పుడు పేపర్లు బైట్‌చేయించిన అక్కడి విద్యార్థుల్ని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. తర్వాత దర్యాప్తు ఏమైందో తెలియదు. మాపీకాలేదుగదా, ప్రమోషన్ ఇవ్వలేదుగదా! ఈసారి రాష్ట్రమంతా పేపర్లు బైట్ అయినట్లే వుంది. దీనివల్ల చదివినవారు, చదవనివారు వొకటే. ఒక రకంగా కష్టపడి చదివినవారికే నష్టమెక్కువ. ఇవి పరీక్షలేనంటారా విద్యాధికారులుగారూ! విద్యాధికారులంటే పూర్వం స్వర్గీయ సి. ఆర్. రెడ్డిగారు వివరించి చెప్పారు—విద్య + అధిక + అరులు (శత్రువులు) అని. ఎంత సత్యం అన్పిస్తున్నది!

సైన్సు టాలెంట్‌లో నెల్లూరు అమ్మాయి!

ఈ సంవత్సరం జరిగిన 'నేషనల్ సైన్సు టాలెంట్ టెస్టు'లో నెల్లూరు అమ్మాయి వొకామె మొదటిదఫాగా సెలక్టు కావడం గర్వకారణం. ఈ టెస్టులో సెలక్టు కావడమంటే మాటలుకాదు. దేశంమొత్తం స్థాయిలో సెలక్టు కాబడిన 350 మంది ఇంటర్మీడియట్ స్థాయి విద్యార్థుల్లో ఈమె వొకరు. బి. ఎస్. సి. చదివిన 3 సంవత్సరాలకూ నెలకు వందరూపాయలు; ఎం. ఎస్‌సి. రెండు సంవత్సరాలకూ 250, పిహెచ్. డి. స్థాయిలో నెలకు 350; ఇవిగాక పుస్తకాలు కొనుక్కొనేందుకుకూడా దాదాపు 3 వేల రూపాయల స్కాలర్‌షిప్ లభిస్తుంది. ఇంతకూ ఈ అమ్మాయి పేరు సి. అరుణకుమారి, వి. ఆర్. డబ్ల్యు. కాలేజి విద్యార్థిని, వి. ఆర్. కాలేజి లెక్చరర్ సి. సంజీవరావుగారి పాప. 'వెంకమొక్కలపై హార్మోన్ల ప్రభావం' అనే దా. నీవిషయంపై ప్రాజక్టు రిపోర్టును సమర్పించింది. మన కాలేజీల్లో ఇందుకై ప్రత్యేకశిక్షణ, పర్యవేక్షణ, ప్రచారం వుంటే ఇలాంటి ప్రతిభావంతులు ఎందరో వుంటారు.

చిత్రమైన దొంగతనం

పుంగనూరు జూనియర్ కాలేజిలో లెక్చరర్‌గా వుంటున్న నెల్లూరు మూలపేటవాసి శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్యం, భార్య ముగ్గురుపిల్లలతోకల్సి 21 తేదిరాత్రి కాకినాడ-తిరుపతి పాసింజర్‌లో పుంగనూరు వెళ్తున్నాడు. నెల్లూరు సౌత్‌లో ఎక్కాడు. షరామామూలేఅన్నట్లు జనం రద్దీగావుండటంతో సూటుకేసు, దానికింద పెట్టెపెట్టి దానిమీద తాను కూర్చున్నాడు, వాకిట్లో దొర వద్దనే. రాత్రి 2 గంటల మీదట వెంకటాచలంలో ఆగి బండి బయలుదేరుతున్న సమయంలో పొంచివున్న వొక దుండగుడు అమాంతంగా పెట్టెను క్రిందకు లాగేశాడు. బెడ్ పడిపోయింది, దానితోబాటు సుబ్రహ్మణ్యంగా ధభామని క్రిందకు పడపోయాడు కాని ప్రమాదం జరగలేదు. పెట్టెతోపాటు దుండగుడు సత్యేవల్లి అడవిలోకి పరుగుతీశాడు. గాఢాంధకారం. ఆర్. పి. ఎఫ్. ఎక్కడని పట్టుకోగలుగుతుంది? పెట్టెలో నగలు, నగదులు, 80 రూపాయలు నగదు – మొత్తం 2, 3 వేల ఖరీదుచేసే వస్తువులు పోయాయి.

వెంకటాచలం-మనుబోలుమధ్య అడవి ప్రాంతంగాబట్టి గూడ్సుల్లో దొంగతనాలు ఎక్కువగానే పోతున్నాయి. ముఖ్యంగా పాసింజర్‌బండ్లకు కానిస్టేబుల్స్ స్టేషన్లలో కాపలాకిరిగే ఏర్పాటుండటం అవసరం, పూరకే షీట్ పుస్తకాల్లో సంతకాలు పెట్టడంకాదు!

లారీ ఓనర్లు

ఒక్కొక్కరికి వొక్కొక్క అసోసియేషన్ వున్న రోజులివి. నెల్లూరు జిల్లా లారీ వోనర్ల అసోసియేషన్‌కు అధ్యక్షుడు- బి కృష్ణారెడ్డి, ఉపాధ్యక్షుడు- ఎం. నాగిరెడ్డి, కార్యదర్శి—టి. రాఘయ్య, సహాయ కార్యదర్శి—వై. నాథమునిి, కోశాధికారి-వి. మాలకొండయ్య, మరో అర్గురు కార్యవర్గ సభ్యులుగా ఎన్నికైనారు. లారీలకు కావల్సిన టైర్లు, వగైరా పరికరాలు తొకున అసోసియేషన్‌ద్వారా తెప్పించుకోవాలని తీర్మానించుకున్నారు. పరిమిత వేగంతో లారీలను నడుపుకోవాలని ప్రత్యేకమైన హెచ్చరిక చేసారు.

ఆత్మకూరు ర్యాలీ

ఆత్మకూరులో జులై 3 తేదీ బి.సి. కొండయ్యగారు కలెక్టరు వద్దకు పెద్దర్యాలీ నడపబోతున్నారట. సోమశిల తదితర అన్ని సమస్యలు ఫోకస్ చేస్తారట.

గూడూరు

మైపాడు ఎస్. ఐ. కీ గూడూరు ఎస్. ఐ. కీ ఎంత తేడావుంది!

మైపాడు బీచ్‌లో కనపడ్డ కళారాణి కళేబరం విషయంలో ఎస్. ఐ. మనోహరం తీసుకున్న చర్యలకూ, గూడూరు దగ్గర కనపడ్డ వొక యువకుని శవం విషయంలో ఎస్. ఐ. వెంకటేశ్వరరెడ్డి తీసుకున్న చర్యలకు ఎంత తేడా కనపడుతున్నదో ఈక్రింది వుదంతమే తార్కాణం!

మొన్న 16 తేదీ వుదయం గూడూరుకు దక్షిణంగా చిల్లకూరుకు 5 కిలో మీటర్ల దూరంలో 20 ఏళ్ళకు పైబడిన వొక యువకుని శవం కన్పించింది. ముఖం, తల పూర్తిగా నుగ్గు నుగ్గు అయిపోయినది. కుడిచేయి పైభాగం విరిగిపోయింది. తలకు సంబంధించిన మూడు ఎముకలు (Skull bones) దూరం దూరంగా పడివుంటినాయి.

అగుర్తుతెలియని శవం బొక్కా జేబులో- గుంటూరులోని వొక టుటోరియల్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ సిహెచ్. శ్రీనివాసులు (బి. యస్‌సి. రెండోసంవత్సరం విద్యార్థి)కి ఇచ్చిన సత్ప్రవర్తన సర్టిఫికేటు, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయానికిచెందిన సిహెచ్. ఇందిర అనే పి.యు.సి. అమ్మాయి మార్కుల సర్టిఫికేటు, నెల్లూరు రైల్వే ఫీడర్సురోడ్డులోని ఆకాంటాన్సు ఆడిటర్ శ్రీ సిహెచ్. అనంతయ్య అనేఆయన చిరునామావున్న కాగితంమాత్రం వుండినాయి. తెల్లప్యాంటు, వైట్ ఫుల్‌హ్యాండ్స్ పోప్లిన్ షర్టు వేసుకొని వుండినాడు. ఇవీ లభ్యమైన గుర్తులు.

గూడూరు రూరల్ సబ్‌ఇన్స్పెక్టరు శ్రీ వెంకటేశ్వరరెడ్డి ఐ. పి. సి. 304ఎ క్రింద కేసు రిజిష్టరుచేసి దర్యాప్తుచేశారు. వెంటనే ఫోటోలు తీయించారు, శవాన్ని పోస్టుమార్టెం చేయించారు. మరునాటికి గుంటూరునుంచి అమ్మాయి తండ్రి చెరువు వెంకటకృష్ణమూర్తి, నెల్లూరునుండి పినతండ్రి చెరువు అనంతయ్య (ఆడిటర్) వచ్చి దొరికిన శవం గుర్తులనుబట్టి ఆ అబ్బాయి తమవాడేనని ధృవపరచుకున్నారు.

గూడూరు ఆస్పత్రిలో పోస్టుమార్టెం చేయించగా ఏదో లారీవంటి శకటంక్రింద పడి ప్రమాదవశాత్తు Instantaneous గా మరణించినట్లు తేల్చారు. పోలిస్ శవాన్ని మున్సిపాల్టీకి అప్పగించగా మున్సిపాల్టీవారే ఖననం చేసారు.

ఈ సందర్భంలో గమనించాల్సిన అంశం-పోలిస్ సబ్‌ఇన్స్పెక్టరు శవాన్ని పోస్టుమార్టం చేయించడమేగాక, మృతుని ఫోటోలు తీయించడం, అతనివద్దదొరికిన ఆధారాలనుపట్టుకొని అతని బంధువులకు తెలియపర్చడంవంటి ప్రాథమిక చర్యలన్నీ ఎవరి ప్రోత్సాహంలేకుండానే చేసారు.

ఇదేవిధంగా మైపాడు వుదంతంలో కూడా ఎస్. ఐ. మనోహరం చర్యలు తీసుకొనివుంటే ఏ అనుమానానికి ఆస్కారం వుండేదికాదుగదా! చేతివేలికున్న వుంగరం శవానికున్న డ్రాయర్, పావడా, బాడీ, బ్రాకెట్‌లు ఫోటోలు తీయించివుంటే ఇంత రాద్ధాంతంజరిగివుండేదికాదు. ఆ అమ్మాయి తల్లిదండ్రులు వాటిని గుర్తించి స్పష్టంగా ధృవపర్చుకొని వుండేవారు. అది చేయకపోబట్టే ఇంత గొడవకు అవకాశం ఏర్పడింది, సస్పెండుకావల్సివచ్చింది. ఇదే చాలదా ఆ వుదంతంలో ఏదో వుందనడానికి.

ఇంతకూ ఆ అబ్బాయిపేరు సిహెచ్. శ్రీనివాసులు. పి. యు. సి. పాసైనాడు. నెల్లూరు ఆడిటర్ అనంతయ్యగారి అన్న కుమారుడు. గుంటూరు వాస్తవ్యుడు. నెల్లూరులో ఆఅబ్బాయికి పినతండ్రిఅయిన ఆడిటర్ అనంతయ్యగారు రైలుటిక్కెట్టు కొనిచ్చి గుంటూరుకు పొమ్మని రైలుయిక్కించగా ఇంటికి వచ్చేసినట్లు, ఆ తర్వాత ఆఅబ్బాయి ఎందువల్లనో టిక్కెట్టు వాపసుచేసి గుంటూరుకు వెళ్ళకుండా ఏదో లారీలో తన ప్రయాణాన్ని వారి మేనమామ వున్న కడివేడుకు పోయేదానికి మళ్లించివుండాలి. లారీలో వల సీటు లేకుండావుంటే పైనకూర్చుని నిద్రమత్తులో పైనుంచి క్రిందపడి ప్రమాదానికి గురై వుండవచ్చునని భావించబడుతున్నది.

హైదరాబాదు లేఖ

[12 వ పేజీ తరువాయి]

న్నారు. ఇబ్రాహీంరోడ్లు వేయించి ఏడాదిపొడుగునా ఉపయోగపడే రహదారి సౌకర్యం కల్పించారు. స్త్రీల సంక్షేమంకోసం, శిశుసంక్షేమంకోసం సంక్షేమశాఖావధిగా లక్ష్మింబికి మారుమూల గ్రామాల్లోకూడా అమలుచేస్తున్నారు.

దీంతో స్థానిక అధికార రాజకీయ వాదులకు ఆయనమీద ఆగ్రహం కలిగింది. కలగదుమరి? వారిప్రమేయం, తోడ్పాటు లేకుండానే కలెక్టరే స్వయంగా ప్రజలనాదుకుంటే వారికతేంగాను? పైగా సాహుకార్ల పెత్తనం, దాని వ్యాపార్ల వీరికాబడికూడా తగ్గిపోతే. అందుకని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు కిందటి నెల వరంగలువస్తే ఈ కలెక్టరుగారు చాలా పాక్షికంగా ప్రత్యేకరాష్ట్రవాదులైన సూకల రామచంద్రారెడ్డి ప్రభృతులకు అనుకూలంగావున్నారని. వెంటనేతొలగించమని గట్టిగాచెప్పారు.

అధికారం కోసం కాంగ్రెసు వారు మాత్రమే, కాంగ్రెసు వారు లనేవారు తన్నుకుంటూవుంటే కలెక్టరు, ఆయన వుద్యోగబృందం శాంతియుతంగా చట్టబద్ధంగా సాంఘిక పరిణామానికి వునాదులు వేశారు. హింసాత్మకమైన విప్లవ ధర్మాలకు ఆలవాలమైన అడవి పర్వత ప్రాంతాల మధ్యలో ఈ ప్రశాంతసాంఘిక విప్లవ ప్రయోగం జరుగుతున్నది.

ఇందుకు సంతోషించే బదులు కొత్త కాంగ్రెసు నాయకులు ఈ మహత్తర కృషిని ప్రారంభించిన కలెక్టరును ఇల్లానుంచి తరిమివేయాలని చూస్తున్నారు- కలెక్టరు వేణుగోపాల్ ప్రస్తుతం సెలవులో వున్నారు!

(7 వ పేజీతరువాయి)

ఇంకా అక్కడే వున్నట్టుంది. ఇతన్ని పట్టుకుంటే ఎన్నోసంగతులు తెలియవచ్చు. కాని పోలిసుకు ఆలోచనే రాలేదు.

వదంతులు, వదంతులు!

కళా-చంద్రికారాణుల చావుసందర్భంలో రకరకాల వదంతులు వ్యాపిస్తున్నాయి. ఎవరెవరి పేర్లో గనబడుతున్నాయి. 6 తేది ఎవరో గొప్పఅధికారి మైపాడులో క్యాంపు చేశాడని ఒకపుకారు అయువకుడు, ఈ యువకుడు పోయారనిపుకారు. ఎన్నిపేర్లు, ఎన్నిపుకార్లు! దీనిని వింటుంటే నిర్వాణ్యంగా, నిరాధారంగా జరుగుతున్నాయా అనిపిస్తుంది. నీటర్నటిని 'వెకెష' చెయ్యాలంటే సాధ్యమయ్యే పనికాదు. ఆధారం లేని వదంతులను వ్యాపింపచేసినందువల్ల లాభమూలేదు. అనవసరంగాఎవరిమీదంతే వారిమీద అపవాదులువేయడంతప్ప లేకుకు ప్రయోజనంలేదు.

కాని విచారించవలసిన విషయం ఒకటుంది: 6 తేది కళ చంద్రికలు అక్కడకు పోయినతర్వాతకాని, ముందుకాని ఏవీ కార్లుపొయ్యాయి, వాటిలో ఎవరెవరుండినారు అని విచారించడానికి వీలంటే, విచారించడం మంచిది. 'బాయ్‌ఫ్రండ్స్' అనేది వ్యాప్తిలోకివచ్చిందే, అటువంటి ముఖ్యులను విచారించినందువల్ల అనుమానాలు తీరవచ్చు.

తెలిసినీరాల!

మైపాడు తూర్పు పట్టపుపాలెంలో ఎవర్ని విచారించినా ఏమీ చెప్పడంలేదు. తూర్పు పట్టపుపాలెం అంటే, మూడు నెల్లకితం ఒక వితంతు యువతితో 13 మంది రాక్షసరతి జరిపి, ఆమెను వివస్త్రనుచేసి, హాస్పిటలుపాలు చేసిన పాలెం. అట్లనే బట్లెపాలెంలోకూడా చెప్పకూడనిి జంకుతున్నారా అనిపించింది.

ఇక్కడ ఒకవిషయం గమనించాలి: కళ చంద్రికలు ప్రవేశించింది యీ పట్టపుపాలెం వద్దనే. కళ కళేబరం తేలింది పల్లెపాలెంవద్ద. కథంతా ఈ రెండుపాలెంల మధ్యనే వుండితీరాలి. ఆరోజు గంగపట్నం వుత్సవం. పల్లెపాలెం వస్తుంది. దాన్ని చూడడానికి మైపాడు పట్టపుపాలెంనుండి జనంపోతారు. పోవాలంటే తూర్పు పట్టపుపాలెం-పల్లెపాలెం మధ్యవున్న సముద్రతీరమేదారి. అందువల్ల జనసంచారం వుండేటప్పుడు-అది హత్యకాని, ఆత్మహత్యకాని, ప్రమాదపు చావుకాని-ఎవరోఒకరి కంటపడివుండాలి. ఆ ఒకరు ఎవరా అనేది తేలాలి. పోలిస్ చేయవలసింది అదే! ఈ సందర్భంలో ఒకసంగతి గమనించాలి. ఈ పట్టపుపాలెంలన్నీ సారాయి బానాలేవీలతో ఈ చావుల సందర్భంలో మనోహరంతోటి విడవకుండా వుండినాడని అందురుచెప్తున్న పూర్ణచంద్రరావు పలుకుబడివున్న పాలెంలని గమనించాలి!

మనోహరంతోకాని, శవపంచాయితీ మొదలు అన్నిచట్టాల్లో మనోహరంతో అన్నిచోట్ల ప్రత్యక్షం కావడంతోకాని పూర్ణచంద్రరావు సంబంధమేమిటోకూడా తెలపడం మంచిది. పూర్ణచంద్రరావు అమ్మాయిలతల్లి లక్ష్మణస్వామికి పరిచితుడు. అటువంటప్పుడు, కళారాణి శవాన్ని గుర్తించలేక పోయాడా అనే సందేహం నివృత్తికావడంకూడా మంచిది.

సస్పెన్షన్ చాలదు!

ఎస్. ఐ. మనోహరాన్ని సస్పెండు చేయక తప్పలేదు. అందులో ప్రజాందోళన గమనించిన కలెక్టరుగారి ప్రమేయం కూడా వుండవచ్చు. విచారణకు సి. ఐ. డి. లను పంపవలసినట్లు ఎస్. పీ. గారు హైదరాబాదును కోరారు. వారుపద్దారో లేదో తెలియదు. ఈ లోగా డి. ఎస్. పి. శ్రీ నారపరెడ్డిగారు అతిశాంతంగా దర్యాప్తు జరుపుతున్నట్లుంది. కొందరు పట్టపువాళ్లను పట్టుకొని విచారణ చేస్తున్నట్లు కూడా తెలుస్తున్నది.

ఏమైనా ఈ మాయోదంతంలో ఎస్. ఐ. మనోహరానికి ఏదో రూపంలో ప్రధానపాత్ర వుంది. అది అతనిద్వారా తప్ప వచ్చే అవకాశంలేదు. ఇప్పటి సస్పెన్షన్ ఏనాడో జరిగివుండవలసింది. ఏనాడో అతనినుండి ఈచావుల రహస్యం చేయించుటకు ప్రయత్నించవలసింది. అతను పోస్టుమార్టమ్ జరిపించలేదు; ఫోటో తీయించలేదు; టాం టాం వేయించలేదు; గుర్తించగలిగే శవాన్ని గుర్తించలేదు; శవం పెట్టిపోయినట్లు ఒక 'అలిబీ' అల్లాడు; వేసాక్కి సుబ్బారావును సృష్టించాడు; శవాన్ని బయటకు తీయించకుండా మాదమని ప్రాధేయపడ్డాడు; ఇప్పుడు అందరిదుట్టా తిరుగుతున్నాడు; రెండోశవం ఆచూకీ ప్రయత్నించనేలేదు- ఈ కారణాలు చాలవా అతనికి ఏదో ప్రధానపాత్రవుందని అనుమానించడానికి; అతన్ని అరెస్టుచేసి విచారించడానికి? స్వల్పమైన విషయాల్లో ఆధారంలేకుండానే ఎవరింటివారిని, అమాయకులను బిగించి బాదుతుంటారే, ఇప్పుడేమొచ్చింది? ఇటువంటి కఠినమైనచర్య తీసికొనైనా జరగకపోతే ఈ యువతుల చావులలోని భయంకర రహస్యం బయటపడదు.

ఈ చావులకు సంబంధించి మాకు రెండు ఆకాశరామన్న వుత్తరాలొచ్చాయి. అందులోనూ ఎస్. ఐ. మనోహరం, పూర్ణచంద్రరావుల పేర్లే ప్రాధాన్యం వహిస్తున్నాయి. అంతే. —మా ప్ర. వి.

ప్రెస్‌లో పనినేర్చుకొనుటకు అప్రెంటీసులు కావలెను

పని నేర్చుకొనునపుడు స్టయిఫండు ఇవ్వబడును. యస్ యస్. యల్. సి. వరకైనా చదువు నిండాలి. నెల్లూరు వాసులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడును.

మేనేజరు - జమీన్‌రైతు-నెల్లూరు.

టెండరు నోటీసు సవరణ

18-6-71 తేది జమీన్‌రైతు పత్రిక 9 పేజీలో ప్రకటించిన టెండరు నోటీసులో "III సరఫరా చేయవలసినకాలము 10½ మాసములు అనగా 16-6-71 నుండి 30-4-72 వరకు అనుటకుబదులు,

"సరఫరా చేయవలసిన కాలము 30-4-72 వరకు" అని చదువుకోవలెను.

—జి. యస్. బాబాహుసేన్, బ్లాక్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరు-కోట.

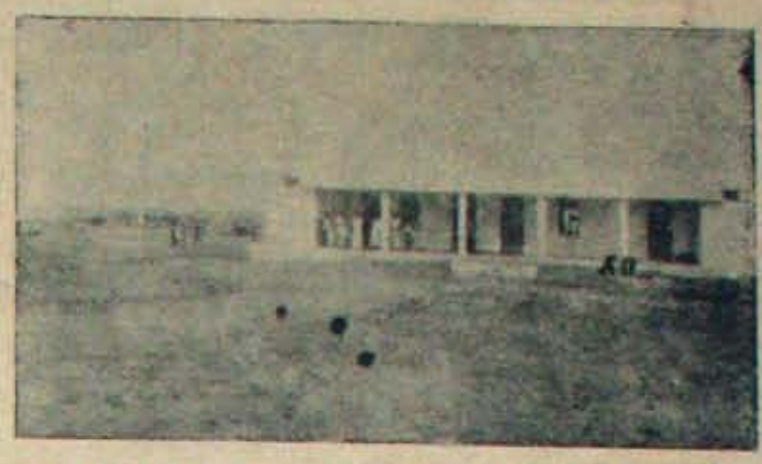
భూమి అమ్మకము

కలువాయి తాలూకా, భీమవరం-మజిలీలో షుమారు య 24-00 లు నగములో 'పి' గ్రేడు పొలాలు, మిగిలినది వరిసాగుకుగల భూములు విక్రయమునకు గలవు. వివరములకు:

సి. వి. రావు,
17/195 (మిద్దెపైన)
కె. వి. ఆర్. షెడ్ ఎదురు,
ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

మైపాడ దారుణోదంతం

(మొదటిపేజీకొరవ)

శ్మశానవుల విశ్వాంతి కరవంగా విశ్వాంతిచెందవలసిందిపోయి; క్రాగుబోతులు, వ్యభిచారుల విలాసమందిరంగా నింపలుమోస్తున్న మైపాడు సముద్రతీర పి. డబ్ల్యు. డి. బంగళా.

వ్యాజ్లోని ఈ తచాతచాలో సహప్రాంత మైనా పోలిస్ వున్నతాధికార్లలో మంత్ర నుంచి వంతివుంచే, ఈ దాపుల వెనుక వున్న సత్యం తపాటి కెళ్తే వెల్లడై వుంటేది.

వ్యతిరేకులారికి ఈ విషయంలో ఏమీ పాలుపోలేదు. అసలు విషయాలు బయటకురాలేదు; రకరకాల వదంతులు ద్యాప్తి వున్నాయి; ద ర్యా వ్తు నడలిపోతున్నదనే వుకార్డు దినవ్రత్నాయి - ఈ పరిస్థితుల్లో కనీసం ఆ ప్రదేశాలైనాచూది, తెలిసికొనిస్తామనే తలంపుతో ఆదివారం నాడు (20 తేది) కారుండా పోయాం. వదివన్నెండు గంటలపాటు రెండుకాళ్ళు ఒకదోట పెట్టకుండా, అన్న పా నా లు లేకుండా, అరాటంగా తిరిగాం. శ్రమైనా, వృధాకాలేదు మానసికా న్వేషణ సందారం.

మా యాత్రలో ప్రత్యక్ష క థ నా లు ఎన్నో దినగలిగాం; ఎన్నో సంగతులు తెలిసికోగలిగాం. మా విషయ సేకరణ, కేసుదర్యాప్తు గమనాన్ని నూర్యగలిగింది, వ్యయోఅనకరమనే సంతృప్తిని కలిగించింది.

శవం ఎప్పుడుతేలింది?

ఇది దాల ముఖ్యమైన విషయం. కేసుకు కీలకమైన విషయం. కాని ఇదే మరుగుపరచబడింది; మార్గం తప్పించబడింది. కళారాణి శవం గంగవట్నం వర్లపాళెం తీరంలో 6 తేది రాత్రి 7-30 ప్రాంతంలోనే తేలిట్లుంది. కొందరు చూదినట్లు ఒకరకథ అల్లబడినట్లుంది. ఇది ఎవరో అల్లించికాదు, ఇంకుకూరుపేట ఎస్. ఐ. గారే అల్లినట్లుంది; ప్రధమ 'పోకర్డ్' దర్యాప్తులో ప్రైవారూ దీనినే నమ్మినట్లుంది. అంటే కళ-చంద్రికా రాణులు మైపాడు 'సాగర్ బిల్లా' వద్ద బస్ దిగినప్పుడు సాయంత్రం ఆరనేది జనవాక్యం కాబట్టి, ఇంత స్వల్పవ్యవధిలోనే హత్యలు గిత్యలు లాంటివాటికి ఏమాత్రం అస్కారంలేదనేది దీని సారాంశం. అంటే ఇది ఆత్మహత్యగానో, ప్రమాదవశాత్తుగానో వుంటుందనే నిర్ణయానికి వచ్చి చేతులు కడుక్కోడానికి వీలుగా వచ్చిన అభిప్రాయంగా వుండవచ్చు.

కాని కళారాణి శవం 6 తేది రాత్రి 11 గంటల ప్రాంతంలో తేలిందని నమ్మటకు కావలసినంత సాక్ష్యాధారం వుంది. గంగవట్నంలో దామండేశ్వరి తిరునాళ్ల జరుగుతున్నది. అరోజు, అంటే 6 తేది, వుత్సవం సముద్రతీరానవున్న వర్లపాళెం పోవలసివుంది. వర్లపాళెం పోవాలంటే మధ్యలో పిరు (బ్యాక్‌వాటర్స్). బకింగ్‌హాం కాల్వలను పడవలో దాటవలసివుంది. వర్లపాళెం గంగవట్నానికి మూరు రెండు మైళ్ల దూరానవుండవచ్చు. ఉత్సవం రాత్రి 7-45 ప్రాంతంలో బయలుదేరి వుంటుందని అందరూ చెప్తున్నారు. 8 గంటలకు బయలుదేరిన వుత్సవం వర్లపాళెం చేరడానికి కనీసం రెండు గంటలైనా పడుతుంది. ఉత్సవం వర్లపాళెంలోని మహలక్ష్మమ్మ దేవళం వద్దకు చేరేసరికి, వొడ్డుకు ఒక స్త్రీ శవం కొట్టుకొని వచ్చినదనేమాట వినపడిందట. అంతే; దామండేశ్వరిని అక్కడ పారేసి, ఆ దివిటీలన్ని ఎత్తుకొని వుత్సవంలోవున్న అందరూ అక్కడకు పరుగెత్తారట. మొదట చేరినవారిలో అర్చకుడున్నాడు; అతను పోయే సరికి శవం పూర్తిగా బయటకు రాలేదు; ఇంకా సీళ్ల లోనే అలల కాటికి అటుఇటు కొట్టుకుంటున్నది; తర్వాత చట్టి వొడ్డుకు చేర్చారు. ఒక్క అర్చకుడేగాడు, మంగలివాళ్లు, వెట్టివాళ్లు, విద్యార్థులు తదితరులనే చందిదీన్ని ధృవపరచారు. అందువల్లనే శవం రాత్రి 10-11 గంటలమధ్య తేలిందని నిస్సందేహం లేకుండా చెప్పగలుగుతున్నాము. అటువంటప్పుడు 7, 7-30 కే తేలిందనడం కల్పితమేననుకోవలసి వస్తున్నది.

చేరిన సమయం

కళా-చంద్రికారాణులు మైపాడు వుప్ప ల్వా బ్రిడ్జిదాటేప్పటికి సాయంత్రం 6 గంటలనేది ధృవపడింది. వాళ్లు ఎ.పి.ఎన్. 1420 ఎన్‌లో పోయారట; సాగర్‌విల్లాకు ఇవతలే దిగారట; అద్దరే హుషారా గా మాట్లాడుకుంటూ వుప్పుల్వా బ్రిడ్జి ఎక్కారట; కళారాణి చేతిలో చుట్టబుట్టబడిన పత్రికవంటిది వుట్టిందనకూడా చెప్పారు. వాళ్లు బ్రిడ్జి ఎక్కినవుడు రేడియోలో ఇంగ్లీషన్యూస్ వస్తుందినవదనికూడా చెప్పారు. వాటు అక్కడ బస్ దిగడం, అద్దరే నడిచిపోవడాన్ని దాలమంది చూదారు. బ్రిడ్జి దిగిన తర్వాత ఎటు పోయ్యారంటే ఎవరూ చెప్పలేకున్నారు. ఇది చెప్పలేకపోవడమో, చెప్పకపోవడమో తెలియదు.

ఉప్పుల్వా బ్రిడ్జిదాటి కుడిచేతివైపుకు పోతే పి.డబ్ల్యు.డి. వారి బంగళా వస్తుంది; ఎడమచేతివైపుకుపోతే కరతుమ్మ అడవి, ఆ తర్వాత ఇసుక దిన్నెలు దాటి దొంగతోతూదిన నిర్జానుష్యమైన ప్రదేశం వస్తుంది. వీళ్ళు ఎటు పోయారోమరి! కొందరు చెప్పడం ఎడమచేతివైపుకే పోయారంటారు. ఇదిమాత్రం ధృవపడలేదు. ఏమైనా మైపాడు వీధివద్దకు వాళ్లు సాయంత్రం ఆరు గంటల ప్రాంతంలో చేరారు; రాత్రి వదకొండు గంటలకు- అక్కడకు దాదాపు ఒకటిన్నర రెండుమైళ్ళ దూరానవుండే వర్లపాళెం వొడ్డుకు ఒక శవం తేలింది. మధ్యలో దాదాపు నాలుగైదు గంటల సైనవుంది; ఏమి జరగకూడదు?

శవం చహరాలు

6 తేది వర్లపాళెంవద్ద చేరినశవాన్ని గూర్చిన చహరాలు చూదిన అందరూ ఒకటిగానే చెప్తున్నారు. అమ్మాయి లావుగా వుంది; తెల్లగావుంది; అందంగావుంది; పేటు రవిక, లోదాడీ, గిరలడ్రాయరు, తెల్లని పావడవున్నాయి; వ్రేలికి వుంగరం వుంది; వొంటిమీద చీరమాత్రం లేదు. ఇద్దరు విద్యార్థులు (ఒకరు పదవతరగతి, ఒకరు పి.యు.సి.) చెప్పారు అమె దాల కళగావుంది; అమె ధనవంతుల కుటుంబానికి చెందినామెగా వుంటాలని చూదిన పాటనే అనిపించింది. మద్రాసు బ్రాహ్మణ యువతిగా వుంటుందేమో, అక్కడనుండి కొట్టుకొనివచ్చిందేమో ననుకున్నాం- అని కూడా అవిద్యార్థులు చెప్పారు. కల్లకపటం లేని మాటలివి. ఈ అనుభూతే అందరికి కలిగినట్లు వారివారి మాటలవల్ల ధృవపడింది.

ఈమే తర్వాత కళారాణిఅని గుర్తించబడింది.

గాయాలున్నాయి!

అమె దేహంమీద దెబ్బలున్నట్లుకూడా అంగరూచెప్పారు. ఎడమకనుబొమమీద గాయంచూదామని కొందరుచెప్పారు; ఒక విద్యార్థి అగాయంనుంది దారగా రక్తం గారకట్టివున్నట్లుకూడా చూదానన్నాడు. ఎడమతొడమీద పెద్ద కదుము వుట్టిందని అందరూచెప్పారు. డ్రాయరు - పావడా వుండగా ఇదెట్లా గమనించగలగారని అడిగితే, పావడ తొలగిపోయివుట్టిందని, డ్రాయర్ను తొలగించి చూడడంకూడా జరిగిందని ఆ అబ్బాయి అన్నాడు. గొంతు వాచినట్లుగా వుట్టిందనికూడా ఆ అబ్బాయి చెప్పాడు. దిగిటీలు, టార్చిలైట్లుపెట్టి శవాన్నిచూదారట.

ఇంకో ముఖ్యమైనవిషయం-శవాన్ని పూడ్చివేయుటకు తీసుకపోవడానికల ఎత్తినప్పుడు నోటినుంచి, ముక్కునుంచి రక్తంకారిందని ఎత్తినవ్యక్తే చెప్పాడు. గొంతు వాచివుట్టిందనికూడా అతను చెప్పాడు. కనబొమమీద, ఎడమ తొడమీద గాయాలనుకూడా అతను ధృవపడాడు.

ఈవ్యక్తి సాక్ష్యం దాలముఖ్యమైంది. శేది రాత్రి వర్లపాళెంవద్ద కారులోవున్నవ్యక్తి ఇతడు. దాదాపు రెండుగంటలసేపు శవంవద్దనే కూర్చొనివుంచిన వ్యక్తి. రాత్రికాకుండా, వగలు సావధానంగా చూచినవ్యక్తి. అందువల్ల ఇతనుచెప్పింది నమ్మకతప్పదు.

వర్లపాళెంలో మాట్లాడుతున్నపుడు- చుట్టూ జనంమూగారు. వారిలోనుంది ఒక గొంతు వినబడింది-అమె మర్మావయంవద్ద చావుట్టిందని వలానిఅతను చెప్పాడు. మీతో చెప్పడంలేదు-అన్నది ఆగొంతు. ఆగొంతు ఎవరిదో, ఆ ఫలానివ్యక్తి ఎవరో తెలిసికునే అవకాశం దొరకలేదు.

ఇంకో ముఖ్యమైన విషయమేమిటంటే, పొట్టగిట్ట వుబ్బలేదని, మామూలుగా నిద్ర పోతున్నట్లుండిందని, వొంటిమీద చేపలు గీపలు కొరికిన గాయాలు గీయాలు ఏమీ లేవని, శుభ్రంగా వుట్టిందని ఒకరికి వది మంది చెప్పారు. వర్లపాళెంవాళ్లుకూడా చెప్పారు.

వీటన్నిటినిబట్టి తేలుతున్నది-వొంటిమీద చెబ్బలున్నాయి; ప్రాణం పోయిన తర్వా తనే సిళ్లలో పడవేయబడివుండాలనివూహ. ఇని ఏమి సూచించేది వేరుగా చెప్పనిలేదు.

రిపోర్టు, పంచాయతి

వర్లపాళెంవద్ద శవం తేలినట్లు 7 తేది వుదయం పదిగంటల ప్రాంతంలో చిన రెడ్డయ్య అనే అయన వచ్చి చెప్పాడట. అయనొక్కడేరాలేదు; గంగవట్నం పంచాయతి ప్రెసిడెంటుతోకలసి కరణం ఇంటికి వచ్చాడట. మొనసును ఇంట్లో లేడనిచెప్తూ, తాను రిపోర్టు చెయ్యకూడదా అని ప్రెసిడెంటు కరణాన్ని అడిగాడట. కరణం ఎందుకు కాదంటాడు? సరేనన్నట్లుంది. రిపోర్టుమీద ప్రెసిడెంటే సంతకంచేసి పంపించాడట. ఇటువంటి విషయాల్లో మొనసును రిపోర్టు చెయ్యాలి; అయన లేకుంటే కరణం చెయ్యాలి. ఇద్దరూ లేన ప్పుడు ప్రెసిడెంటు చెయ్యవచ్చునేమో! కాని ఈ ప్రెసిడెంటు ఎందుకు అంత తొందరపడ్డాడు? అతురతచూపాడు?

ఈ ప్రెసిడెంటు రాముడుపాళెం దేవాలయం తగాదాలో మొదటి ముద్దాయట. అందే, పోలిస్ మందితనం అవసరమైన వాడన్నమాట. పైగా ఎస్. ఐ. చుట్టూ తిరుగుతుండేవాడట. వీటన్నిటినిబట్టి మనోహరం ప్రోద్బలంమీద ఈ ప్రెసిడెంటు ఈ విధంగా చేసివుంటాడని వూహించబడుతున్నది, అనుమానింపబడుతున్నది.

ప్రెసిడెంటు పంపిన రిపోర్టు ఇందుకూరుపేట స్టేషన్‌కుకూడా చేరివుండదని, ఇంకలో ఎస్. ఐ. కారులో గంగవట్నం వచ్చి కరణం ఇంటివద్దఆగి, కరణాన్ని పిలిచాడని, అతను వచ్చేలోగానే తడవు లేకుండా అతన్ని శవం వున్నతోటకు రమ్మనిచెప్పి, ఎస్. ఐ. వర్లపాళెం వెళ్లిపోయాడని అక్కడివారు చెప్పారు. వెట్టి, తలారిను, పంచాయతి స్వీపర్లనుకూడా రమ్మని చెప్పిపోయాడట. అప్పుడు ఎస్. ఐ. తోటి పూర్ణచంద్రరావు అనే అయన, ఇంకో తెల్లని అపరిచితుడైనవ్యక్తి వుండినారని అడిగితే, పావడ తొలగిపోయివుట్టిందని, డ్రాయర్ను తొలగించి చూడడంకూడా జరిగిందని ఆ అబ్బాయి అన్నాడు. గొంతు వాచినట్లుగా వుట్టిందనికూడా ఆ అబ్బాయి చెప్పాడు. దివ

ఉత్తమ శిక్షణకు
వెంటనే సంప్రదించండి
★ ★ ★
సెప్టెంబరు, మార్చి (71-72) పరీక్షలకుపోవు ఇంటర్‌మీడియట్, పి. యు. సి. సైన్సు విద్యార్థులు, పరియుపరిచగిరి విద్యార్థులు.
ఆర్. కె. యల్. యస్.
లాబొరేటరీస్,
16 పొగతోట — నెల్లూరు.

పద్మశ్రీకి ప్రణామాలు

మేము పేదవాళ్ళం. దాం శ్రమతో, తలిదండ్రుల దారిద్ర్యాన్ని చీల్చుకొని మాపై వారుచూపిన దయతో, ఏలాగో కొంత దాకా చదివి వాకాడులోవున్న "నేదురుమల్లి వెంకటరెడ్డిగారి ట్రెయినింగ్‌స్కూల్లో చేరడం జరిగింది. పాతకాలందాదది. పవిత్ర శీల. శ్రీ నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డిగారి విశాల వక్షస్థలిలో పెల్లగా, నిర్మాలివృద్ధి నందుతున్న ఆ విద్యాక్షేత్రం - అపూర్వ గురుకులం. కడుపార అన్నంపెట్టే అమృతహస్తం, బాలబాలికల అభివృద్ధినే ఆలోచించే తండ్రి హృదయం శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డిగారిలో వున్నాయి. ప్రభుత్వం పద్మశ్రీ నిచ్చింది. మేము వారికి మా హృదయాంజలి ఇవ్వ చేరేమియ్యగలం. దీనజన బాంధవుడు, ఆర్తజనరక్షకుడు; వారో వ్యక్తి కారు. నమస్సు సమగ్రస్వరూపం.

మేము వారి చల్లని నీడలో చదివి, అన్నివసతులు అనుభవించి, భవిష్యత్తుకు బాటవేసుకున్నాం. ఈ అవకాశం మాకు శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డిగారి పవిత్ర విద్యాక్షేత్రం వల్ల కలిగింది. వారికి శతకోటి నమస్కారములు. వారి విద్యాక్షేత్రానికి నిత్య పుష్పారాధనలు.

ఇట్లు
N.V.R.M.B.T. School,
పూర్వ విద్యార్థులు.

ప్రకటన

నెల్లూరు పట్టణంలోని భూములవెల నిర్ణయించే నిమిత్తం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నన్ను "వ్యాల్యూయర్"గా నియమించియున్నారు, అవసరమైనవారు దయచేసి నాచే భూములను కిమ్మత్తు వేయించుకొనవచ్చును.

వేపకొమ్మ శ్రీరాములు
రిటైర్డు తహశీలుదారు - రామమూర్తినగరు
నెల్లూరు-3.

2-7-71 తేది శుక్రవారం
రాత్రి 10 గంటలకు
ముత్తుకూరు హాలులో

సత్య హరిశ్చంద్ర

హరిశ్చంద్రుడు: శ్రీ ఆర్. యస్. ఆర్. పొన్నాల
చంద్రమతి: బుజ్జా సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారల దాంపత్యనాటకము. నాటకానంతరము బుజ్జా సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారిచే నృత్యప్రదర్శనగలదు.
రిజర్వుడు: ప్రత్యేకము. కుర్చీ: 3-00, బెంచి: 2-00, చాప: 1-00, నేల: 0-50
సహాయకులు:
కె. ఏ. ఆర్. బ్రదర్సు,
అర్గనైజర్సు:
ముత్తుకూరు బస్సువర్కర్సు.

ఇదీ లోకవృత్తం

(3వ పేజీకొరవ)

పాక్‌ నొరికిన నాయకులు మామనమందలా వాలా. పార్టీలన్నిట్ని విపరీతం. వివేకుల సంఖ్య అత్యల్పం. అటువంటి స్థితిలో దేశాన్ని పాలిస్తూ, దేశాన్ని అభ్యోగతికి తెచ్చిన పెద్దపార్టీ రీతి. పర్యవసానం పాతకులెవరుగుదురు. ఇంతకు బాంగ్లాదేశ్ భారం పడ్డినది".

బాంగ్లాదేశ్ ఉద్యమంలో మనకు పాఠాలునేర్పే అంశాలెన్నో వున్నవి. మనం వాటిని నేర్చుకునే లోపలనే పెద్ద భారం, బాంగ్లాదేశ్ శరణార్థులరూపేణా, వచ్చి పడింది. దీనికి తట్టుకోవలెను. పైగా పాక్ దుశ్చర్యలకు జవాబు చెప్పవలెను.

ప్రపంచం ఇచ్చినసాయం సముద్రంలో కాకిరెట్ట. శరణార్థులను రక్షించి తిరిగి వారిని స్వతంత్ర బాంగ్లాదేశ్ సీమకు పంపగలమా?

ప్రధానమంత్రికి ఆత్మవిశ్వాసం వున్నది. దేశమంతా అందుకు తోడైనిల్చింది.

ఈ అగ్నిపరీక్షలో మనం ఆఖరుదశను సమీపించేలోగా ప్రపంచసంస్థ ద్వారా నద్రుద్దీన్ రాకుమారుడు పాకిస్తాన్‌లో అవామీలీగుకు సమ్మతమైన రాజకీయ పరిష్కారం చేయగలడా? చేయగలడో లేదో కాని అతడి సంకల్పశుద్ధి నిశ్చయం.

బ్రిటిష్ ధోరణి బాంగ్లాదేశ్ స్వాతంత్ర్య వీరులకు ఎక్కువ అనుకూలంగావున్నది. అమెరికన్ ప్రభుత్వం అమెరికన్ నాయకుల ఒత్తిడిననుసరించి మరింత గట్టిగా ప్రవర్తిస్తుందేమో? రష్యా అంతరంగికంగా పాక్ ప్రభుత్వ నాయకులకు తెలియజెప్పవలసినరీతిగా తెలియజెప్పినట్లయితే, పాక్ మొండితనం సాగడానికి వీలుండదు.

ప్రపంచ చరిత్రలో కనివిని ఎరగనంతటి విప్లవాన్ని సాధించిన మహోమోఘుని విడిపించలేకున్నది విప్లవోన్మాదాలతో నిండి నిబిడీకృతమై వున్న ఈ మహాప్రపంచం! గొప్పరాజ్యాధిపతులు నరేసరితమకంటె మించిన లోకోద్ధారకు లెవరున్నారని అహర్నిశం సవాల్ జేసే ఈ మహానుభావులను మేల్కొల్పడానికి వైతాళికులు ఎందరు ఎన్నిసార్లు వెళ్ళవలెనో?

ఒకప్పుడీ ప్రపంచంలో శాస్త్రశక్తి, ద్రవ్యశక్తి, జనశక్తి, ప్రజాస్వామికపంథా, సాంఘిక న్యాయదృష్టి మేళవించి ప్రజానీకానికంతా సౌఖ్యం, హాయి, శాంతి లభిస్తవని అనుకున్నారు. దానికి సంకేతం Work, wealth and happiness of mankind (మానవాళికంతాపని, ధనం, సౌఖ్యం). ఆ గ్రంథ రచయిత H. G. Wells (హెచ్. జి. వెల్స్). ఆ తర్వాత ఆ లక్ష్యసిద్ధికోసమే రష్యా విప్లవం వచ్చిందన్నారు. స్కాండినేవియాలో ప్రజలకు హాయిగావుండే సమాజం రూపొందినదని సగర్వంగా చెప్పుకున్నారు.

ఇంతలో చీకటి, చిమ్మచీకటి వచ్చింది. దానిపేరే ఫాసిజం. ఆ అంధకారంలో నుంచి బయటపడ్డది ప్రపంచం - మహా మారణమైనతరువాత. ఆ తర్వాత ద్వితీయ ప్రపంచసంగ్రామ మిత్రమండలి చీలికలై తృతీయసంగ్రామాన్ని కొంచెంలోతప్పించుకున్నది. ఇప్పుడు రాజ్యాలన్నీ, శాంతి వచనాలు పల్కుతున్నట్లున్నవి స్థానిక సంఘర్షణలమధ్య!

కాని, జీవశక్తి నశించినట్లున్నది. ధర్మం, మానవత్వం, కారుణ్యం పేరిట వచ్చే విజ్ఞప్తులు ప్రజలను, రాజ్యాలను కదిలించడం లేదు. అతికష్టంమీద మానవ కారుణ్యంపేరిట కదలిక కలుగుతున్నది. రాజకీయ జాగృతి మృగ్యమైపోయింది.

అందువలన ప్రపంచానికి వెలుగు మళ్లీ కావలెను. ఇప్పటి రాజ్యాలను, బడాబడా నాయకులను నమ్ముకుని జాగృతి పొందిన జనం ఏ మైనా చేస్తే గంగపాలవుతారు. నూతనంగా ఆలోచించి, ధర్మంకోసం, సత్యంకోసం, న్యాయంకోసం పోరాడే శక్తినిచ్చే వెలుగు, ఆ పోరాటాన్ని అవలంబించే వెలుగు కావలెను.

· · ·

ద్వేషంతో అహంకారంతో పెరిగి విరిగిన చైనా ఇప్పుడేమంటున్నదో చూస్తున్నాము గదా! దానికి ప్రపంచసంస్థలో స్థానం ఇవ్వడానికి పెద్ద, చిన్న రాజ్యాలు సిద్ధపడుతున్నవి. ఐతే తాయ్‌వాన్ పేచీని పరిష్కరించవలసి వున్నది. అందుకోసం ఇండోనీషియా విదేశాంగ మంత్రి ఏమంటున్నాడంటే - తాయ్‌వాన్ చైనాలో భాగం అనికాక ప్రత్యేక రాజ్యంగా తన్ను తాను భావించి ప్రపంచసంస్థలో వుంటే, చైనా తనస్థాయినిబట్టి అందులోకి వస్తుంది; రెంటికీ ఘర్షణవుండదు.

కాని ఈసూచనకు చైనా (మావోచైనా) అంగీకరిస్తుందా అని విషయజ్ఞులు సంశయిస్తున్నారు.

చైనాకు ఇండోనీషియాకు సంబంధాలెట్టివి ప్రస్తుతం? అని అడిగితే, బాగాలేవు - చైనా విరుద్ధంగావున్నది - కొన్నాళ్ళకు సరసమైన సంబంధం ఏర్పడవచ్చును - ఇండోనీషియాకు తొందరేమీ లేదు - అని ఇండోనీషియా విదేశాంగమంత్రి సమాధానమిచ్చాడు.

· · ·

చైనాకొక సమస్య అయితే జపానుకు మరొక సమస్య. వామపక్షీయుల గందరగోళానికి తాళజాలక ఓకినావా అనే ప్రదేశాన్ని అమెరికన్లచేత ఖాళీ చేయించారు. అక్కడినుంచి వెళ్లిన అణుశస్త్రాలు మళ్ళీ వస్తాయా?

రాకుంటే జపాన్ రక్షణ? జాపానీ పాలసీ ప్రకారం అణుశస్త్రాలను అది ముట్టరాదు, మరెవరైనా వాటిని తనకోసం ప్రయోగిస్తే ఆక్షేపించదు జపాన్!

అంతేగాక, అమెరికన్ అణుశస్త్రాలు ఓకినావాలో వుంటే అది జాపానీ పాలసీకి విరుద్ధం. అవి వుండకపోతే, జాపానీ పాలసీనిబట్టి, జపాన్‌సీమను, అవసర సమయంలో రక్షించేదెవరు?

జపానుకు అణుశస్త్ర తయారీమర్మం తెలుసునట. జపాన్ రక్షణమంత్రి విశ్వంభరించి ఒక మిలిటరీ దుష్టశక్తిగా జపాన్ సీమను సిద్ధం చేస్తాడనే భయం వున్నది. రక్షణవుంటే జపాన్ అతణ్ణి ఆదరించదు. శాంతినికోరే అగ్రరాజ్యాలు జాపాన్ స్వేచ్ఛను కాపాడే బాధ్యత వహించుకోవలెను!

ఇదంతా చిత్రంగా వుంటుంది, వింటూవుంటే. కాని పరిస్థితి అటువంటిగానే వున్నది.

వారం...వారం...

(3 వ పేజీకొరవ)

అన్ని పార్టీలు చీలికలై వుండవలెనని మా కోరికగాదు. చీలికలు, పేలికలు ఎంత సిద్ధాంతపరమైనా వితండవాదాలలోపడి కొట్టుకుపోతవి. అందువలన కలియడమే మంచిది. ఐతే ఆ మంచితనం దేశానికి, సమాజానికి ఉపకరించేట్లుండవలెను.

· · ·

స్థిరత్వానికి సంబంధించినదే పంజాబ్ గొడవ. యు. పి. (ఉత్తరప్రదేశ్) గవర్నర్‌చర్య తర్వాత పంజాబ్ గవర్నర్ చర్యే జటిల చర్చనీయాంశమైనది.

ఆ గవర్నర్ ఇండికేట్‌కోసం దోషం చేశాడని ఆరోపించారు. ఈ గవర్నర్ ఇండికేట్‌కోసం తాపత్రయపడలేదే అని ఆక్షేపించారు. చూచారా మన రాజకీయాల వైచిత్ర్యం.

మేము ఇండికేట్ అభిమానులమేగాని మార్పిడిరాయుళ్లను ప్రోత్సహించే ఈపార్టీ, "ఆయారాములను" కూడదీసే ఈ పార్టీ ఈ ఓపెక్షరవల్లనే చెప్పలేకపోతుంది. ఎంతమంచిని కూడదీసినా, గవర్నర్ 'తొందరపాటు' కొంపముంచిందని పంజాబ్ ఇండికేట్లు వాపోయినారు.

అందుకనే ఇతరపార్టీలన్నీ, కమ్యూనిస్టుపార్టీతోసహా, గవర్నరు చర్యనుమెచ్చుకున్నారు.

మాదృష్టిలో, టెక్నికల్ పొరబాటు ఏమైనాపుండినా, పంజాబ్ గవర్నర్‌చర్య ప్రశంసనీయం. పాలించేపార్టీకి అనుకూలంగా వుండవలెననేభావం ఏకోశానా ఆయనకు లేకపోవడం అభినందించదగిన విషయం. ప్రజాస్వామికానికి అట్టిభావమే శ్రీరామరక్ష! ——

పార్లపల్లి, శ్రీ నెల్లూరు వెం. జనుబ్బయ్య కుమారుడు మల్లికార్జునప్రసాద్;
కావలి: శ్రీ కె. వి. సుబ్బయ్యనాయుడు చెల్లెలు శ్రీలత.
వీరి వివాహం 3 తేదీ కావలిలో జరిగింది.

కావలి నేత్ర శిబిరం

(1వ పేజీకొరవ)

పంచిపెట్టారు. జిల్లా కలెక్టరు శ్రీ యం. యస్. వీరరాఘవన్‌గారు శిబిర ప్రారంభోత్సవం చేయగా, నెల్లూరు రేంజి డి. ఐ. జి. శ్రీ ఆర్. కె. మునుస్వామిగారు ఔట్ పేషెంట్సు వార్డుకు ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

21 తేది నిర్దిష్ట కార్యక్రమమంతా ముగిసిన పిదప నేత్ర శిబిర నిర్వహణ కమిటీవారు నేత్రచికిత్స శిబిర ఆవరణంలోనే డా॥ యం. వి. రాజగోపాల్‌గారి అధ్యక్షతన డా॥ శివారెడ్డికి, డైరెక్టరు రమేష్‌సాయికి బ్రహ్మాండమైన సన్మానం చేశారు. వేలాది స్త్రీపురుషులు, జిల్లా అధికారులు, నాయకులు సభలో పాల్గొన్నారు. ఓక్స్‌వయవారి ఆవరణలో జరగడంచేత కాబోలు మేళతాళాలతో తీసుకొనిరావడం, కాళ్ళు కడగడం, హారతులిచ్చి నుదుట కుంకుమ దిద్దడం వగైరా వారి మర్యాదలన్నీ అతిథులకు జరిగాయి.

శిబిర నిర్వహణ కమిటీ అధ్యక్షులు శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు అతిథులకు స్వాగతంచెప్పి, శిబిర నిర్వహణం నిర్విఘ్నంగా జరిగినందుకు హర్షం వెలిబుచ్చారు. కమిటీవారు ముఖ్యాతిథులకు అంగ్లంలో సన్మానపత్రాలు సమర్పించి దుశ్శాలువలు కప్పారు. డా॥ శివారెడ్డిగారి హస్తవాసిని, మానవసేవను, పాండిత్యాన్ని ప్రశంసిస్తూ బెజవాడ పాపిరెడ్డి, బింద మూరు సమితిరాజా కొండపనాయుడు, స్థానిక శాసనసభ్యుడు సుబ్బులనాయుడు, కావలి సమితిరాజా యానాదిరెడ్డి, భుజంగరాయ శర్మ, డా॥ పి. వెంకటరామయ్యగార్లు ప్రసంగించారు. ఆ సభలోనే శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు హైదరాబాదులోని సరోజినీదేవి ఆసుపత్రిలో కార్నియల్ గ్రాఫ్టింగ్ సెంటర్ (ఐ బ్యాంక్) నిర్వహణకుగా లక్షరూపాయలు విరాళం వాగ్దానంచేసి తమ సహృదయతను ప్రకటించారు. రెడ్డాచారు రామచంద్రారెడ్డిగారి వందన సమర్పణతో సభ ముగిసింది. కావలి పురపాలక సంఘంవారు కూడా డా॥ శివారెడ్డికి పౌరసన్మానం చేశారు.

మొత్తం శిబిర నిర్వహణకు 40 వేలదాకా ఖర్చు అయినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ కార్యక్రమ నిర్వహణకు కావలి సమితి అధ్యక్షుడు కె. యానాదిరెడ్డి, డాక్టరు పి. వెంకటరామయ్య, రెబ్బారు రామచంద్రారెడ్డిగార్లు చేసినకృషి మరువరానిది. హైదరాబాదునుంచి వచ్చిన డాక్టర్లందరిలో డాక్టరు రంగారెడ్డి, సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు విశేషించి రోగుల మన్ననలకు పాత్రులయ్యారు.

——

40 ఏళ్లనాటి జమీన్ రైతులో

(8వ పేజీ కొరవ)

పున నడుపబడుచున్న ఆంధ్రమాత పత్రిక ప్రస్తుతము ప్రచురణ ఆపివేయబడినది. (ఆ రోజుల్లో బ్యాంకులు పత్రికలుకూడా నడుపుతుండినాయా? తంగిరాల రామనాథ శర్మగారు దీనికి ఎడిటరైనట్లు ఒంగోలు వెంకటరంగయ్యగారి వ్రాత. ఆ పత్రికతో పాటు ఆ బ్యాంకుకూడా దివాలా తీసిందా?)

★ నెల్లూరుకోయుండే కృష్ణసినిమాను బెంగుళూరువారు కంట్రాక్టు తీసుకున్నారట. ఇకమీద వారే నడిపెదరట. (అప్పుడు నెల్లూరులో వుండిన సినిమాహాలు అదే. అదీ మూగది! గాలివానకు పడిపోయి మళ్లీ లేచి తర్వాత అంతర్థానమైంది. ఇప్పుడు 11 సినిమాహాళ్లు!)

★ 'నూరేకారము' అనే పెట్టుబడి వెంకటగిరి జమీందారీ ఋలాకా పాదిలి గ్రామంలో విశేషంగా తయారై ఉత్తర ప్రదేశాలకు ఎగుమతి యగుచున్నది. (ఇప్పుడో? ఎవరికివస్తాయి ఈ ఎకనామిక్ వ్యవహారాలు!)

పంచాంగం

ఆషాఢ మాసము

జూన్ 23 మొదలు జులై 22 తేది వరకు ఆషాఢమాసం.

అర్ధరాత్రి

జులై 6 తేది సాయంత్రం 4-50 గం॥ల వరకు అర్ధరాత్రి యుండును.

శూన్యమాసం

జూన్ 23 తేది మొదలు జులై 16 తేది వరకు మిథునామాసం శూన్యమాసం. శుభకర్మ వర్జ్యం.

జూన్ తిథులు

26 శని	చవితి	రా. 3-57 గం.వ
27 ఆది	పంచమి	తె. 5-14 ,,
28 సోమ	షష్ఠి	పూర్తి
29 మంగళ	షష్ఠి	ఉ. 6-51 గం.వ
30 బుధ	సప్తమి	ఉ. 8-34 ,,

జులై తిథులు

1 గురు	అష్టమి	ఉ. 10-21 గం.వ.
2 శుక్ర	నవమి	మ. 12-06 ,,

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

నాగేశ్వరరావు వుంటేనే హైదరాబాదు, లేకపోతే మద్రాస్ అన్నమాట!

— 'సిసింద్రీ చిట్టిబాబు' సాధృశ్యం!

మద్రాసులో హైదరాబాద్ నిర్మాత!

తమ్మారెడ్డి క్రిష్ణమూర్తి ఎన్.టి.ఆర్.తో మద్రాసులో చిత్రాన్ని తీసిన తర్వాత నే ఆయన నాగేశ్వరరావుతో చిత్రాన్ని తీసేందుకు హైదరాబాద్‌కు మకాం మార్చారు. అక్కడికి వెళ్ళి జమీందారు, బంగారుగాజులు, ధర్మదాత చిత్రాలను తీసి నిలబడ్డారు.

ఇప్పుడు- నాగేశ్వరరావు లేకుండా శోభన్‌బాబు, శారదలతో 'సిసింద్రీ చిట్టిబాబు' చిత్రాన్ని మద్రాసులోనే తీశారు. అంటే నాగేశ్వరరావు వుంటేనే హైదరాబాద్, లేకపోతే మద్రాస్ అన్నమాట! ఇక హైదరాబాద్‌లో సినిమా పరిశ్రమ ఎట్లా అభివృద్ధిచెందుతుంది!

ఈ విషయాన్నే ఆయన్ని పత్రికా విలేఖరులు అడిగారు- ('సిసింద్రీ చిట్టిబాబు' చిత్రాన్ని పత్రికాప్రతినిధులకు ప్రదర్శించిన సందర్భంలో ఆయన ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేశారు.) దానికి సమాధానంగా 'నేను నిర్మాతను ఎక్కడ స్టుడియోదొరికితే అక్కడ తీస్తాను' అన్నారు.

'అయితే మీరు రెగ్యులర్‌గా హైదరాబాద్‌లో చిత్రాల్ని తీస్తున్నారుకదా! మరి మీకు సారథీస్టుడియోను యివ్వలేదా?' అని అడిగారు.

'నిజానికి నేను చిత్రాన్ని ప్రారంభించే సమయానికి సారథీ వర్కర్స్ సమ్మెలో వున్నారు. అందుకని మద్రాసు వచ్చాను'.

'మేము అలా అనుకోటంలేదు, నాగేశ్వరరావు చిత్రంలో లేకపోతే సారథీ స్టుడియో యివ్వరేమో అనుకుంటున్నాం' అన్నారొకరు.

'ఆ విషయం వన్నడిగేవానికన్నా స్టుడియోవారిని అడిగితేనే బాగుంటుంది' అని ప్రసంగాన్ని మార్చేశారు!

చిత్రజగత్

★

కొలను బ్రహ్మానందరావు

"సిసింద్రీ చిట్టిబాబు"

మరణం అనేది శరీరానికేగాని, జీవికి లేదని నిరూపించే పునర్జన్మ సిద్ధాంతానికి సంబంధించినకథ రవీంద్రావారి 'సిసింద్రీ చిట్టిబాబు' చిత్రం. సంభవి దర్శకత్వంలో చిత్రం రసవత్తరంగా నడిచింది. నిర్మాత తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తి చక్కని సినేరియో రాశారు. దీన్ని గురించి ఎందుకింతగా రాస్తున్నానంటే- పునర్జన్మకు సంబంధించిన కథావస్తువును- ప్రేక్షకులకు అర్థమయ్యేవిధంగా ఎక్కడా గతుకులు కాకుండా సూటిగా చెప్పగలిగింది ఈ చిత్రంలోనే. హిందీలో మహల్, తెలుగులో 'మూగమనసులు' కూడా ఈ కోవకుచెందినవే అయినా 'సిసింద్రీ చిట్టిబాబు'లా క్లీన్‌గాలేవు.

నటీనటుల్లో శోభన్‌బాబు, శారద మాస్టర్ ప్రభాకర్లు ప్రశంశనీయంగా నటించారు. గుమ్మడి పాత్రపోషణ, దానికి తగ్గట్టు ఆయన నటనకూడా బాగుంది. అల్లరిపిల్లగా శారద, తర్వాత బాధ్యత నెరిగిన స్త్రీగానూ ఆమె నటన ఉత్తమ స్థాయిలో వుంది.

చలపతిరావు సంగీతం, సి. నారాయణరెడ్డి సాహిత్యంకూడా చాలా బాగున్నాయి. ఈ రెండింటి విషయంలో చెప్పుకోదగ్గది వరవపాట! ఆకార్షణీయంగా జ్యోతిలక్ష్మి డ్యాన్స్ వుంది. ఈ నాట్య సన్నివేశంలో ప్రఖ్యాత తమిళ హాస్యనటుడు నాగేష్ కూడా పాల్గొని కాసేపు ఆనందపరుస్తాడు.

ముమ్మరంగావస్తున్న క్రయిమ్ చిత్రాల వెల్లువలో అమాయకురాలు, సిసింద్రీ చిట్టిబాబులాంటి సెంటిమెంటల్ చిత్రాలురావటం హర్షించదగ్గది.

జ్యోతిలక్ష్మి పుట్టినరోజు

మొన్న 12 తేదీ జ్యోతిలక్ష్మి పుట్టినరోజు. ఆ సాయంకాలం సారంగపాణి వీధిలోని తనయింట్లో చక్కని టీపార్టీని ఏర్పాటుచేసింది. తెలుగు, తమిళ, ఇంగ్లీషు పత్రికా విలేఖరులందరూ వచ్చారు. తారల్లో ఎస్. వరలక్ష్మి మాత్రమే కనిపించింది. నిర్మాతల్లో పింజల సుబ్బారావు, వై. వి. రావులు వచ్చారు. ఆమె మిత్రులూ, బంధువులూ చాలామంది వచ్చినట్టున్నారు. మొత్తానికి ఆవరణమంతా జనసమ్మర్దంతో కళకళలాడింది. దీనికితోడు రంగురంగుల విద్యుద్దీపాల అలంకరణ. జనం గుమిగూడుతారేమోనని పోలీసు బందోబస్తు!

సాయంకాలం ఆరున్నర అయేసరికి 'అక్కనే శక' కటౌటేసింది జ్యోతి లక్ష్మి. నృత్యకళాసన్న శ్రీ లలరా 'హోపీబర్త్‌డే టుయూ' అని ఆలాపించారు. అంతా పార్మల్‌గా జరిగిపోయింది.

ఈ టీపార్టీ మామూలే! తిప్పుకోదగ్గ దేమీలేదు. తెలుగు పత్రికావారితో ప్రత్యేకంగా పరిచయాలు లేవుకాబట్టి అంత సంబరం లేదు. తమిళవారికి ఆమెకు తమిళం కన్నా, తెలుగుచిత్రాల్లో సంపాదనే ఎక్కువ! ఏటా ఒక్కదినం అరుపు కుంటున్నా, ఈ సంవత్సరమైనా తెలుగు పత్రికలవారు గుర్తుకొచ్చినందుకు అభినందించాలి. ఈ విషయంలో దానికన్నా జ్యోతిలక్ష్మి మెరుగనిపించింది.

ఇంతకీ- ఇది ఆమె ఎన్నో జన్మదినమో చెప్పకుండానే తప్పించుకుంది!

మూడు వేషాల్లో ఎన్.టి.ఆర్.!

పేకేటి శివరాం కన్నడంలో డైరెక్ట్ చేసిన 'కులగౌరవ' చిత్రాన్నిగురించి యింతకుముందొకసారి రాశాను. ఆ చిత్ర విమర్శనిస్తూ, యిది తెలుగులో ఎవరైనా నిర్మిస్తే బాగుంటుందనికూడా రాశాను. ఆ తర్వాత ఒకరిద్దరు నిర్మాతలు కొనేందుకు ప్రయత్నించారు. కథ విన్న తర్వాత ఎన్. టి. ఆర్. ఆవేషం వేస్తానని, తానే ఆ చిత్రాన్నికూడా నిర్మిస్తానని అనేసరికి, ఆయన నిర్మాతలు యింక మాట్లాడలేక పోయారు.

ఎన్. ఎ. టి. బేనర్‌లో ఎన్.టి.ఆర్- తాత, కొడుకు, మనమడు మూడువేషాలు వేస్తారన్నమాట! మొదటి రెండువేషాలు ఎన్. టి. ఆర్. నటిపోతారుకాని మూడోది మెడికల్ స్టూడెంట్ వేషం విషయంలో మాత్రం ఆయన బాగా శ్రద్ధతీసుకోవాలి. పేకేటి శివరామే దీనికి దర్శకుడని తెలుస్తోంది. కన్నడంలోవున్న లోపాలు ఆయనకూ తెలుసుకాబట్టి వాటిని సరిదిద్దుకుని అంతకన్నబాగా తీస్తాడనే ఆశిద్దాం.

—

జవహర్ భారతి, కావలి

(నెల్లూరుజిల్లా)

వేసవి సెలవుల అనంతరం సీనియర్ విద్యార్థులకు 1-7-71 నుండి క్లాసులు ఆరంభమౌతాయి. 10-వ క్లాసు ఇంటర్మీడియేట్, పి. యు. సి. పరీక్షాఫలితాలు తెలిసిన వారంరోజుల అనంతరం జూనియర్ క్లాసుల్లోకి అడ్మిషన్లు మొదలవుతాయి. అప్లికేషన్ ఫారములకు, ఇతర వివరములకు కాలేజి ఆఫీసుకు వ్రాయండి.

మలిరెడ్డి పట్టాభిరామరెడ్డి,
ప్రిన్సిపాల్,
జవహర్‌భారతి - కావలి.

నెల్లూరు సబార్డినేటు జడ్జికోర్టులో

O. S. No. 22 of 59

పి. దయాకరరెడ్డి వగైరాలు —వాది,
పి. రమణారెడ్డి వగైరాలు—ప్రతివాదులు.

ఈ దావాలోని షెడ్యూలుదాఖలా మాగాణిభూములను 1881 ఫసలీకి సాగు జడిపేయుటకుగాను సబార్డినేటు జడ్జిగారి కోర్టులో 12-7-71 తేదిన సా. 4 గంటలకు వంబడి బహిరంగముగా వేలం వేయబడును.

— షెడ్యూలు వివరములు —

నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా సిరం గుంట గ్రామంలోని ఈ క్రింది నెంబర్లుగల మాగాణిభూమి.

స. నెం.			
56ఎ	0-65	59	2—92
56బి	2-18	60	2—55
57ఎ	1-30	62	0—55
57బి	1-05	64ఏ	0—48
58	2-00	64బి	0—43

కల్లు యు 14-13 ట్లు మాగాణిభూమి.

వేలము షరత్తులు: 1. వేలములో ఎవరైనను రూ. 500 లు ధరావతుకట్టి పాల్గొనవచ్చును. 2. వేలము యీ ఫసలీకి అనగా 1-7-71 నుండి 30-6-72 వరకు వేయబడును. 3. వేలము హెచ్చుపాటదారుపరం త్రెంచబడును. 4. వేలము తెగిన వెంటనే ధరావతు పైకముపోను మిగతయావత్తు పైకము కోతీవరువారికి చెల్లించవలయును 5. షెడ్యూలుభూమిని సిసోటీసులో నిమిత్తంలేకుండగనే 30-6-72 నాటికిగాని అంతకుముందుగాగాని కోతీవరువార్కి స్వాధీన పర్చవలయును. 6. షెడ్యూలుదాఖలా భూమిం పాటదారే వాటినంతిరెడ్డి ను చూచుకొనవలయును. కోతీవరుగార్కి ఏలాటి జవాబుదారిలేదు. 7. రెండవకారు పెట్టిన యెడల పండినపంటను కోతీవరుగారి నను క్రమములో కోసి, కొట్టి, సగము పంటను వక్రూగా యివ్వవలయును. 8. ఏకారణము చూపకనే వేలము నిలేపే అధికారము కోర్టువార్కి కోతీవరుగారికి వుండవలయును.

—ఎండి. రజాకాలి, రిసీవరు.

ప్రశ్నోత్తరావళి

* * *

ఎం. రవీంద్ర వేగుంటపాడు

ప్ర: నాగేశ్వరరావుగారి కుమార్తె పెండ్లికి ఎన్టీఆర్ విచ్చేసి వధూవరుల్ని ఆశీర్వదించారట. నిజమేనా?

జ: నిజమేనయ్యా మహానుభావా. నాగేశ్వరావు, ఆయనభార్య అన్నపూర్ణ, నిర్మాతలు మధుసూదనరావు, రాజేంద్రప్రసాద్ లు, హైదరాబాద్‌లో వున్న ఎన్. టి. ఆర్. ను స్వయంగా ఆహ్వానించారు.

సి. సుబ్రహ్మణ్యం కనిగిరి

ప్ర: 'దసరాబుల్లోడు' 22 కేంద్రాల్లో నూరు రోజులు ఎవరి పట్టుదలమీద ఆడినట్లు?- నటులా, డియే టర్లా, నిర్మాతలా, ప్రేక్షకులా?

జ: ప్రేక్షకుల.

టి. మాలకొండయ్య విడవలూరు

ప్ర: 'మట్టిలోమాణిక్యం'లో భానుమతి మొదట నేపథ్యంలో పాడిన తర్వాత తెరమీదకొచ్చి నటించిందిగదా, మరి టైటిల్స్ వేసేటప్పుడు నేపథ్య గాయకుల్లో భానుమతిపేరులేదు. కారణం?

జ: మనసినిమాల్లో కేవలం నేపథ్య గాయకుల పేర్లనే వేస్తారు. భానుమతి పేరు కూడా ఆ లిస్టులో వేయటం ఆమెకు అవమానంకాదా?

ఎండి. ఖాదర్ హుస్సేన్ కావలి

ప్ర: నటి దేవిక దర్శకత్వం వహిస్తున్న తెలుగుచిత్రంగూర్చి వివరాలు తెలియ జేస్తారా?

జ: దేవిక తెలుగుచిత్రానికి దర్శకత్వం వహించటంలేదే! తమిళంలో ఆమెభర్త ఒకచిత్రానికి దర్శకత్వంవహిస్తున్నాడు. అంతే.

ఎం. సుధాకరయ్య లేబూరు

ప్ర: కృష్ణ, విజయనిర్మల విడాకులు పుచ్చుకున్నారట, నిజమేనా?

జ: ఇప్పటికి తెలుగు సినిమాలకు సంబంధించి నంతవరకూ అలాగేచేశారు ప్రేక్షకులు!

> **ప్రశ్నోత్తరాలు**
>
> పాఠకుల ప్రశ్నలను ఈ క్రింది అడ్రసుకు పంపాలి
>
> **కొలను బ్రహ్మానందరావు,**
> 7—నాగేశ్వరరావు రోడ్డు,
> టి. నగర్, మద్రాసు—17.

కె. వి. నారాయణరావు కావలి

ప్ర: క్రమంగా ఆంధ్ర ప్రేక్షకుల అభిమానాన్ని కోల్పోతున్న ఎన్టీఆర్‌కు మీరిచ్చే సలహా ఏమైనావుందా?

జ: నా సలహాలను, మేళన్నుకు అనవసరంగా వృధాచేయక!

వి. హరిబాబు ఏరంపల్లి

ప్ర: 'అల్లుడేమేనల్లుడు'లో విజయనిర్మలకు కృష్ణ కారు డ్రయివింగ్ నేర్పుతున్నపుడు అరగొక్కా ధోవతి వేసుకొని వున్నాడు, కొంతదూరం పోయిన తర్వాత ప్యాంటు షర్టు వేసుకొని వున్నాడుగదా, యివి ఎక్కడనుంచి వచ్చినట్లు?

జ: కారులో 'స్పేర్'గా వుంచుకున్నాడేమో!

కె. సుధాకరరావు నెల్లూరు

ప్ర: మట్టిలోమాణిక్యంలో చలం భార్య శారద హీరోయిన్‌గా నటించలేదు కారణం?

జ: నిజం చెప్పాలంటే- అప్పట్లో భార్యాభర్తలిద్దరూ అన్యోన్యంగాలేరు.

ఎస్. హరికృష్ణప్రభు పలుకూరు

ప్ర: ఎన్. టి. ఆర్. శ్రీరామ పట్టాభిషేకం ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు?

జ: అనుకోని 'శ్రీకృష్ణసత్య' ప్రారంభించారు. అనుకున్నది ఎప్పుడు చేస్తారో ఆయనకే తెలీదు.

కె. రంగారెడ్డి నిడిగుంటపాళెం

ప్ర: హిందీ దసరాబుల్లోడులో వాణిశ్రీ పాత్ర ఎవరు నటిస్తున్నారు?

జ: ముంతాజ్‌కోసం ప్రయత్నిస్తున్నారు. రాజేష్‌ఖన్నాతో ఆమె కాల్‌షీట్స్ దొరకాలి కదా!

కృష్ణారెడ్డి కలివెలపాళెం

ప్ర: 'సుపుత్రుడు'లో అక్కినేని, లక్ష్మి కలసి పాటపాడిన తర్వాత ఇద్దరూ గుర్రం పైకి ఎక్కిపోతారు. అప్పుడు అక్కినేని ముఖాన్ని సరిగా చూపరు. అతను నిజంగా అక్కినేనా లేక మరొకరెవరైనానా?

జ: అక్కినేనే అయితే ఆయన ముఖం చూపించకుండా వుంటారా?

ఎస్. నాగేశ్వరరావు బద్దిపోలు

ప్ర: బాబు అండ్ బాబు బేనర్‌తో రాజబాబు పిక్చర్ తీస్తున్నాడా?

జ: ప్రస్తుతానికి ఆలోచిస్తున్నాడు.

వి. వెంకటేశ్వర్లు నెల్లూరు

ప్ర: గతసంవత్సరం ఎన్టీఆర్, ఎఎన్ఆర్. లలో వారిరు ఉత్తమ నటులుగా ఎన్నికయ్యేవారు, ఈ సంవత్సరం ఎన్టీఆర్ ప్యానెల్‌లోనే లేరంటున్న ఎఎన్ఆర్ ఉత్తమనటుడైనాడు. ఇంకెవరూ ఉత్తమనటులుగా పరిగణించబడరా?

జ: ప్యానెల్లోకి పిలవలేదు కాబట్టే ఎన్. టి. ఆర్. తప్పుకున్నారు. ఇంక దాన్ని గురించి రభసెందుకు!

రత్నకుమార్ సూళ్లూరుపేట

ప్ర: ఎన్టీఆర్ అక్కినేని ఇంట్లో పెళ్లికి వెళ్ళాడట. మరి ఎన్టీఆర్ ఇంట్లో పెళ్లికి ఎ. ఎన్. ఆర్. వెళ్ళలేదేం?

జ: నందమూరివారింట్లో పెళ్ళికి అక్కినేని మద్రాసులోనేవున్నా, ఆయన్ను స్వయంగా ఆహ్వానించలేదు. అందరికీ ఆహ్వానాలు పంపినట్లు నాగేశ్వరరావుకూ పంపారు. మరి- అక్కినేని యింట్లో పెళ్ళికి, నందమూరి హైదరాబాద్‌లో వున్నాడనితెలిసి నాగేశ్వరరావు సతీసమేతంగావెళ్ళి ఆహ్వానించారు. ఈ రెండింటికి తేడాలేదా?

రామచంద్రరావు నరసింగోలు

ప్ర: ఎన్. టి. ఆర్. వాణిశ్రీలతో శ్రీదేవి ప్రొడక్షన్స్‌వారు దానవీరం తీస్తున్నట్లు ఆమధ్య విన్నాం. ఏమైంది?

జ: ఇంకా దానవదారెక్కడ!

బి. దయాకరరెడ్డి బుచ్చి

ప్ర: ఒకనటి పెండ్లి తర్వాత సినిమాల్లో నటించనన్నది. ఒక ప్రఖ్యాతనటుడు సంవత్సరానికి నాలుగైదు చిత్రాలకన్నా ఎక్కువ నటించనని "వీలీజా" నదిస్తున్నాడు! సినిమావాళ్ళ మాటలు అర్థాలే వేరేనా?

జ: పాపం! వాళ్లు సదభిప్రాయంతోనే అంటూవుంటారు. గాని పరిస్థితులు దానికి మారకుండావుంటాయి. విలిపేస్తారు!

—

జమీకారైతు

పంపిత్తరగ ఒంటా	రు. 15-00
6 మాసములకు	రు. 8-00
ఒక ప్రతి	రు. 0-30

సోషల్ వెల్ ఫేర్ హరిజన బాలికల హాస్టలు, కొడవలూరు.

8-వ తరగతినుండి 10-వ తరగతి వరకు చేరదలచిన హరిజన, గిరిజన తదితర వెనుకబడిన తరగతులవారు ఇన్నాడే అప్లికేషనాలు పి. ఐంగారయ్య, హెడ్మాస్టరు ఎలిమెంటరీస్కూలు, కొడవలూరు వారికి వ్రాయవలసుకోవచ్చును. —మేనేజరు.

బలాదిలేహ్యం

నరముల బలహీనతపోగొట్టి ధర్తవృద్ధిని కలిగించును. 200 గ్రా. సీసా రూ. 6 లు.

స్కిన్‌కారట్

కురుపులు, గాయములు, కాలిపగుళ్ళు, బొబ్బలు మొదలగు చర్మవ్యాధులను నిర్మూలించును. సీసా రూ. 1-00

మాయతి టూత్‌పౌడరు (పళ్లపొడి)

ఎంతవ్యాధులను పోగొట్టి చిగుళ్ళను గట్టిపరచును. ప్యాకెట్టు: 25 పైసలు.

బాలచింతామణి

శిశువుల గర్భనాశములను హరించి సుఖవిరేచనములు కలిగించును. సీసా రూ. 1. అన్నిమందులషాపులలోదొరకును.

జనార్దన ఆయుర్వేదనిలయం,

(రిజిష్టర్డు)

కలువాయ (P.O) నెల్లూరుజిల్లా.

అత్మకూరు పంచాయతి సమితి

టెండరు నోటీసు !!

నెల్లూరుజిల్లా అత్మకూరు పంచాయతి సమితి అవ్వర్యమున మహిమలూరు గ్రామములో నడుపబడు సోషల్ వెల్ఫేరు ప్రభుత్వ హాస్టలులోని 50 మంది పిల్లలు నిత్యభోజనమునకు కావలసిన భోజనపదార్థములు 1971-72 సంలో సరఫరా చేయుటకు అత్మకూరుపంచాయితి సమితి వి. డి. ఓ. గారికి 28-6-71 తేది సాయంత్రము 4 గంటలకు చేరునట్లుగా సీల్డు కవరులో కోరబడుచున్నవి. టెండర్లు 28-6-71 తేది 4-30 గంటలకు శ్రీ వి. డి. ఓ. గారిచేగాని, వారి అనుమతిపొందిన వారిచేగాని తెరువబడును. యేకారణము తెలుపకనే టెండర్లు నిరాకరించు హక్కు అధికారము వి. డి. ఓ. గారు కలిగియున్నారు. అసంపూర్ణము వచ్చు టెండర్లు అనుమతించబడవు.

సప్లయి చేయవలసిన పదార్థముల తాలూకా టెండర్లు నిబంధనలు వగైరా వివరములుగల టెండరునోటీసుల, ఫారీలు టెండరుఫారములు పలయువారు అత్మకూరు వి. డి. ఓ. వారినుండి దరఖాస్తు మీద పొందవచ్చును. ఒక్కొక్క టెండరు ఫారముఖరీదు రూ. 5 లు చెల్లించినచో టెండరుఫారములు పంపబడును.

సి. చంద్రశేఖరరావు, .'
మండలాధికారి, అత్మకూరు.

పసిరికలు- కామెర్లు భయపడపనిలేదు

డాక్టర్ సి. రామయ్యంగార్
కంగనాయకులపేట – నెల్లూరు.

శివారెడ్డి పద్యాలు

ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి ఆహ్వానం

మేనల్లుడు గంధాధరు
పాణిగ్రహణమ్ము జూనుపబ్బెనిమిది అ
హ్వానము రమ్మని, లక్ష్మీ
రానును పోగొట్టుకున్న! సర్దాకన్నా!

ఆత ఏందిటంపె, ఆపేక్ష పెళ్లిళ్ళు
అంపె, కాని ఎక్కడైద్రబాదు
యీత కింతమించు మాడువందలమైళ్ళు
ఎక్కిపోను కారా? పిరుమెయిల?

అరుదు యీ దినాల్లో అప్పిచ్చె మహారాజు
అక్కజంబండి పొయ్యి అగ్రాయిస్తె,
శేకపోతె కవికి లెక్క హైద్రాబాదు
తిరిగి రానుపోను త్రీ యవర్సు.

అవుచేసినావు అయ్యార్డ జీతాలు
సమ్మెగిమ్మె ఖంటి సాకుజెప్పి
అంధ్రముఖ్యమంత్రి! ఆహ్వానమంపావు
రైలుదార్డి బల్ల రానుపోను?

గాడవజేసినాము గో ద్యాకు అన్నాము
మంత్రులొస్తె, తప్ప మాదెఅనుకొ,
యింతగడ్డువ్యాధి కింతగొప్పఖరీదు
యౌషధమ్ము మందు అవసరంల.

అశడాస్తి తెల్వి అంతంతమాత్రమ్ము
స్కూలుమాష్టరులకు జేలుపొయ్యి
గొప్పగొప్ప తలలె తప్పుటడ్గీశాయి
కళ్ళుమూసుకోని, కరినశిక్ష!

కోతవెట్టి మాకు తీతాలు యిగ్గొట్టి
సున్నబుట్టి నోట్లొ మన్నుగొట్టి
మమ్ము నష్టపెడితె మాష్టర్లు కన్నీరు
పెడితె దేశమునకు పీడ దీక!

తప్పచారిద్రోక్కి తంత్రింపతొతారు,
కప్పగంతులేసి కుప్పగూలు
తారు ఎంతటోరు తారుమారౌతారు
కానిపేళవస్తె కంటుగిస్తె!

సమ్మెలింకమీద సాగిము, స్టాయికుల్లో
పాలగొనము స్కూలుపంతుళ్లము
అమ్మతోడు, వెంట్నె సమ్మర్లొ తీతాలు
చిల్లిగవ్వతోటి నిల్లుజెయ్యి!

'అమ్మమీదవట్టు అనినివు గూతావు
అప్రతిష్టగాద? అయ్యవారు!'
తల్లిముండ మొయ్య బిల్లదేనికిరాని
అరవబాక గద్ది అనలుబోద్ది!

అడదారవట్టి అమ్మాయ్ని అబ్బాయ్ని
కళ్ళబాది మూడుముళ్ళు బడ్డ
పాట తిరిగివస్త, ప్రతివాడి కబ్బుద్ద
ముఖ్యమంత్రి విందు? మోబదక్క!

అఖిలి మల్లికార్జునయ్య

అఖిల కవిజనమిత్రుడు
నాకూ ఆయనకు శేడ నాల్గేళ్ళంశే,
నూకలు దీరెను, శెన్నకు
సాకు దివి నంకరింబె నగమువయసులో

రాకపోదు చావు రాజాధిరాజైన,
పోకపోదు తిరిగి పుట్టినోడు,
వున్నవంకు బల్ల కొన్నాళ్ళు ముచ్చట్లు
వెట్టిమొట్టికృతులు వెధవశ్రమలు.

ఛందస్సు

ఛందోబద్ధము గావని
మందలించె మిత్రుడొకడు మము పేపర్లో
ముందటివారము, దీనికి
ఎందుకు సాక్ష్యాలు యిమ్మని వెందుకుపోని!

పద్యమునకు కతుకు పాలిమ ఛందస్సు
విస్మరిస్తె దాన్ని విడిచిపుస్తె
తప్పుకింపరాదు తల్బక్రిందులుగాదు
భూగోళం తేలిపోనికార్ధ.

గురువు లఘువు కొఱకు గ్రుద్దులాడించేం,
పరుగుపెత్త యతికి ప్రాసకయ్య
పద్దెనారికలకి పట్టంపులేదంచు
వంది వెంబడితె పదిలిపెట్టు.

నామయపేనివేసి సిద్దైన ఛందస్సు
నమిలి మ్రింగిమ్రింగి నాకువడ్డి
గిట్టుబాటుగాక మట్టి మూర్ఖోవ
మాటగట్టి తలపునూల దాచ!

ఏమిప్రాసుకున్న ఎందజేమనుకున్న
రామక్రొత్త తెల్విపోదు వున్న
తెలివి యింక, నగముతలకాయనెణసింది
ముస్తావుపమ! చెప్ప మర్మమిడి.

—

బాపూ-

(4వపేజికొరవ)

'కోకాకోలా' గ్రోలెను
కీకారణ్యమృగముగ గిర్భుడు బాపూ!

చుక్కలరాయని చెక్కిలి
సొక్కుచు ముద్దాడి
మధురసుధలను క్రాగం
ఇక్కడ మనుషు రక్తవు
గుక్కల పీల్చుటలవాటు కోవమ బాపూ!

దిలెను దెశము మునుపే
దిలెను కాంగ్రెసుకు నాల్క చెడుచేష్టలచే
దిలునట తెలంగాణా
శిలము వెలపెట్టి నేడు సిగ్గా బాపూ!

'మావో' బాసావ సే
వాపోన్మాదిపిల్లి 'వ్యా' వసి అనగా
మావో విప్లవఁంకువు
సివేనని దాక్కమ్మొక్కె నిజమిది బాపూ!

గుహ్యా, బహ్యా, వూహ్యా
కుళ్ళెను యిట రాజకీయ కుట్రలచేత
కళ్ళుండియు అంధులమై
కుళ్ళుంబెట్టితిమి బిటి కుష్ఠువు బాపూ!

లంచం భోంచేయుటకై
కంచం చేయించె నొరడు కడుపేకంచం
లంచంకని వేరొక్కడు
చించిరి 'ఆఫీసు ఫైళ్ళు' చెత్తగ బాపూ!

రమ్మి తోరుకొరకై
'ఎమ్మెల్యే' లిద్దరొకపరెంగిలిచేత్తో
కుమ్ములొని సభాహక్కుల
'దొమ్మి' యని ఆబదిఅబది తూగిరిబాపూ!

కోతికి పథగెత్తెద యీ
'కాబన్మార్క్సిట్టు' లోన 'భాయం' అంటూ
అబోధంగా అడుమ
కూటికిగా తోకెక్కి కుమిలెను బాపూ!

అడ్డాలశాళ్లు గుడుచుమ
గుడ్డిగ పార్టీలు మారుకూడు బ్రాందీ
బుడ్డిరి బిందు సభలో
గొడ్డుబరినటుల అజిజెను ఘోరం బాపూ!

అవ్వల వానల కోసం
రవ్వలవలె రెకరెక మనగద మనదేశం
దివ్వలు చేతికివస్తే
తవ్వ యిహాన బుద్ధిరాదు తథ్యం బాపూ.

'పే యేన్గుల ఘింకృతి నా
సాయుధ కవితాస్వరమని సాహా' అంటూ
సాయుధ కవిగారొకరు అ
మాయకులను మోసగించ మరిగెను బాపూ!

'తండం' వడ్డితో మా
గుండెల నెత్తురులుపిండి కోట్లుగడించే
షండుల పాషండులచే
'ఇండియా' ముండవలెనేడ్చునివ్వుబాపూ!

కాపుడుపారాకై యిక
పాపి నిరాహారదీక్ష ప్రారంభించవన్
చేవల పులుసుకు మొక్కడు
పావం! సత్యాగ్రహించె భళిభళి బాపూ!

పోట్లాడు 'కాంగ్రెసొద్దులు'
కాట్లాడును 'సెవ్వు', 'రైకు' శక్తిమత్తుల్
ముట్టుడిగె "స్వతంత్రవ్య"కు
దిట్టాడును'లీగు', 'సంఘ' సెబ్బాసబాపూ!

తెలికన్నుల, నీ కన్నుల
బలిపడిన క్రీస్తుకనుల పావల కనులన్
తళతళ వెలిగెడి కాంతులు
యిలపై వర్షించుదేళ యెచ్చదొ బాపూ!

వ్యతిగుంతెయు వొకగుడిగా
వ్యతిమనుజుడు వలుకరిందు
భగవంకుడుగా
వ్యతిగృహమూ స్వర్గానికి
వ్యతిగా వర్ధిల్లురోజు రావలె బాపూ!

—

ముద్దు

(మూలం : జేమ్స్ హెన్రీ లేహంట్)

"రసిక"

మొన్నిమధ్యనే
నెన్నిముద్దెట్టుకొంది నన్ను:
కూర్చున్న కుర్చీనుంచి
అమాంతం ఒక్క గెంతుగెంతి
నెన్ని ముద్దెట్టుకొంది నన్ను!

ఓయీ కాలపురుషుడా!
మధురపదార్థాలన్నీ దోచుకతెళ్ళే దొరుడా!
మరి దీన్నికూడా
నీజోలో వేసుకొనవెట్టు.

నేను నలిగివున్నానని వ్రాయి
నేను కలగివున్నానని వ్రాయి
ఆరోగ్యమంతరించిందని
ఐశ్వర్యం హరించిందని
వృద్ధాప్యం వరించిందని
వ్యాయదలిస్తే వ్రాయి

కాని, యిది తోడించడం మాత్రం
మరచిపోకు
'నెన్ని యితర్లి ముద్దెట్టుకొంది.'

—

శివయ్య ప్రతిభ

(4వ పేజికొరవ)

నెల్లూరువారిలో వొక కొత్త సాహిత్య చైతన్యాన్ని రేకెత్తించగలిగాడనే చెప్పుకోవల్సి వుంది.

ఇవ్వటికివ్వడే మూడు సాహిత్యసభల్లో ప్రసంగించి సెకాష్ అనిపించుకున్నాడు. తెలుగుసాహిత్యమంటే ప్రత్యేకించి వ్యుటంక సాహిత్యమంటేనే తేళ్ళు జెర్రులు పాకినట్టుంటే నెల్లూరు లయన్స్‌క్లబ్బీయులు, రొటేరియన్లలో సాహిత్యగంధాన్ని గుభాళింపజేయగలిగాడంటే సామాన్యమైన విషయమా? మొదట వెంకటశివయ్యగారు లయన్స్‌క్లబ్బులో 'వసుచరిత్ర' పై మాట్లాడారు. తర్వాత వర్ధమాన సమాలంచారి 'పోతన జయంతి'లో భాగవతంపై మాట్లాడారు. అతర్వాత రోటరీక్లబ్బులో చేమకూర వెంకటకవిగారి 'విజయవిలాసం' పై వ్యసంగించారు.

ఊరకే అషామాషీగా అరిగిపోయిన గ్రామపోతేపులాగా మాట్లాడ్డంగాకుండా వాళ్ళ కొత్త గవేషణతో కొత్తదృష్టితో ఆ కావ్యాలనుగూర్చి అకవిత్వరీతులు మెళకువలనుగూర్చి కొత్త అన్వయాలను అందాలను వమత్కారాలను కారాలను ఎత్తి చూపారు. ప్రొవషనల్ ప్రసంగం అన్నింబకుండానే ప్రొవషనల్ స్థాయిలో మాట్లాడగలగడం విశేషమే. ప్రబంధకవిత్వంలోని అమువ వల్లను బాగా ఎరిగిన అపునికమైనదృష్టితో పరిశీలనచేసి నిగ్గుదేల్చిన నాణ్యతలను స్థాలీపులాకన్యాయంగా ప్రసంగించి సవ న్యూల మెప్పునబడసాడు యీ మూడు సభల్లోనూ. ఓ. వి. తో కెంతోకాలమా సంస్కృతాన్ని అధ్యయనంచేశాడుకాబట్టి ఆ వ్యాయ సంప్రదాయాన్ని కాగా ఎరిగివున్నారు. ఇంగ్లీషు పదుపుబాడా తొక్కివుండబట్టి అరుసుకమైన పరిశీలనతో కన్విన్సింగ్‌గా చెప్పగలగడం సాధ్యమైందను కోవాలి ఆధునిక కావ్యాలసంగతేమోకాని ప్రాచీనాంధ్ర కావ్యాలన్ని అయనకుకొట్టిన పిండిగానే వున్నట్లున్నాయి. ఎండు లొ నుంచైనా పద్యాలు జలపాతంలాగా వల్లించగలడు. కావ్యార్థమెరిగి శ్రావ్యంగా పద్యం పదపదంలోకూడా ప్రజ్ఞ కనపడుతుంది.

ఈయన ప్రతిభను వెల్లడాని వర్ధమాన సమాజ నిర్మాతలు బాగా పసిగట్టివున్నారు. ఈ చెమరుమడుగు సభల్లో వ్యసంగాలకన్నా 'పంచకావ్యాల' మీద పీఠంగా వెంకటశివయ్యగారి సీరియల్ ప్రసంగాన్ని ఏర్పాటుచేసే ప్రయత్నంలో వున్నారు. అంతేకాదు, శ్రీకృష్ణదేవరాయల దునవిజయం మాదిరే రఘునాధనాయకుని విజయ యువనాన్ని కల్పనచేసి జానకి బాతిలో వొక రచనచేసి వున్నట్లున్నారు, దాన్నికూడా వారు ప్రగర్శించ జేయాలనే ప్రయత్నంలో వున్నట్లున్నారు.

ఏమైనా తెలుగు ప్రాచీనకావ్యాలంటే ఆదరణ బొత్తిగా తగ్గిపోతున్న ఈ రోజుల్లో ఇట్టాంటి దీక్ష వుంటేగ

పల్లెలవార్తావళి

(3వ పేజీకొరవ)

పనులు అమలు జరుగుతాయట. రోడ్డు పనుల్లో 43 కొత్తవి, 17 స్పెషల్ రిపేరు పనులుగా వుంటాయట - వీటికి 17 లక్షల 16 వేలు కేటాయింపు. మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులకు కేటాయింపు 4 లక్షల 44 వేలు- ఇందులో పునరుద్ధరణలు, కొత్తపనులు వుంటాయి. వీటివల్ల 430 ఎకరాలు కొత్త ఆయకట్టు సాగుకొస్తుందట; 5040 ఎకరాలకు నమ్మకమైన నీటిపారుదల సౌకర్యం లభిస్తుందట. ఇదిగాక తరుణవాయి చెరువు డెయినేజీ పథకం 25 వేలతో చేపట్టబడు తుందట; కావలి, కోట సమితుల్లో 20 వేలు, 10 వేలతో మంచినీటిబావుల పెంపక కార్యక్రమం అమలు జరుపబడుతుందట. ఇవీ ఆ కార్యక్రమాలు. ఈ కార్యక్రమం నాల్గవ ప్రణాళికాంతంవరకు అవిచ్ఛిన్నంగా అమలు జరుగుతుందట.

బాగానేవుందికాని, ఈ మొత్తాల్లో అసలు పనులకు మిగిలేదెంత; దళారులు భోంచేసేదెంత అనేదే సందేహం. వెయ్యి మందికి వుపాధి కల్పించినట్లు మాత్రం లెక్కకువస్తుంది; తప్పక వస్తుంది!

నాగార్జునసాగరు రెండవదశ లేదా?

దర్శి పాలిశాసనసభ్యులు రావిపాటి సహోదర, కాటూరు నారాయణస్వామి గారలు 20 తేదీ హైదరాబాదు లేక్‌వ్యూ గెస్టుహౌస్‌లో కేంద్ర ఇరిగేషన్ మంత్రి డాక్టరు కె. ఎల్. రావుగారిని కలుసుకొని దర్శి, పొదిలి, మార్కాపురం తాలూకాలకు చెప్పిన ప్రకారం నాగార్జునసాగర్ నీళ్ళు అందించేట్లు చూడవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేశారు. మొదటిదశ కురిచేడువరకే వస్తుందని, రెండవదశ అనుమానంగా వున్నది కాబట్టి దర్శి తాలూకాలోని గ్రామాలకు కూడా నాగార్జునసాగర్ నీరు అందే అవకాశం లేకుండాపోతుందని, కేంద్ర ప్రభుత్వమైనా నిధులు కేటాయించి, పూర్వపు వాగ్దానం నెరవేర్చాలని విజ్ఞప్తిచేశారు.

కె. ఎల్. రావుగారు, కృష్ణ నీటితగాదా ట్రిబ్యూనల్ ముందువున్నది కాబట్టి, మొదటిదశ పూర్తిచేసేవిషయంకాని, రెండవదశ సంగతికాని ఇదమిద్ధంగా చెప్పలేమని; ఆంధ్రకు కేటాయించే నీటిపరిమాణాన్నిబట్టి ధనవనరులనుబట్టి పనులు జరుగుతాయని చెప్పారు. తాను ఈ ప్రాంతాలలో ఆగస్టు ఆఖరులో పర్యటించగలనని చెప్పారు.

కె. ఎల్. రావుగారు చెప్పినదాన్నిబట్టి మొదటిదశ పూర్తయ్యేదే అనుమానంగా వున్నదికాబట్టి; భోస్లా కమిషన్ సూచనల ప్రకారం రెండవదశ పూర్తిగా అమలు జరపాలనే ఆందోళనద్వారా రాష్ట్రప్రభుత్వ వాదనకు బలం చేకూర్చాలని; రాష్ట్రప్రభుత్వం 10, 11 బ్లాకులతోనే సరిపెట్టక, మెయిన్ కెనాల్, గుండ్లకమ్మ అక్విడెక్టు పూర్తి అగుటకు నిధులు కేటాయించి పనులు సాగించాలనే ఆందోళనకుకూడా పూనుకోవాలని మహానంద, నారాయణస్వామి ఆతాలూకాల ప్రజలకు విజ్ఞప్తిచేస్తున్నారు.

కలెక్టరు కార్యక్రమం

నెల్లూరుకలెక్టరు శ్రీ ఎం. ఎస్. వీర రాఘవన్ కార్యక్రమం—

జూన్ 25,26 నెల్లూరు, బోర్డుమెంబరు కార్యక్రమం; 28 నెల్లూరు- ఆర్. టి. ఎ. మీటింగు; 29,30 నెల్లూరు- జి.వ. స్థాయి సంఘాల సమావేశం.

జులై 1, 2 నెల్లూరు- ఆర్. టి. ఎ. మీటింగు, 9 ఆత్మకూరు.

సంవత్సరానికి వెయ్యిఇళ్లు!

హరిజన, గిరిజన, ఎరుకల యానాది వగైరా వెనుకబడిన కులా వారికి గృహవసతి కల్పించుటకు చక్కని పథకం ఒకటి చేపట్టబడింది. దీనిప్రకారం 5 సంవత్సరాలలో 5000 ఇండ్లు నిర్మింపబడుతాయట. అంటే సంవత్సరానికి వెయ్యి ఇళ్లన్నమాట.

దీనికై ఆంధ్రప్రదేశ్ హరిజన గిరిజన కోఆపరేటివ్ హౌసింగ్‌సొసైటీస్ పెడరేషన్‌కు అనుబంధంగా, జిల్లా సంఘం రిజిస్టరై, జూన్ 12 తేదీ పని ప్రారంభించింది. ఈసొసైటీలో సభ్యులు కాదలచుకున్నవారు ప్రవేశరుసుం ఒక్కరూపాయి, 10 రూపాయలు షేర్‌క్యాపిటల్ చెల్లించాల. ప్రభుత్వం షేర్‌క్యాపిటల్ క్రింద రూ 50 లు ఇస్తుంది. ఈ 60 రూపాయల షేర్‌క్యాపిటల్‌తో, దానికి 30రెట్లు, అంటే రూ 1800 లు అప్పుపొందుటకు ప్రతిసభ్యునికీ అర్హత వుంటుంది. ఈ రూ 1800 లతో సొసైటీయే ఇల్లుకట్టిస్తుంది; డబ్బుగా ఇవ్వరు. ప్రభుత్వంఇచ్చే రు 50 ల షేర్ కేపిటల్‌ను సంవత్సరంలోగా చెల్లించాల; రూ 1800 అప్పును వడ్డీతోసహా 20 సంవత్సర వాయిదాలలో చెల్లించాల. ఇదీ పథకం. ఈవివరాలన్నీ తెలియజేస్తూ ఈపథకాన్ని ప్రతి హరిజనుడు, గిరిజనుడు డినోటిఫైడ్, నోమాడిక్ జాతులవారు వుపయోగించుకోవాలని డిప్యూటీ కోఆపరేటివ్ ఆఫీసరు శ్రీ వి. రామానుజరావు తెలియజేస్తున్నారు.

ఈ హౌసింగ్‌సొసైటీలో 7 మంది అధికార్లు, ఇద్దరు సేవాసంఘాలనుండి, ఇద్దరు సొసైటీసభ్యులనుండి సభ్యులుగా వుంటారు. కలెక్టరు అధ్యక్షుడుగా, సహకారసంఘాల డిప్టీ రిజిస్ట్రార్ సెక్రటరీగా వుంటారు.

ఈ సొసైటీలు విజయవంతంగా జరిగి. కావలసిన నిధులు వీటికి కేటాయింపుజరిగితే హరిజన గిరిజనాది పేదలకు ఇల్లులేదనే కొరత తీరిపోతుంది. ఇల్లు వాకిలి కొరత హరిజనులకేకాదు, ప్రజల్లో అనేక ఇతర వర్గాలవారు నీడలేకుండా వున్నారు. వారి అభ్యుదయానికికూడా సహాయపడడం ప్రభుత్వ ధర్మంకాదా? వెనుకబడినతనానికి కులం వర్గం ప్రాతిపదిక కారాదు; అది అన్యాయం. ఆర్థిక దుస్థితే పరిగణనకు రావాలి. పార్లమెంటు సభ్యులు, శాసనసభ్యులు ప్రభుత్వాలచేత దీనికి ఒప్పించాలి. లేకుంటే సంఘంలో అసహనం పెరుగుతుంది.

వెంకటగిరి క్లస్టర్‌స్కీము

92 లక్షల రూపాయల వెంకటగిరి విద్యుత్ పథకానికి 14 తేదీ మేనకూరులో జి. ప. ఛైర్మన్ శ్రీ మేనకూరు గోపాల కృష్ణారెడ్డి లాంఛనంగా ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. ప్రారంభకులు మేనకూరువారు కాబట్టి ప్రారంభోత్సవానికి మేనకూరు గ్రామాన్నే ఎన్నుకున్నట్లుంది విద్యుచ్ఛక్తి శాఖవారు!

ఈ స్కీమువల్ల మొత్తం 72 రివిన్యూ గ్రామాలు, మజరాలు గిరిజరాలు విద్యుత్ సౌకర్యాన్ని పొందుతాయి. ఈసంవత్సరం 30 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుంది. ప్రారంభోత్సవసభకు అధ్యక్షతవహించిన సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు శ్రీ వై. ఎస్. కె. మూర్తి, వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తిని వినియోగించుకోవలసిందిగా రైతాంగాన్ని కోరారు. గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారు ఈ స్కీమును సాధించిన కుమారరాజాగారిని అభినందించారు. కుమారరాజా, రాజ్ కుమార్, సమితి అధ్యక్షుడు పెట్లూరు రాఘవరెడ్డి, డివిజనల్ ఇంజనీరు శ్రీ శ్యామసుందర్ ప్రభృతులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

దాగణం అగ్నిప్రమాదం

రాపూరుతాలూకా దాగణంలో 21 తేదీ అర్ధరాత్రి సమయంలో అగ్నిప్రమాదం సంభవించి, 38 ఇండ్లు కాలిపోయాయి. ధాన్యం, డబ్బు, నగలు సర్వం బూడిదైపోయాయి. కనీసం యాభైవేల రూపాయల నష్టంవుంటుందని అంచనా.

వెంకటాచలం పిఠ్కోలు

బదలీఅయిన బి. డి. ఓ. శ్రీ ఎన్. మాల్యాద్రికి సమితి కార్యాలయ సిబ్బంది 14 తేదీ ఘనమైన వీడ్కోలు సన్మానం జరిపింది. సమితి ప్రెసిడెంటు శ్రీ రామిరెడ్డి దశరథరామిరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు.

సమితి మేనేజరు శ్రీ హెచ్. బాలేంద్ర సింగ్ ప్రథమంగా మాల్యాద్రి సన్మానపత్రమును, బొబ్బార్యాల ప్రశంసిస్తూ చదివారు. మరి సమితి సర్వెంట్ శ్రీ సి.వి. శేషారెడ్డి-మాల్యాద్రి నిష్పాక్షికతను, సమయస్ఫూర్తిని, కార్యదక్షతను కొనియాడారు. ఆఖరుగా దశరథరామిరెడ్డి ప్రసంగిస్తూ, కనుపూరుకాల్వ పథకానికి అభివృద్ధిపన్ను సేకరించడంలో, విద్యుత్ పథకాల విషయంలో మాల్యాద్రి కృషి అనుపమానమన్నారు. శ్రీ ఎం. రమణయ్య వందన సమర్పణం చేశారు.

అవీ - ఇవీ

● లింగసముద్రం యువజన కళారాధనసమితి ప్రథమ వార్షికోత్సవం 14 తేదీ జరిగింది. డాక్టర్ సి.వి. కృష్ణమోహన్ అధ్యక్షత వహించగా శ్రీ పి. వి. రమణయ్య ఎం. ఎ. వుపన్యసించారు. సాంఘిక నాటికలో హీరోయిన్‌గా వేసిన శ్రీ వి. వి. బ్రహ్మం బహూకరింపబడినారు.

● రాపూరులో చర్మకారుల శిక్షణ కేంద్రానికి సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎం. ఆదినారాయణరెడ్డి 15 తేదీ ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. బి. డి. ఓ. శ్రీ సి. వి. రమణయ్య శిక్షణకేంద్రాన్నిగూర్చి వివరించారు. ఐదేళ్ళపాటు నడిచే ఈ కేంద్రంలో ఏటా 12 మంది యువకులకు శిక్షణ నిస్తారట.

● పామూరులో సినిమాహాలేతెరలో ఒక నేత్ర చికిత్సాలయం ప్రారంభించవలసివస్తుందని ఒక ప్రేక్షకుడు వ్రాస్తున్నాడు. లైసెన్సు ఇచ్చే అధికార్లు ఒకసారి చూస్తే సంగతేమిటో తెలుస్తుంది.

● సూళ్ళూరుపేట సమితిలోని మిటూలు, కారిబాత, కడలూరు, రామాపురం, ఇల్లుపూరు, మంగళంపాడు, వుప్పూరు, లొగరామూడి గ్రామాలలో పంచాయతీ భవనాల నిర్మాణానికి 1970-71 లో మ్యాచింగ్ గ్రాంటుగా రూ. 2000 ల వంతున మంజూరుచేస్తు పంచాయతీ రాజ్ శాఖనుండి వుత్తరువు వచ్చింది. దీనిసంగతి జి. ప. కు రాలేదట. తమతో సంబంధం లేకుండా పంచాయతీరాజ్ శాఖ నేరుగా ఈ విధంగా లావాదేవీలు జరపడం ఆరోగ్యకరంగాదని జి. ప. 'ప్రొటెస్టు' చేస్తున్నది- కాలితంయిదకాదు, మాటలలో. నిజమేమరి!

● 8 తేదీ కోట సమితి కార్యాలయానికి డి. ఆర్. ఓ. శ్రీ కోసలరాం, సబ్ కలెక్టరు శ్రీ డి. రామకృష్ణయ్య గారలు వచ్చినపుడు- 500 మంది హరిజన గిరిజన పేదప్రజలు తమతమ కోర్కెలు విన్నవించుకున్నారు. సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి సమితిలో జరుగవలసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను వివరించారు.

● బేజర్లబస్సు అధ్వాన్నస్థితిలో వున్నదట దాంట్లో ప్రయాణంచేయాలంటేనే భయంగా వుందట. 9 తేదీ చిత్తలూరు-రెడ్డిగుంటవారి మధ్య బ్రేకులులేక గోతిలో దూకి ఆగిపోయిందట. లైట్లుకూడా సరిగా వుండవట. బస్సుశాఖవార్లు దృష్టిగించడం బాగుంటుంది.

● ఉదయగిరితాలూకా అభివృద్ధిసంఘానికి ఎస్.ఆర్ అబ్దుల్‌ఖాదర్ (ఉదయగిరి) అధ్యక్షుడుగ, డి. తిరుపతిరెడ్డి (తిరుపూరు) ఉపాధ్యక్షుడుగా, సయ్యద్ ఖాదర్‌వల్లి (ఉదయగిరి) కార్యదర్శిగ, టి. తిరుమల నాయుడు (...) సహాయకార్యదర్శిగా, టి. ... రెడ్డి (...) ట్రెజరర్‌గా ఎన్నుకోబడినారు. ... కాను కరవుప్రాంతం ... వడ్డాగా ... 2 తేదీ సమావేశంలో.

కూనిరాగాలు

(8 వ పేజీకొరవ)

వొకటి వుంటుందని అప్పట్లో పెళ్ళి పెద్దలు పెట్టేవారు. అట్లాంటిచోటికి పెళ్ళి ఒకసారి వెళ్ళి రాగానైనా తెలియలేదు. ... ఆమధ్య 12 గంటలు కన్నారు. ... మళ్ళీ పెళ్ళికి పోయిద్దాం. అంతే దప్ప అంతపెద్ద సంగీత కచ్చేరీని ఏదో రాజసంగా 'బ్లూ ఫిల్మ్' వేసుకున్నట్టుగా ఏర్పాటు చేసుకుంటే ఎవరికిమాత్రం ఏం తెలుస్తుంది? తెల్సినా దాన్నిగూర్చి ఏమని చెప్పుకోవాలి ఎవరూ విన్నవారు లేనప్పుడు -అన్నారు.

పోనీ, అదే ప్రాయొచ్చుగదా. ఇక్కడి మ్యాటినీ ఆటలలాపాయం, ఐదువేల రూపాయలు కాపోలు ఖర్చుపెట్టి ఏర్పాటుచేసిన సంగీతకచ్చేరీకి ... ఆహ్వానం 'లెటర్లు' అయినా పట్టిందని వ్రాయొచ్చుగదా -అన్నానువమయితోకుండా.

. . .

ఇటీవల నెల్లూరులో కొత్తగా తమ బ్యాంకిని ప్రారంభించిన యూనియన్ బ్యాంకు పక్కగిరితో వక్కనున్న మిత్రుడు అన్నాడు- ఏమయ్యా మనవాళ్లు ఇంత వరకూ పుస్తకాలు ప్రచురణకు బ్యాంకువాళ్ల చెప్పులరిగేలా ... రెండుసార్లు. మంచి ఐడియాయేగదా. అయినా పుస్తకాలు అచ్చువేసుకునేం దుకుగూడ బ్యాంకువాళ్లు అప్పులిప్పవచ్చునని సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారం ... తెల్యాకుంగా రే. మొదట రెండేళ్ల క్రితం 'ముత్యమంత కన్యాశుల్కం' బ్యాంకు అప్పుతో అచ్చువేసి వాళ 'సాహిత్యబాంబు' పదిలారు. ఇప్పుడు మళ్లీ రెండోదఫాగా బ్యాంకు అప్పుతోనే 'చంద్రరేఖ'ను అచ్చువేసారు. ఇండస్ట్రీలకు, అగ్రికల్చర్‌కు అప్పులిచ్చే బ్యాంకులు ఈ కల్చరల్ ఇన్‌డస్ట్రీమాత్రం ఋణాలివ్వకూడదా ఏం?-అన్నాడు.

అందుకాయన అన్నాడుగదా- అయ్యో రామ, మనవాళ్లు అరకంగా బ్యాంకునుంచి అప్పుతీసుకొని అచ్చు... దంలో మొదటివాడు కావచ్చునేమోగాని మాయూనియన్ బ్యాంకువాళ్ళు... మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారి 'బారిస్టర్ పార్వతీశం' మూడు భాగాలు కలిపి అచ్చు వేయించుకునేందుకు 5 వేల రూపాయలు ఋణమిచ్చారు. ... ఈ గ్రంథ ముద్రణ-విక్రయ రంగంలో కూడా బ్యాంకులు ప్రవేశించడం ఒకవిధంగా మంచిదే కావచ్చు- అన్నాడు.

మంచిదో చెడ్డదోగాని మన పుస్తక ముద్రణ తెలుగుదేశంలో ఏ దశలో వుందనేదానికి ఇదొక చిన్న తార్కాణం కాదా?- అన్నాన్నేను వుండబట్టలేక. 60 ఏళ్ళక్రితమప్పుడే గురజాడగారు అనే అన్నారు: "In the Telugu country an author has generally to be his own publisher and bookseller." లబ్ధప్రతిష్ఠులూ, సుప్రసిద్ధులూ అయిన మొక్కపాటి అంతవారినే ప్రఖ్యాతమైన తన కాలిజ్రు పార్వతీశాన్ని తనే సొంతంగా అచ్చు వేయించుకోవల్సివచ్చిందంటే తెలుగుదేశంలో పుస్తకప్రచురణల స్థాయి ఏ దోరణిలోవుందో చెప్పకనే చెప్తున్నదిగదా. రచయిత అయినవాడు తనే సొంతంగా పుస్తకం అచ్చువేసుకుని తనే అమ్ముకోవల్సిన పరిస్థితి వుందంటే ఇంకే మనాలి? ఒక్క ఎమ్మెస్కో పుస్తకాలుతప్ప పుస్తకాలుకొని చదవడమనేది మన తెలుగువాళ్లకింకా అలవాటుకాలేదు. మన తెలుగు లైబ్రరీలు ... ప్లాంట్ల దేశ ... ప్రస్తుతం ... లైబ్రరీ ... స్థితి ... దశలో పుస్తకాలు అచ్చువేసేవారికి బ్యాంకులు మాత్రం ఎక్కడ ముందు

కొస్తాయి? మన బుచ్చిబాబు డాక్టర్, వేటచిన్నోడాల రచయితగా విశేషంగా పాఠకులను అలరించిన సీతారామారావుగారు వ్రాసిన 'మృగయా వినోదం' పుస్తకంకూడా బ్యాంకు అప్పుతోనే ముద్రింపబడింది. దాని అమ్మకానికి డాక్టరుగారు ఎన్ని శంకలాలు వస్తున్నారో ఏమోమరి? ఇదీ మన పరిస్థితి!

. . .

వేమన జయంతి కబుర్లన్నాను. విజయ వల్లాభిరామిరెడ్డిగారి పుణ్యాన ఏకేటా వేమన జయంతిని వర్ధమానసమాజం ఏర్పాటు చేయగల్గింది. ఈ సంవత్సరం రేపు జులై 14 తేదీన వేమనజయంతి జరుగుతుంది. వేమనపై ఈ మధ్యనే రెండు అనర్ఘమైన ఆంగ్ల గ్రంథాలను వెలువరించిన శ్రీ నార్ల వెంకటేశ్వర రావుగారు సన్మానింపబడతారు, శ్రీ ఆరుద్ర అధ్యక్షతన. ఇంగ్లీషువాళ్ళు వేమనపై వ్రాసిపెట్టిపోయిన వ్యాసాలన్నిటినీ వివరంగా అనువదించారు మన మ. కో. రె. గారు ఆ గ్రంథాన్ని ఈ జయంతి సందర్భంగా వారూ, పద్మశ్రీ నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డిగారి విరాళంతో ముద్రింపించి ఆవిష్కరిస్తున్నారు ప్రొగ్రెసివ్ యూనివర్సిటీవారు. అంతేకాదు, ఆ జయంతిలో భాగంగా అలనాటి వాహినీవారు తీసిన 'యోగివేమన' సినిమానుకూడా నెల్లూరులో ప్రదర్శింపచేస్తున్నారు రేపు జులై 10 తేదీన కాబోలు. మొత్తానికి ఈ సంవత్సరం 'వేమన జయంతి' వొక పెద్ద కదంబ కార్యక్రమంగా జరగబోతున్నది. చూద్దాం.

ప్రకృతి వైద్యము

సకల మొండివ్యాధులచే బాధపడి నిరాశ చెందియున్నవారలకు ... సూక్ష్మమైన ప్రకృతి సాత్విక చికిత్సలు నియమ నిగ్రహములను పెంపొందించి రోగమూలకారణమును బహిష్కరించుటయందు ప్రకృతిశక్తి అగ్రగణ్యమైనది. సత్వగుణాయురారోగ్యముల నభివృద్ధి చేయుటయందు ప్రకృతి అద్భుతముగా సాయపడగలదు.

ప్రకృతి వైద్యాలయం

లక్ష్మీపురం — నెల్లూరు-2

(విజయలక్ష్మి టాకీసువద్దగ).

వైశ్యవిద్యార్థులకు ఉచితభోజనం

నెల్లూరు స్టోన్‌హౌసుపేట శ్రీ పాండురంగ అన్నదానసమాజ వైశ్యవిద్యార్థి ఉచిత భోజన వసతి గృహము (హాస్టలు) 14-7-71 తేదీ మొదలు మరల ప్రారంభింపబడును. నెల్లూరుజిల్లాలోని మిడిల్ స్కూలు, హైస్కూలు తరగతులలోను, సంస్కృత పాఠశాలలోను, పాలిటెక్నిక్‌లలోను మంచి మార్కులతో ఉత్తీర్ణులైన పేద వైశ్య విద్యార్థులు తమదరఖాస్తులను 9-7-71 తేదిలోగా సమాజకార్యాలయమునకు చేర్చవలయును. తర్వాత చేసిన దరఖాస్తులు స్వీకరింపబడవు. దరఖాస్తు ఫారములు 27-6-71 తేదీనుండి సమాజ ఆఫీసులో యివ్వబడును. ఇతర వివరములు సమాజ ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును.

వరు: గతసంవత్సరంలోవున్న ... వుంటే ...

శ్రీ పాండురంగ అన్నదాన సమాజం.

కార్యదర్శి.

వరంగల్ కలెక్టరు —

హరిజన గిరిజన సంక్షేమానికి దీక్షగా పాటుపడుతున్న వేణుగోపాల్ సేవలకు సెలవులో పోవల్సిరావడమే బహూకృతా?

ప్రజల మతిమరుపుపైన రాజకీయ నాయకులకు గట్టినమ్మకం. వారి మతిమరుపు చరిత్ర ప్రసిద్ధమైనదే. కాని ఒకొక్కప్పుడు ప్రజలు కూడా మేల్కొంటూ వుంటారు. మీరిని నాదాల మాటేమిటని అడుగుతారు. అది రాజకీయవాదులను ఇరుకున పెట్టడానికేనేమో. ఐతే ఏం? రాజకీయవేత్తలు ధీరోదాత్తులు. మరో క్రొత్త నినాదమిస్తారు.

ఆమధ్య ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు రోజుకో క్రొత్త పరిశ్రమ అన్నారు. అంతకు పూర్వం నీలం సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా మన రాష్ట్రానికి తిరిగి వేంచేసినప్పుడు, ప్రతిగ్రామానికి ఒక మంచినీటి బావి నినాదమిచ్చారు.

ఇలాంటి నినాదాలు, వాటివెనుకవున్న వాగ్దానాలు ఎంతవరకు గౌరవించబడుతున్నాయో ప్రజలకు తెలియనిదికాదు. ఇప్పుడు కొత్తగా వినిపిస్తున్న నినాదం సంఘంలోని బడుగువర్గాల శ్రేయస్సు.

బడుగువర్గాలు—అంటే ముఖ్యంగా హరిజనులు, గిరిజనులు— వీరి శ్రేయస్సుకోసం, వీరి ఆర్థిక సాంఘిక వున్నతికోసం ప్రభుత్వం కొన్నిచర్యలు ఇదివరకే తీసుకున్నది. ఉదాహరణకు జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులుచేసే వ్యయంలో మూడుశాతం గిరిజనులు, 7 శాతం హరిజనులు అభ్యున్నతికి సంక్షేమానికి సంబంధించిన పథకాలపైన వినియోగం కావాలి. అట్లాగే వుద్యోగాల్లో ప్రమోషనులలోకూడా వారికి కొన్నిశాతం పదవులు ప్రత్యేకించాలని ప్రభుత్వ నిర్ణయం. కాని చాలావరకు ఈ నిర్ణయాలననుసరించి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు అమలుకావు. ఉన్నతవర్గాల స్వాధీనంలోవున్న పరిషత్తులు, సమితులు ఈ వుత్తర్వులను ఖాతరు చేయవు.

ఒకొక్కప్పుడు ఈ వుత్తర్వులను అమలుచేసే అధికార్లు శటస్తపడుతూవుంటారు. అలాంటప్పుడు హరిజనులపైన గిరిజనులపైన అపారమైన ప్రేమను కురిపించే మాటలు చెప్పే రాజకీయవేత్తలకు చీకాకు ఏనుగు కలుగుతూవుంటాయి.

ఈమధ్య వరంగలు జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతాలను సందర్శించే అవకాశం కలిగింది. అక్కడి కలెక్టరు కె. ఆర్. వేణుగోపాల్ గారిని కలుసుకోవడం, హరిజనుల గిరిజనుల సంక్షేమంకోసం ఆయన ప్రారంభించిన మహత్తరమైన కార్యక్రమాన్ని తెలుసుకునే అవకాశంకూడా లభించింది.

వరంగలుజిల్లాలో రెండు తాలూకాల్లో— ములుగు నర్సంపేటలో గిరిజనుల జనాభా వుంది. ఈ ప్రాంతాలు చరిత్ర ప్రసిద్ధమైనవి. కాకతీయులు నిర్మించిన పెద్ద తటాకాలు, చెరువులు, సుందర శిల్ప సంపదతో అనాటి ఆంధ్ర సాంస్కృతిక వైభవాన్ని కళ్లకు కడుతున్నట్టు రామప్పలాంటి ఆలయాలు ఈ ప్రాంతంలోనేవున్నాయి. ఐతే ఇదంతా అటవీప్రాంతం. అటవీ సంపదపైన ప్రభుత్వం ఆదా

> మా హైదరాబాదు విలేఖరి

యం బాగా సంపాదిస్తుంది. కాని రహదార్లు లేమి ఈ ప్రాంతానికి నాగరికతా విస్తరణ జరగకుండా చేసింది. అడవుల్లో లేక అడవుల కానుకొనివున్న గ్రామాల్లో గిరిజనులు నివసిస్తారు. ఇక్కడి అరణ్యాలు పర్వతాలు 1948లో కమ్యూనిస్టులు నిర్వహించిన సాయుధ పోరాటానికి స్థావరాలుగా ఉపయోగపడ్డాయి. ఈనాడు నక్సలైట్లకు నాగిరెడ్డిగారి విప్లవ కమ్యూనిస్టులకు ఈనాడూ ఆ విధంగానే వుపయోగపడుతున్నాయి.

పోలీసు చర్య తర్వాత గిరిజనులు అటవిక జీవిత విధానానికి స్వస్తిచెప్పి, వ్యవసాయం మొదలైన వృత్తులతో స్థిరపడిపోయేటందుకు వీలుగా వీరికి బంజరు భూములను ప్రభుత్వం పంచి ఇచ్చింది. కాని రానురాను ఈభూములు గిరిజనేతరుల హస్తగతమై పోయాయి. ఈ భూముల అమ్మకాన్ని నిషేధిస్తూ చట్టమున్నాకూడా కమతాల మార్పు జరిగిపోయింది.

నక్సలైట్లు, విప్లవకారుల కార్యకలాపాలు హెచ్చినతరువాత ప్రభుత్వం మళ్లీ గిరిజనుల సమస్యను గూర్చి కళ్లుతెరచింది. ఈప్రాంతంలో యిప్పటికే సి. ఆర్. పి. స్థావరాలు కనిపిస్తాయి. విప్లవకారుల వేట జరుగుతూనేవుంది. ఐనా విప్లవకార్లకు ఈప్రాంతంలోవున్న పలుకుబడి క్షీణించడానికి పిల్లేదు. అడవి కంట్రాక్టర్లే వీరికి శ్రీరామరక్షగా వున్నారంటే అతిశయోక్తి కావచ్చునుకాని సత్యదూరంకాదు. కంట్రాక్టరు వారిమనుషులు అడవులనుకొట్టి కలపను పట్టణాలకు తరలించి బాగా లాభార్జనచేస్తారు. వీరివనులకు నక్సలైట్లు అడ్డురాకుండేట్లు, వారికి కంట్రాక్టర్లు వివరాలం

పొందులోను ఇతర విధానాల సహాయం చేస్తూవుంటారు.

కలెక్టర్ వేణుగోపాల్ ఈరాష్ట్రంలోవున్న కొద్దిమంది ఉత్సాహవంతులు కార్యదీక్షపరుల్లో పైపెచ్చు రాజకీయ చైతన్యం (కమిట్‌మెంట్?) గల ఉన్నతాధికారుల్లో ఒకరు. ఆయన వరంగలుకు బదిలీఅయి వచ్చి యేడాది ఐంది. కాని ఈరోజున అక్కడి సామాన్యులెవల్లో నోటుపెడితే, ఆయన్ని పేరుగ్రేసరంగా ఎన్నుకుంటారు. ఆయనదగ్గరకు నేరుగా ఏసామాన్యుడైనా వెళ్లవచ్చును; తనపిటిషన్ ఇచ్చుకోవచ్చును. మరో రాజకీయవాది ప్రమేయంలేకుండానే ఇలాంటి పిటిషన్లపై చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

వేణుగోపాల్‌గారికి హరిజనులకు గిరిజనులకు ప్రభుత్వం రూపొందించిన విధానాన్ని, పథకాలను పూర్తిగా అమలుచేయాలనేపుద్దేశం కలిగింది. వారికి గృహవసతి, భూములు, వ్యవసాయంకోసం ఎడ్లు, పనిముట్లు, విత్తనాలు పిల్లలకు విద్యాలయాలు— ఇలాంటివన్ని కలిగించడానికి పూనుకున్నారు. నిదురలేచి అగ్ని మీరడగనవచ్చును. ఇప్పటికి మూడునంవత్సరాలుగా హరిజన గిరిజనులకు చెందవలసిన ప్రణాళికా నిధులు జిల్లాపరిషత్తులో పేరుకొనిపోతున్నాయి. వాటిన్నింటినీ ఇప్పుడు వెలికితీశారు. అక్రమంగా గిరిజనుల భూములను క్రయంచేసుకున్నవారిని తొలగించి ఆభూములను గిరిజనులకిచ్చారు. గిరిజనులకు ఇచ్చినరుణాలు చెల్లనేరవని ప్రభుత్వం ఎప్పుడో చట్టం చేసింది. దీన్ని గిరిజనులకు గుర్తుచేసి, మీరెవరికి ఎంతబాకీవున్నా చెల్లించనవసరంలేదు, అవన్నీ మురిగిపోయాయని ప్రకటించారు. అదివారికి అటవీశాఖను ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి అటవీభూములను ధనిపర్వుచేసి కారీనాలిచేసుకొని జీవిస్తున్న గిరిజన కుటుంబాలకు పంచిఇచ్చారు. భూములుఇయిస్తే అవిమళ్లీ ఇతరహస్తగతమై పోతాయని వారిచేత సమిష్టి సహకార క్షేత్రాలు ఏర్పాటు చేయించారు. రిజర్వు బ్యాంకుసహాయంకోను, గిరిజన అభివృద్ధి శాఖ సేవను ద్వారాను నిధులుఇప్పించి భూములను సాగుకు లాయకీగాచేసి, సాగుచేయిస్తు

— తరువాయి 6 వ పేజీలో

ఈ వారం విశేషాలు

(2వ పేజీతరువాయి)

అమలు జాప్యము కేంద్రం జరాయిందాలంటు న్నారు. అంటే దేశాన్ని కేంద్రంపై త్రోసి తన రాష్ట్రంలో ఆ శాసనాన్ని కట్టలేస్తున్నారు! రాష్ట్రాలు అమలు చేయలేని శాసనాన్ని కేంద్రం మాత్రం ఎట్లా అమలు చేస్తుంది? చిత్తశుద్ధితో అమలుచేయలేని శాసనాన్ని అక్కున చేర్చుకోకుండా రద్దుచేసుకోవడమే మేలు. ఆంధ్ర, మైసూరు, కేరళ వాళ్ళు కాగుతోతున్నప్పుడు మద్రాసుకూడా దాటపోతే ఎట్లా? ఇది గాంధీపుట్టిన దేశంగదా మరి!

బీహార్‌లో చైనా ఆయుధాలు

చైనా పాకిస్తానం, బ్యాంకు స్తర్లు, చైనాలో తయారైన చిన్న త్రికాయ మస్తులు, పార్టీ వస్త్రాల పగ్గాలు నేపాల్ సరిహద్దుకు ఆనుకొని వున్న బీహారు రాష్ట్రంలోని పూర్ణియా జిల్లా లోని కొన్ని గ్రామాల్లోకి మొన్న 18, 19, 21 తేదీల్లో విసరివేయబడినవట. అంటే ఆ ప్రాంతాల్లో తలదాచుకునివున్న నక్సలైట్ కార్యకర్తలకు చేరవేసే వుద్దేశ్యంతో వీటినిజారవిడ్చారనే అనుమానం ప్రబలంగా వ్యక్తంచేశారు; అట్లాంటిదేమీలేదని, కొమిటాంగ్ (తైవాన్) నుండి చైనాలోకి ఇవి పంప నుద్దేశించినవని, గాలివాటు సరిగా లేక అవి ఇట్లా ఇండియా భూభాగంలోకి కొట్టుకొచ్చాయని వాటిల్లో కొన్ని వస్తువులపై అమెరికా గుర్తులున్నాయని, మావోను హేళనచేసే కర్పత్రాలు కూడా వున్నాయని, ఇంకా పూర్తి వివరాలు అందలేదని పార్లమెంటులో హోంశాఖ స్టేట్‌మంత్రి మీర్జాగారు సెలవిచ్చారు.

గతంలో విమానాలనుండి బీహారు ప్రాంతపు నక్సలైట్లకు ఇట్లనే కొంత విప్లవ సాహిత్యం, మందుగుండు సామగ్రి దిగుమతైందనే వార్తలు ధారాళంగా వినిపించాయి. ఇది ఆందోళనకరమైన అంశం కాదా? ఇప్పుడు బీహారు రాష్ట్రంలో రైలు దొమ్మీలు విపరీతంగా జరుగుతున్నాయట. రాష్ట్రమంతటా పోలీస్ బందోబస్తు ఏర్పాటు చేసున్నారట. బీహారు సహకార వుద్యోగస్తులంతరూ మూకవుమ్మడిగా సమ్మెలో వున్నారు - జీతాలు పెంచమనట వాళ్ళ నినాదం.

అవీ–యివీ

● మొన్న ఎలక్షన్లో ఎక్కడా నిలవకుండానే దొడ్డిదారిన ప్లానింగ మంత్రి అయిన సి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు తమిళనాడులోని 'కృష్ణగిరి' నుండి పార్లమెంటుకు పోటీచేస్తారట. అక్కడినుంచి గెల్చిన ఇండికేటీసుడు సుబ్రహ్మణ్యంగారికోసంగా రాజీనామా ఇస్తారట. బై ఎలక్షన్ ఆగస్టులో రాని, సెప్టెంబరులోకాని వుంటుందట. కామరాజ్‌గారు ఏమి చేయనున్నారో మరి?

● వి.కె.డి కార్యదర్శిగారైన ప్రకాశ వీరశాస్త్రిగారు రాజీనామా యిచ్చి కూర్చున్నారు. ఎందుకో?

● లోకసభ డిప్యూటీ స్పీకరు, రాజ్యసభ వైస్ ఛేర్మెనుల జీతం కేంద్ర స్టేట్ మంత్రులతో సమానంగా అంటే నెలకు 1500 రూపాయలకు పెంచబడింది. అంతే కదా. ఈసోషలిస్టు యుగంలో ఆమాత్రం జీతాలైనా లేకుంటే ఎట్లా?

● ఆలిండియా ఇండికేట్ యూత్ కాంగ్రెసుసభలు ఇండోర్‌లో జరిగాయి. సభా చర్చలు ఇంగ్లీషులో జరగాల్నా హిందీలో జరగాల్నా అనేవిషయమై పెద్దరభస జరిగి కొట్లాటదాకా పరిస్థితి విషమించి సభలు అర్థాంతరంగా ముగియవల్సి వచ్చింది. కేంద్రమంత్రులు జగన్నాథ పహాడియా, దినేష్‌సింగ్ ప్రభృతులు ఈగొడవచూచి చల్లగా జారుకున్నారు. డి. సంజీవయ్యగారుమాత్రం ప్రారంభోపన్యాసం ఎట్లనో చేసుగారు. ఇంగ్లీషులోనో, హిందీలోనో మరి!

● పశ్చిమబెంగాల్ ఫ్రంట్ మంత్రివర్గం అస్తమిస్తూనేవుంది. బంగ్లా కాంగ్రెసులో పాతవర్గం బీసిపో దంతో అర్ధరు ఫార్వర్డ్‌పార్టీ ఎమ్మెల్యేలువచ్చి ఫ్రంటులో చేరారట. వాళ్లిద్దరికీ డిప్యూటీ మంత్రిపదవులు అంటగడ్తారట. ఈ అతుకులబొంత వ్యవహారం ఎన్నాళ్లు కొనసాగుతుంది? సం. సో. పా., ప్ర. సో. పా.లు రెండూ కల్సే ప్రతిపాదనతో కేరళ, ప.బెంగాల్, బీహార్ వగైరాలలో ప్రంటు మంత్రివర్గాల నుండి పి. ఎస్. పి. మంత్రులు బయటపడాలనే బాణగ వినవస్తున్నది.

● మనదేశం నటీవలకాలంలో 90వేల పిల్లనగ్రోవల్ని విదేశాలకు ఎగుమతి చేసిందట; ఇంకో 40 వేలకు ఆర్డర్లున్నాయట.

నలందా ట్యుటోరియల్ కాలేజి, కావలి.

ఉత్తమ క్రమశిక్షణ, అత్యుత్తమ విద్యాబోధన. బాలికలకు ప్రత్యేకతరగతులు. శిక్షణపొంది, అనుభవజ్ఞులయిన ఉపాధ్యాయ, ఉపాధ్యాయినులచే P. U C., Inter, 7th form, S. S. L. C, Matric, Pre-Matric, X Class లకు అన్ని గ్రూపులవారికి బోధనా వసతులుకలవు. ప్రతివిద్యార్థియందు ప్రత్యేకశ్రద్ధవహించి, వారిమార్కులను ప్రవర్తనను ఎప్పటికప్పుడు వారి తలిదండ్రులకు తెలియజేయుటకు హాస్టలువసతులం కలవు. విద్యార్థుల విజయమునకు గ్యారంటీకాంట్రాక్టు వ్రాసియ్యగలము. తరగతులు జూలై 1 నుండి ప్రారంభమగుచున్నవి. త్వరపడండి.

వివరములకు: ప్రిన్సిపాల్,

నలందా ట్యుటోరియల్ కాలేజి,

సబ్‌కోర్టు ప్రక్కన — కావలి

నేడే విడుదలైంది

యాభై ఏళ్లుగా "తెలుగువెలుగు" చూడకుండావున్న చరిత్రాత్మకమైన తమిళనవలకు తెలుగుసేత అమ్మకానికి సిద్ధమైవచ్చింది.

చంద్రిక కథ

తెలుగు మహాపురుషుడు వీరేశలింగం పంతులుగార్ని పాత్రగాతీసుకుని ఆధునిక తమిళ మహాకవి సుబ్రహ్మణ్యభారతి వ్రాసిన తమిళనవల

★

— తెలుగుసేత —

గోపాల — కృష్ణ — రాఘవన్

వీరేశలింగంగారిపై కొత్తవెలుగును, కొత్తవివాదాన్ని, కేవనెత్తు రూ కె. వి. రమణారెడ్డి, డా॥ దల్లా రాధాకృష్ణశర్మ, బం.గో.రె.ల నవిమర్శక వ్యాసాలు జతచేయబడివున్నాయి. 80 పేజీలనవల + 59 పేజీల పీఠికలు. కాక్షైన నవలకాదు, వుదాత్తమైన ఒక సాహిత్యకృషి.

వెల: రూ. 2–50.

— ప్రచురణ —

బంగోరె

సహాయ సంపాదకుడు — జమీన్‌రైతు, నెల్లూరు.

హోల్‌సేల్ నర్సమాననమా గ్రంథాలయంలోను, బ్రాడీపేట్ మెట్రోపాలిటన్ హౌసులోనూ అమ్మకానికి లభ్యంకాగలవు.

Edited, Printed and Published by N. Sree Rammurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore (A. P.)